

EUROBAROMETER 62

VEREJNÁ MIENKA V EURÓPSKEJ ÚNII

JESEŇ 2004

NÁRODNÁ SPRÁVA

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

Tento výskum bol objednaný a koordinovaný Generálnym riaditeľstvom pre tlač a komunikáciu.

Táto správa bola vypracovaná pre Zastúpenie Európskej komisie v Slovenskej republike.

Tento dokument nereprezentuje stanovisko Európskej komisie.

Interpretácie a názory obsiahnuté v tejto správe reprezentujú výhradne pohľad autora.

Obsah

Úvod.....	3
1. Ako sa žije na Slovensku.....	4
1.1 Spokojnosť so životom.....	4
1.1.1 Očakávania na obdobie najbližších 12 mesiacov.....	5
1.1.2 Súčasná osobná situácia v porovnaní so situáciou spred piatich rokov.....	8
1.1.3 Očakávaný vývoj osobnej situácie v najbližších piatich rokoch.....	9
1.2 Naliehavé problémy Slovenska.....	10
1.3 Dôvera k inštitúciám.....	11
2. Informácie o Európskej únii.....	16
2.1 Subjektívna a skutočná úroveň znalostí.....	16
2.1.1 Znalosť základných faktov o EÚ.....	18
2.1.2 Rozpočet Európskej únie.....	19
2.2 Zdroje informácií o EÚ.....	21
2.3 Európska únia v slovenských médiách.....	23
2.4 Dôvera v inštitúcie Európskej únie.....	24
3. Podpora členstva v Európskej únii.....	30
3.1 Očakávané výhody z členstva.....	31
3.2 Podpora pre kľúčové politiky EÚ.....	32
4. Čo znamená Európa.....	33
4.1 Obraz Európskej únie.....	35
4.2 Fungovanie EÚ a výhody členstva.....	38
4.3 Úloha Európskej únie.....	45
4.4 Obavy z členstva v Európskej únii.....	52
4.5 Európska identita.....	54
5. Inštitucionálna reforma Európskej únie.....	56
Záver.....	62
Špecifikácia výberovej vzorky.....	63
Dotazník.....	65

Úvod

Prieskum verejnej mienky Eurobarometer sa v členských krajinách Európskej únie organizuje od roku 1973. Eurobarometer č. 62 bol prvým, ktorý sa v Slovenskej republike realizoval po vstupe krajiny do Európskej únie 1. mája 2004. Predchádzajúci prieskum, Eurobarometer č. 61 sa na Slovensku realizoval vo februári a marci 2004, teda ešte v čase, keď Slovensko bolo kandidátskou krajinou.

Táto národná správa obsahuje výsledky prieskumu realizovaného na Slovensku v októbri a novembri 2004 a zameriava sa na nasledujúce oblasti:

Spokojnosť so životom

Dôvera k inštitúciám na Slovensku

Dôvera k európskym inštitúciám

Imidž Európskej únie

Vedomosti o EÚ

Hlavné informačné kanály cez ktoré občania získavajú informácie o EÚ

Postoje k reforme EÚ

Postoje k európskej ústave

Postoje k budúcemu rozšíreniu EÚ

Čo Európska únia znamená pre občanov

Očakávania a obavy občanov týkajúce sa EÚ

V texte sú použité nasledujúce skratky:

EÚ25: označuje skupinu krajín, ktoré sú v súčasnosti členskými krajinami EÚ (stav po 1. máji 2004)

1. Ako sa žije na Slovensku

Prieskumy verejnej mienky a sociologické výskumy uskutočňované na Slovensku od roku 1989 ukazujú v prevažnej miere nespokojnosť občanov s ekonomickou, sociálnou ako i politickou situáciou, ale aj prevládajúci pesimizmus v očakávaniach zmien. Výsledky prieskumu verejnej mienky Eurobarometer č. 62 sa v tomto smere výrazne neodlišujú od týchto trendov.

Na druhej strane slovenskí občania oveľa výraznejšie, ako je priemer krajín európskej „dvadsaťpäťky“, spájajú svoje očakávania zlepšenia economickej a sociálnej situácie práve s členstvom Slovenska v EÚ.

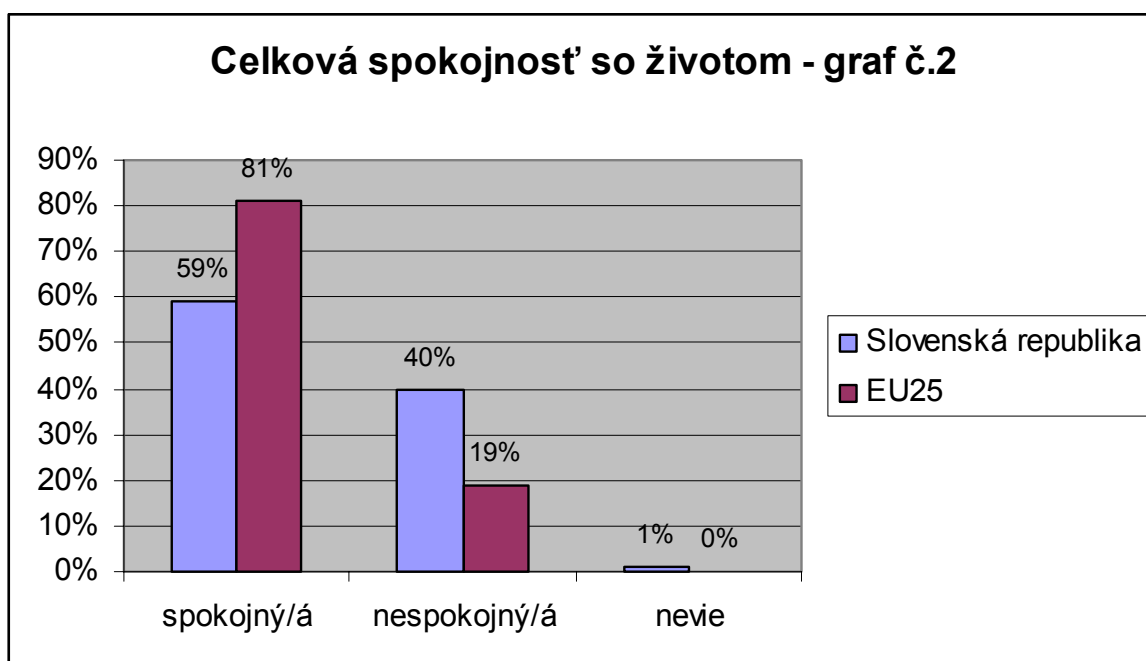
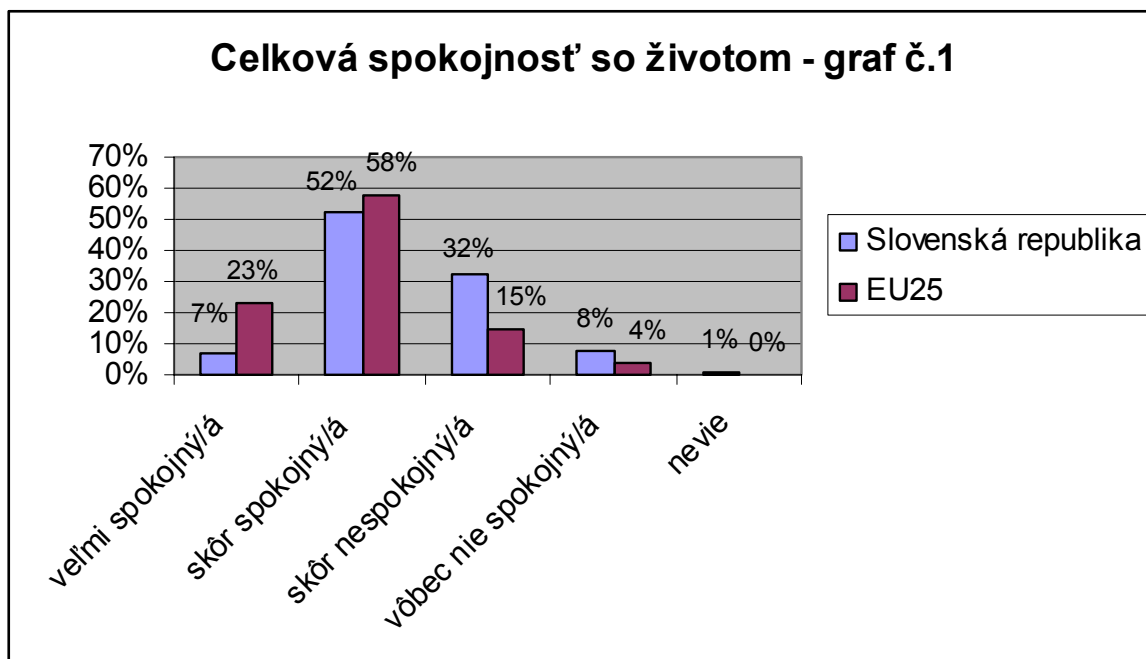
1.1 Spokojnosť so životom

Zatiaľ čo v celoeurópskom priemere čiastočnú alebo úplnú spokojnosť so svojim životom prejavili až 81 % respondentov, na Slovensku to bolo iba 59 %. Naopak čiastočne alebo úplne nespokojných respondentov bolo v EÚ25 iba 19 % zatiaľ čo na Slovensku to bolo až 40 %. V porovnaní s rokom 2003 došlo iba k veľmi miernemu rastu počtu tých, ktorí vyjadrili čiastočnú alebo úplnú spokojnosť (o 5 percentuálnych bodov) a k rovnako miernemu poklesu počtu tých, ktorí vyjadrili čiastočnú alebo úplnú nespokojnosť (o 6 percentuálnych bodov).

Tieto rozdiely v spokojnosti s kvalitou života medzi Slovenskom a EÚ25 sú vcelku pochopiteľné, ak vezmeme v úvahu, že vysoké percento spokojnosti v celoeurópskom priemere je generované predovšetkým spokojnosťou občanov krajín, ktoré boli členmi EÚ pred 1. májom 2004, v ktorých je priemer HDP na jedného obyvateľa výrazne vyšší ako na Slovensku, resp. reálne príjmy obyvateľstva sú výrazne vyššie.

Nespokojnosť občanov Slovenska súvisí aj s tým, že economickej a sociálne reformy (v mnohých prípadoch „poloreformy“) uskutočňované od roku 1989 nepriniesli za 15 rokov výrazné zlepšenie economickej situácie väčšiny obyvateľov, minimálne nie v tej miere ako bolo po páde komunizmu očakávané. Pre veľkú časť občanov Slovenska sa totiž pád bývalého režimu nespájal ani tak s očakávaniami nastolenia demokracie, právneho štátu, občianskych slobôd a dodržiavania ľudských práv, ale s tým, že sa „budeme mať ako na Západe“.

Otázka: Celkovo, ste veľmi spokojný/á, skôr spokojný/á, nie veľmi spokojný/a, vôbec nie spokojný/á so životom, ktorý vediete?

1.1.1 Očakávania na obdobie najbližších 12 mesiacov

Od celoeurópskeho priemeru sa výrazne odlišujú aj očakávania Slovákov týkajúce sa možného zlepšenia alebo zhoršenia kvality ich života. Zatiaľ čo v celoeurópskom priemere 35 % občanov očakáva zlepšenie kvality života vo všeobecnosti, na Slovensku je to len 27 %. Na druhej strane iba 13 % respondentov v EÚ25 očakáva zhoršenie svojho života zatiaľ čo na Slovensku je to 21 %.

Paradoxne, pokiaľ ide o očakávanie zlepšenia ekonomickej situácie krajiny v ktorej ľudia žijú, sa názory respondentov zo Slovenska a z EÚ25 výrazne nelíšili. Zlepšenie očakávalo 18 % (20 % v EÚ25), zhoršenie 45 % (43 % v EÚ25) a rovnaký stav ekonomiky očakávalo 31 % (33 % v EÚ25) respondentov. Tu je viditeľný pesimizmus občanov Slovenska, keď na základe približne rovnakých očakávaní vývoja ekonomiky svojej krajiny, ako je tomu v rámci EÚ25, vidia svoju budúcnosť výrazne negatívnejšie ako je celoeurópsky priemer.

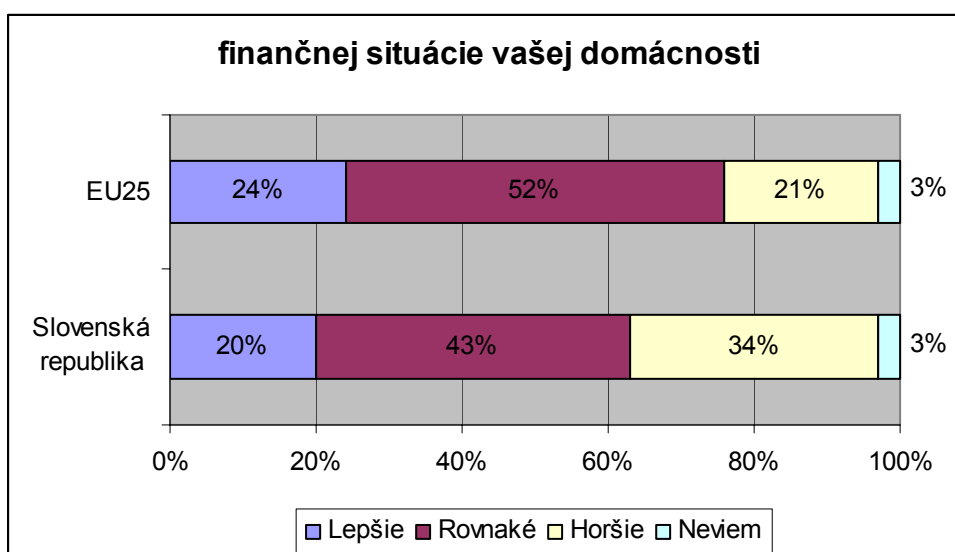
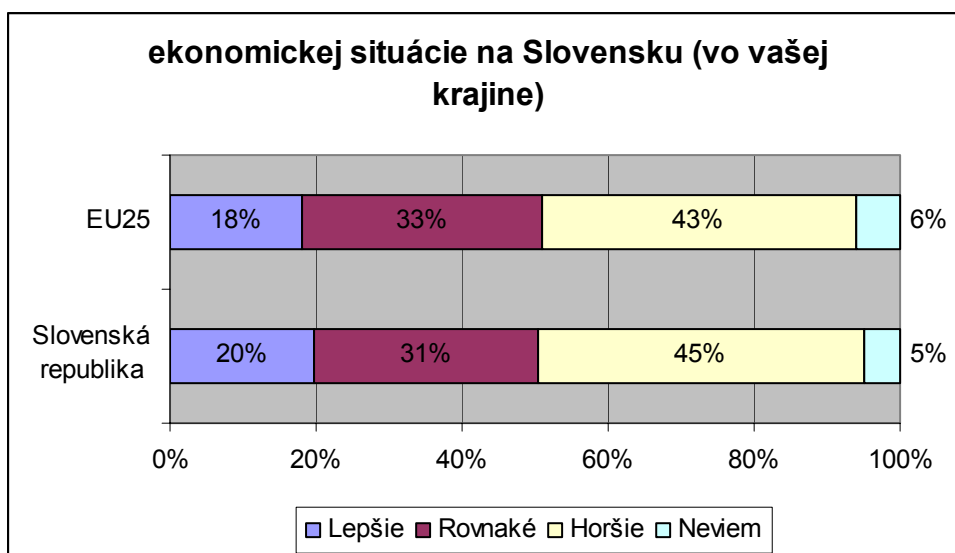
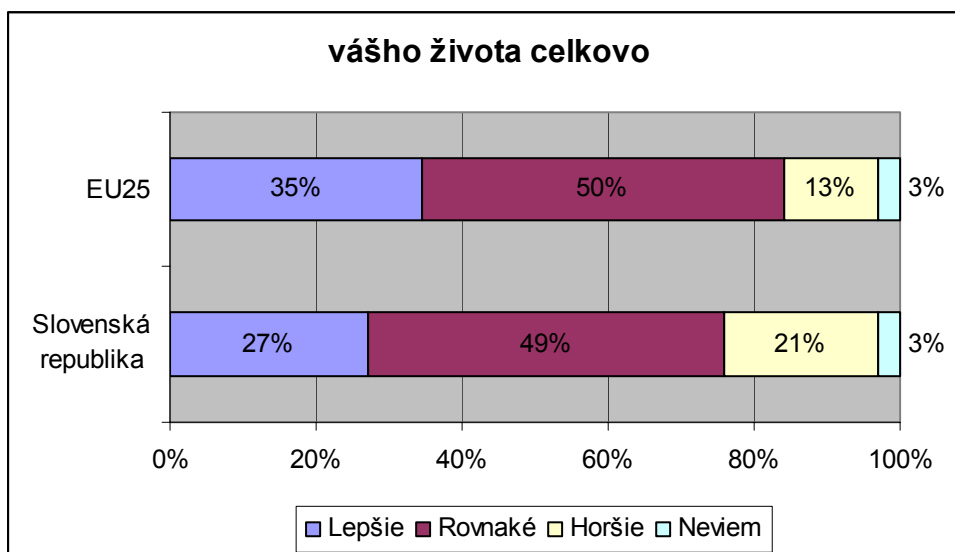
Väčší pesimizmus občanov Slovenska je viditeľný aj z odpovedí na otázku týkajúcu sa očakávaní zlepšenia alebo zhoršenia ich osobnej finančnej situácie. Zatiaľ čo zlepšenie svojej finančnej situácie očakávalo 20 % slovenských respondentov (24 % v EÚ25), zhoršenie očakávalo 34 % (21 % v EÚ25) a 43 % neočakávalo v najbližších 12 mesiacoch žiadnu zmenu (52 % v EÚ25). Treba opäť pripomenúť, že v prípade očakávaní zlepšenia alebo zhoršenia ekonomickej situácie krajiny v ktorej respondenti žijú, nebol takmer žiadny rozdiel v očakávaniach občanov Slovenskej republiky (SR) a EÚ25.

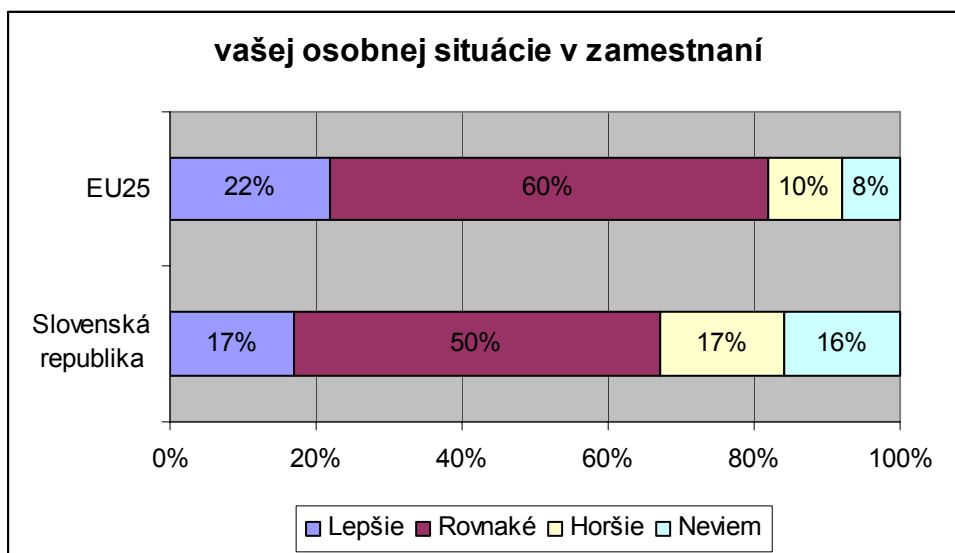
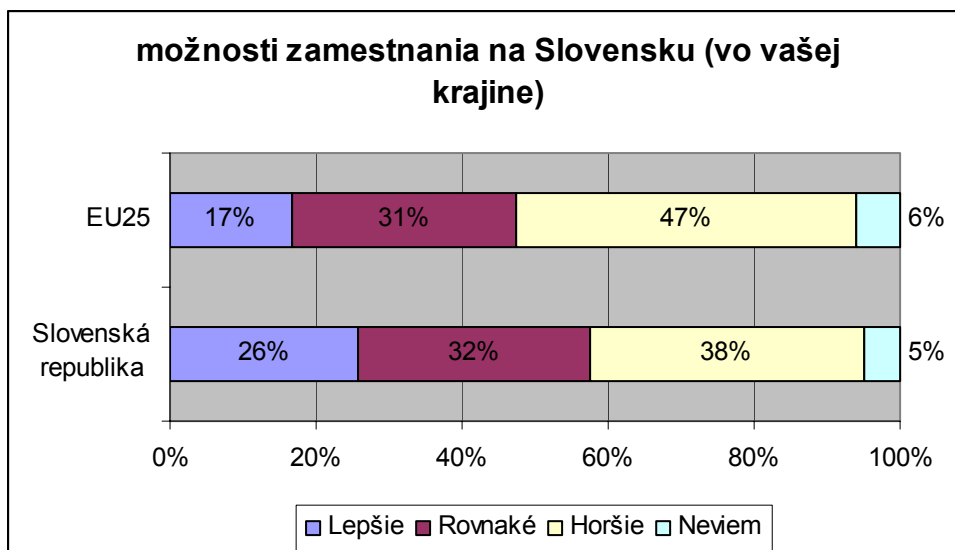
Najvýraznejšie sa však pesimizmus Slovákov prejavil v očakávaniach týkajúcich sa vývoja nezamestnanosti na Slovensku a ich osobnej situácie v tejto oblasti. Zatiaľ čo 26 % respondentov očakáva zlepšenie situácie v oblasti zamestnanosti na Slovensku, iba 17 % očakáva, že sa to bude týkať aj ich. V EÚ25 je tento pomer opačný – iba 17 % očakáva zlepšenie v ich krajine a 22 % očakáva zlepšenie svojej situácie. Podobne je to s očakávaním zhoršenia situácie – až 47 % respondentov z EÚ25 očakáva zhoršenie v ich krajine zatiaľ čo zhoršenie situácie v oblasti zamestnanosti na Slovensku očakáva 38 % respondentov zo SR. Pri premietnutí tohto zhoršenia na úrovni krajiny do osobnej situácie sú však optimistickejší občania EÚ25, lebo iba 10 % z nich očakáva že sa toto zhoršenie dotkne aj ich, zatiaľ čo na Slovensku má takéto očakávania až 17 % občanov. V tomto prípade už odpoveď na otázku čo spôsobuje takýto rozdiel v očakávaniach nemôžeme hľadať iba v rozdielnej ekonomickej situácii, ale napríklad aj v tom, že občania predovšetkým v „starých“ členských krajinách majú väčšiu sebadôveru v svoje schopnosti a v to, že si zachovajú svoje pracovné postavenie aj vtedy keď sa situácia v ich krajine v tejto oblasti zhorší.

Pozitívom je, že zatiaľ čo v porovnaní s prieskumom konaným na jar 2004 sa takmer nezmenili názory na otázku možností zamestnania na Slovensku, pri názoroch na zmenu v osobnej situácii v zamestnaní nastal pozitívny posun od tých, čo na otázku nechceli alebo nevedeli odpovedať, k tým ktorí očakávajú zachovanie súčasnej situácie alebo jej zlepšenie. Na jar roku 2004 totiž až 28 % opýtaných nevedelo alebo nechcelo na túto otázku odpovedať (v 15tich pôvodných členských krajinách EÚ takto odpovedalo iba 10 % respondentov). Na jeseň 2004 počet tých, čo nevedeli alebo nechceli odpovedať klesol na 16 % (8 % v EÚ25). Počet tých, ktorí očakávali zhoršenie svojej osobnej situácie v zamestnaní sa takmer nezmenil zvýšil sa však počet tých, čo očakávali zlepšenie (z 13 % na 17 %) a predovšetkým tých, ktorí očakávali zachovanie súčasnej situácie (zo 41 % na 50 %).

Trend klesania pesimistických nálad je možné pozorovať aj v odpovediach na iné otázky týkajúce sa sociálno-ekonomickej oblasti. Kým v prieskume konanom na jeseň 2003 zhoršenie celkovej ekonomickej situácie na Slovensku očakávalo 65 % občanov, na jar 2004 to bolo iba 52 % a na jeseň 2004 už iba 45 %. Podobný trend je možné pozorovať aj v oblasti očakávaní zmeny finančnej situácie domácností – na jeseň 2003 zhoršenie finančnej situácie svojej domácnosti predpokladalo 59 % slovenských respondentov, na jar 2004 48 % a na jeseň 2004 iba 34 %. Táto dramatická zmena môže byť daná jednak očakávaniami pozitívneho vplyvu vstupu Slovenska do EÚ ako aj zvýšeným objemom zahraničných investícií do slovenskej ekonomiky v posledných mesiacoch.

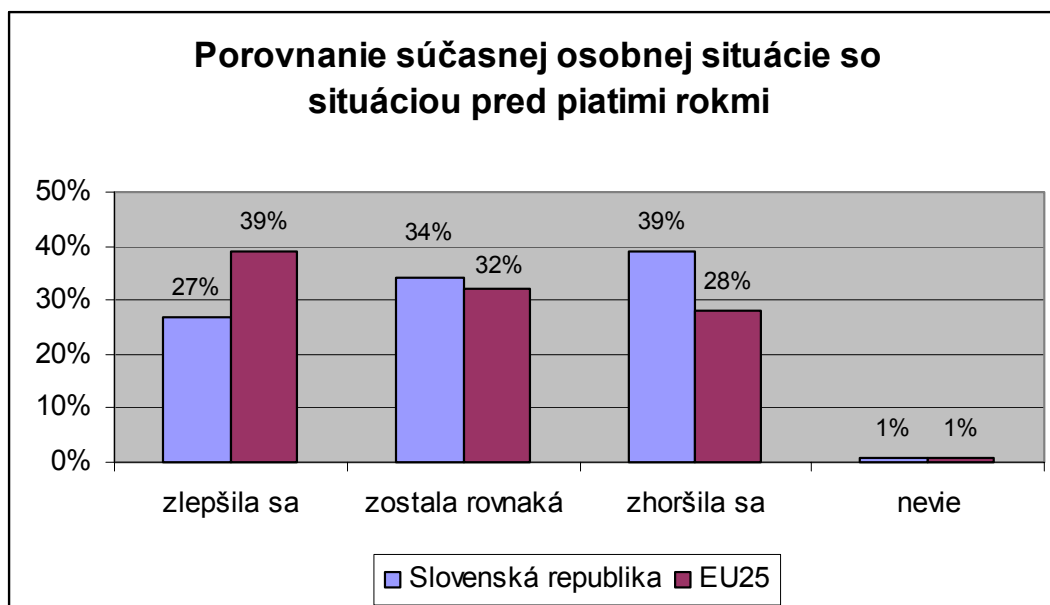
Otázka Aké sú vaše očakávania pre nasledujúcich 12 mesiacov, bude nasledujúcich 12 mesiacov lepších, horších alebo rovnakých čo sa týka...?

1.1.2 Súčasná osobná situácia v porovnaní so situáciou spred piatich rokov

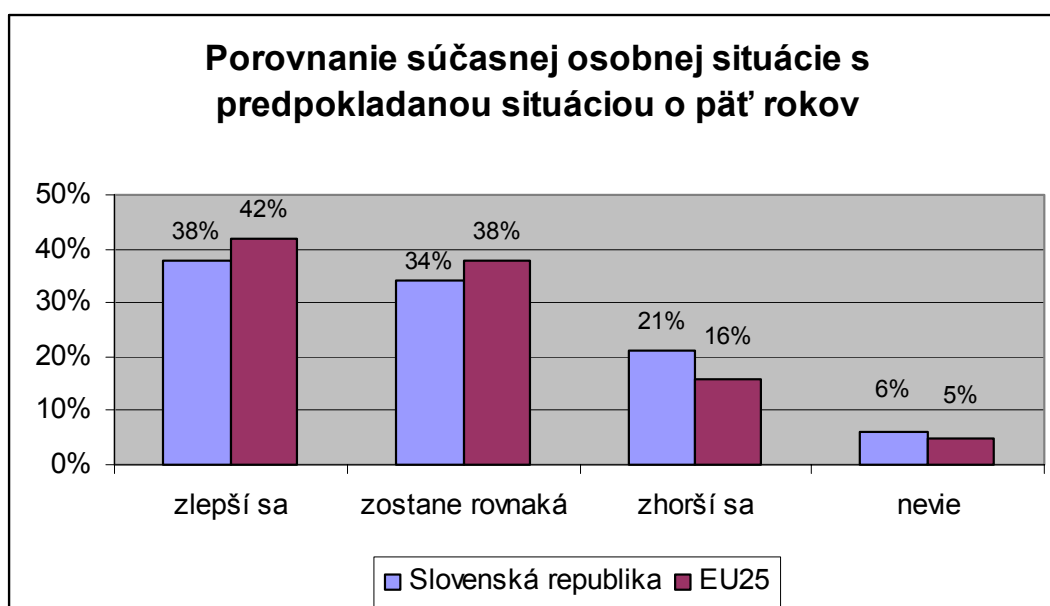
V hodnotení zmeny osobnej situácie za posledných 5 rokov prevládajú na Slovensku ľudia ktorí si myslia, že sa ich situácia zhoršila (39 %) nad ľuďmi ktorí si myslia že sa ich situácia zlepšila (27 %). V EÚ25 je to presne naopak, 39 % ľudí si myslí, že sa ich osobná situácia zlepšila a 28 % si myslí, že sa zhoršila. Oproti prieskumu z jari 2004 však na Slovensku stúpol počet tých, ktorí si myslia, že sa ich životná situácia zlepšila (z 20 % na 27 %) resp. zostala rovnaká (z 25 % na 34 %) a klesol počet tých ktorí si myslia že sa zhoršila (z 53 % na 39 %).

Otázka: Ak porovnáte Vašu súčasnú osobnú situáciu so situáciou pred piatimi rokmi povedali by ste, že sa zlepšila, zostala rovnaká alebo sa zhoršila?

1.1.3 Očakávaný vývoj osobnej situácie v najbližších piatich rokoch

Miernu zmenu badať aj v trende posudzovania osobnej situácie v najbližších piatich rokoch, keď počet tých, ktorí očakávajú zmenu k lepšiemu, sa síce oproti prieskumu z jari 2004 takmer nezmenil (37 resp. 38 %), zato počet tých, čo očakávajú zhoršenie klesol z 28 na 21 % a počet tých čo očakávajú zachovanie súčasnej úrovne stúpol z 26 na 34 %. Odpovede slovenských respondentov sa výraznejšie neodlišujú od odpovedí respondentov z EÚ25 aj keď v celoeurópskom priemere sú odpovede mierne optimistickejšie ako odpovede slovenských respondentov.

Otázka: Očakávate, že sa v priebehu najbližších piatich rokov Vaša osobná situácia zlepší, zostane rovnaká, alebo sa zhorší?

1.2 Naliehavé problémy Slovenska

Prieskum konaný na jeseň roku 2004 potvrdil výsledky prieskumu Eurobarometer uskutočneného na jar 2004, keď poradie naliehavosti na prvých šiestich miestach ostalo nezmenené. V oboch prieskumoch občania SR ako dva najväčšie problémy, ktorým musí krajina čeliť, označili nezamestnanosť a ekonomickú situáciu. Tieto dva problémy sa na prvých dvoch miestach umiestnili aj v odpovediach občanov EÚ25 avšak v celoeurópskom priemere ich ako najnaliehavejšie problémy označilo nižšie percento respondentov. V prípade Slovenska však možno pozorovať mierny pokles percenta občanov, ktorí za najzávažnejší problém považujú ekonomickú situáciu krajiny, čo môže súvisieť s príchodom zahraničných investícií, ktorý Slovensko zažíva v posledných mesiacoch. Na druhej strane sa oproti predchádzajúcemu prieskumu mierne zvýšil počet Slovákov, ktorí za jeden z najzávažnejších problémov považujú kriminalitu a dosiahol takmer rovnakú úroveň ako v EÚ25. V tabuľke najnaliehavejších problémov obsadil štvrté miesto spolu s rastom cien a infláciou. Tretím najdôležitejším problémom je podľa Slovákov zdravotníctvo, zatiaľ čo v rámci EÚ25 je tento problém až na piatom mieste.

Najvýraznejší rozdiel v odpovediach medzi slovenskými respondentmi a celoeurópskym priemerom bol v prípade terorizmu, ktorý za najzávažnejší problém považuje až 16 % občanov EÚ25 a iba 4 % občanov SR (pričom v predchádzajúcom prieskume to bolo iba 1 % občanov SR) a prisťahovalctvo, ktoré za problém považuje 13 % občanov EÚ25 a iba 2 % občanov SR.

V prípade prisťahovalctva je dôvodom takéhoto veľkého rozdielu najmä v tom, že Slovensko zatiaľ nie je cieľovou krajinou pre imigrantov a pravdepodobne aj v tom, že slovenské orgány za posledné roky schválili iba minimálne percento žiadostí o azyl. V najbližších rokoch však môžeme očakávať, že v súvislosti so vstupom SR do EÚ sa Slovensko stane pre prisťahovalcov do Európy nielen tranzitnou, ale aj cieľovou krajinou a počet ľudí, ktorí prisťahovalctvo začnú považovať za problém stúpne a začne sa blížiť celoeurópskemu priemeru. Navyše slovenské orgány boli nedávno kritizované medzinárodnými inštitúciami kvôli vysokému percentu zamietnutých žiadostí o azyl a Slovensko bude zrejme musieť pod tlakom medzinárodného spoločenstva zmeniť svoju azylovú politiku.

V prípade terorizmu možno nízke percento Slovákov, ktorí tento fenomén považujú za naliehavý problém, pripísať tomu, že Slováci považujú svoju krajinu za príliš malú a nezaujímavú ako prípadný cieľ teroristického útoku medzinárodných teroristických skupín. Navyše Slovensko, na rozdiel od niektorých iných členských krajín EÚ, nemá skúsenosti s „domácim“ terorizmom. Oproti predchádzajúcemu prieskumu však vidieť mierny nárast počtu občanov, ktorí aj tento problém začínajú považovať za naliehavý.

Otázka: Čo si myslíte, ktoré sú dva najdôležitejšie problémy, ktorým musí Slovensko v súčasnosti čeliť (ktorým musí čeliť vaša krajina)?

Poradie dôležitosti v SR		jeseň 2004			jar 2004		
		SR	EÚ25	Poradie dôležitosti v EÚ25	SR	EÚ25	Poradie dôležitosti v EÚ25
1	nezamestnanosť	59%	46%	1	60	47	1
2	ekonomická situácia	32%	27%	2	39	27	2
3	systém zdravotnej starostlivosti	25%	16%	4	25	17	5
4	rastúce ceny/inflácia	23%	16%	4	25	19	4
4	kriminalita	23%	24%	3	18	25	3
5	dôchodky	11%	12%	6	12	10	7
6	terorizmus	4%	16%	4	1	13	6
6	vzdelávací systém	4%	6%	8	6	5	9
6	bývanie	4%	4%	9	4	4	10
7	daňový systém	3%	7%	7	3	8	8
8	prisťahovalectvo	2%	13%	5	1	13	6
9	ochrana životného prostredia	1%	3%	10	1	3	11
9	verejná doprava	1%	2%	11	1	2	12
9	obrana/zahraničná politika	1%	2%	11	0	2	12
10	iné	1%	1%	12	2	1	13
-	nevie	3%	1%	-	-	-	-

1.3. Dôvera k inštitúciám

Prieskum Eurobarometer č. 62 potvrdil dlhodobé trendy dôvery, resp. nedôvery slovenskej verejnosti k niektorým inštitúciám. Občania SR v porovnaní s celoeurópskym priemerom menej dôverujú svojej vláde, parlamentu, súdom a polícii. Na druhej strane, Slováci viac než je priemer EÚ25 dôverujú médiám, a to ako tlačovým tak aj elektronickým.

Tlačovým médiám napr. na Slovensku dôveruje 52 % občanov a nedôveruje 44 % zatiaľ čo v EÚ25 je pomer opačný – dôveruje im 42 % a nedôveruje im 52 % občanov. V prípade televízií prevláda dôvera aj na Slovensku aj v EÚ25, na Slovensku je však vyššia - dôveruje im 65 % (50 % v EÚ25) nedôveruje 31 % (45 % v EÚ25). Najvyššiu dôveru spomedzi médií má ako na Slovensku tak aj v EÚ25 rozhlas, na Slovensku je však táto dôvera opäť o niečo vyššia, dôveru rádiám vyslovilo až 72 % respondentov (v EÚ25 63 %) nedôveruje im 23 % (31 % v EÚ25).

Všetky tieto čísla ukazujú, že vplyv médií a ich schopnosť ovplyvňovať verejnú mienku sú na Slovensku vyššie ako je celoeurópsky priemer. V porovnaní s výsledkami prieskumu uskutočnenému na jar 2004 je však viditeľný mierny pokles dôvery a mierny rast nedôvery v masmédiá, ktorý je najvýraznejší v prípade tlače, voči ktorej stúpila nedôvera o 10 percentuálnych bodov.

Otázka: Do akej miery dôverujete niektorým inštitúciám. Povedzte mi prosím, pre každú z nasledujúcich inštitúcií, či jej skôr dôverujete alebo skôr nedôverujete.

	skôr dôverujem	skôr nedôverujem	neviem
rozhlas			
EÚ25	63%	31%	7%
SK	72%	23%	5%
televízia			
EÚ25	50%	45%	5%
SK	65%	31%	3%
tlač			
EÚ25	42%	52%	6%
SK	52%	44%	5%

Odlíšná situácia je v oblasti inštitúcií politického systému. Tu nielen na Slovensku, ale aj v celoeurópskom priemere prevažuje nedôvera nad dôverou, medzi Slovákami je však táto nedôvera výrazne vyššia. Politickým stranám na Slovensku dôveruje iba 9 % občanov, zatiaľ čo v EÚ25 je to 17 %. Nedôveru politickým stranám vyslovilo 85 % respondentov na Slovensku a 77 % respondentov v EÚ25. O niečo vyššia je dôvera k vláde – na Slovensku jej dôveruje 22 % a nedôveruje 71 % občanov, v EÚ25 vládám dôveruje 34 % a nedôveruje 60 % občanov. Najvyššiu dôveru spomedzi politických inštitúcií majú národné parlamenty aj keď i v tomto prípade prevažuje nedôvera nad dôverou. Dôveru Národnej rade Slovenskej republiky vyslovilo 25 % respondentov, zatiaľ čo svojim národným parlamentom dôveruje 38 % respondentov. Na druhej strane NR SR nedôveruje 67 % Slovákov a 55 % občanov EÚ25 %. V porovnaní s prieskumom z jari 2004 je badateľný mierny vzrast dôvery a mierny pokles nedôvery k vláde a NR SR, ale hovoriť o trende je na základe týchto dvoch prieskumov predčasné.

	skôr dôverujem	skôr nedôverujem	neviem
politické strany			
EÚ25	17%	77%	6%
SK	9%	85%	7%
vláda			
EÚ25	34%	60%	6%
SK	22%	71%	6%
parlament (NR SR)			
EÚ25	38%	55%	8%
SK	25%	67%	8%

Zo silových zložiek štátu má na Slovensku dlhodobo najväčšiu dôveru armáda a v jej prípade je rozdiel v podiele dôverujúcich a nedôverujúcich respondentov v SR a v EÚ-25 najmenší. V prípade armády však oproti minulému prieskumu narástol o 7 percentuálnych bodov počet tých, ktorí armáde nedôverujú. Výrazné rozdiely sú v prípade súdov, ktorým na Slovensku dôveruje 27 % občanov zatiaľ čo v EÚ25 až 45 % občanov a na druhej strane justícii na Slovensku nedôveruje 65 % občanov zatiaľ čo v celoeurópskom priemere justícii vo svojej krajine nedôveruje iba 49 % občanov. Ešte výraznejší rozdiel medzi SR a EÚ25 je v prípade polície, ktorej na Slovensku dôveruje iba 34 % občanov zatiaľ čo v EÚ25 polícii dôveruje až 64 % a naopak, na Slovensku polícii nedôveruje až 59 % občanov zatiaľ čo v celoeurópskom priemere svojej domácej polícii nedôveruje iba 31 %. Na dokreslenie treba dodať, že zatiaľ čo v EÚ25 je polícia treťou najdôveryhodnejšou domácou inštitúciou (za armádou a charitatívnymi a dobrovoľnými organizáciami) na Slovensku je v tabuľke dôveryhodnosti inštitúcií až na ôsmom mieste.

	skôr dôverujem	skôr nedôverujem	neviem
súdny a právny systém			
EÚ25	45%	49%	7%
SK	27%	65%	8%
polícia			
EÚ25	64%	31%	5%
SK	34%	59%	7%
armáda			
EÚ25	69%	22%	9%
SK	60%	29%	11%

Zatiaľ čo v prípade politických strán, vlády a parlamentu je prevaha nedôvery nad dôverou bežná vo väčšine členských krajín EÚ25 a súvisí s prirodzenou nedôverou občanov k moci, resp. s obavami zo zneužitia moci, v prípade súdov a predovšetkým polície je pomer medzi názormi respondentov v SR a EÚ25 alarmujúci. Je určite možné hľadať súvis medzi nedôverou k týmto inštitúciám a výsledkami prieskumov v oblasti korupcie v ktorých sa Slovensko umiestňuje spomedzi európskych krajín na najnižších priečkach (t.j. miera vnímania korupcie je vysoká).

Pre porovnanie, v Dánsku, ktoré sa v prieskumoch vnímania miery korupcie umiestňuje na najvyšších priečkach (t.j. miera vnímania korupcie je tam najnižšia spomedzi tých krajín, v ktorých sa tento prieskum už niekoľko rokov realizuje), dôveruje vláde až 56 % občanov (nedôveruje 39 %), parlamentu dôveruje 70 % (nedôveruje 24 %), politickým stranám dôveruje 39 % občanov (nedôveruje 53 %), súdom a právnemu systému dôveruje 79 % občanov (nedôveruje 16 %) a polícii dôveruje 86 % občanov (nedôveruje 11 %).

Nižšia dôvera k politickým inštitúciám na Slovensku v porovnaní s celoeurópskym priemerom súvisí zrejme aj s kratším obdobím, počas ktorého na Slovensku budujeme demokratický politický systém a s „detskými chorobami“, ktoré tento vývoj sprevádzajú.

O niečo lepšie z tohto hodnotenia vychádzajú charitatívne a dobrovoľné organizácie, ktorým dôveruje 52 % Slovákov (66 % v EÚ25) a náboženské inštitúcie, ktorým dôveruje 44 % občanov (46 % v EÚ25), na druhej strane odbory sa s 29 % dôvery umiestnili na spodných priečkach dôveryhodnosti (v EÚ25 získali odbory 39 percentnú dôveru).

	skôr dôverujem	skôr nedôverujem	neviem
charitatívne a dobrovoľnícke organizácie			
EÚ25	66%	25%	8%
SK	52%	36%	12%
náboženské inštitúcie			
EÚ25	46%	44%	10%
SK	44%	47%	9%
odborníci			
EÚ25	39%	47%	14%
SK	29%	56%	15%

Pozitívne z tohto pohľadu vychádza hodnotenie Európskej únie, ktorej na Slovensku dôveruje viac a nedôveruje menej ľudí, ako v celoeurópskom priemere. EÚ na Slovensku dôveruje až 60 % občanov (50 % v EÚ25) a nedôveruje 24 % (36 % v EÚ25). Prieskum však nedáva jasnú odpoveď na otázku, či vyššia dôvera k Európskej únii (a v jej inštitúcie, tak ako je to spracované v kapitole o dôvere v inštitúcie Európskej únie) je spôsobená spokojnosťou slovenských občanov s činnosťou týchto inštitúcií, alebo je daná nedostatkom skúseností, vrátane negatívnych skúseností, s činnosťou európskych inštitúcií (na rozdiel od dostatku negatívnych skúseností s činnosťou slovenských inštitúcií).

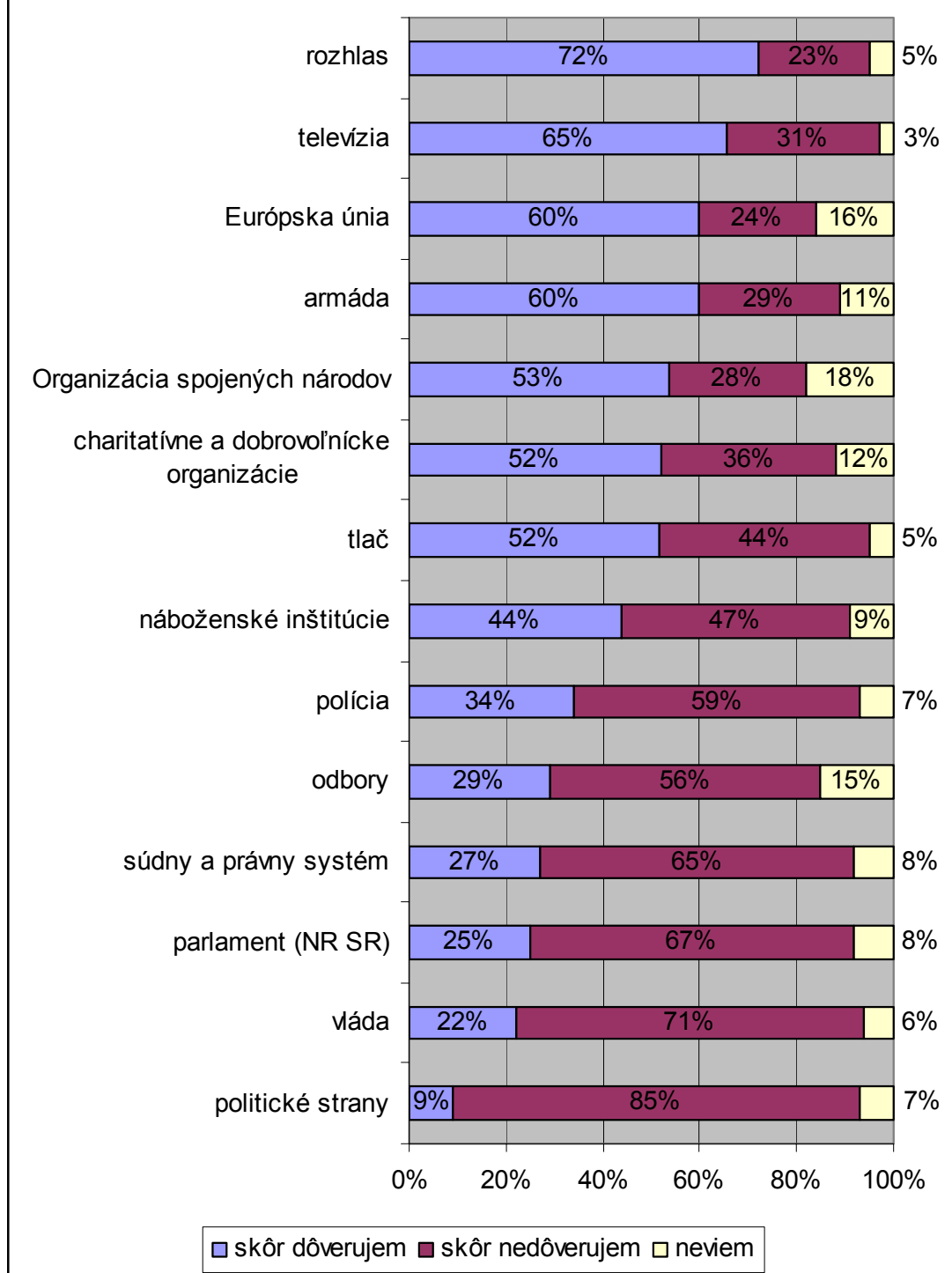
Pre porovnanie dôvery občanov SR a EÚ25 v medzinárodné alebo nadnárodné inštitúcie, Organizácii spojených národov (OSN) dôveruje 53 % Slovákov (54 % v EÚ25) a nedôveruje 28 % (32 % v EÚ25), čo sú veľmi blízke výsledky, o to výraznejšia treba vnímať dôveru Slovákov k Európskej únii.

	skôr dôverujem	skôr nedôverujem	neviem
Európska únia			
EÚ25	50%	36%	14%
SK	60%	24%	16%
Organizácia spojených národov			
EÚ25	54%	32%	13%
SK	53%	28%	18%

V celkovom rebríčku dôveryhodnosti inštitúcií na Slovensku vedú rádiá pred televíziami, na treťom mieste sa umiestnila Európska únia spoločne so slovenskou armádou. Najmenej dôveryhodnými inštitúciami sú na Slovensku politické strany, vláda a NR SR.

Za pozornosť stojí fakt, že až 16 % respondentov nevedelo alebo nechcelo odpovedať, či dôveruje alebo nedôveruje EÚ. Je to druhý najvyšší podiel nerozhodných alebo neinformovaných občanov vo vzťahu k niektorej z inštitúcií, ktoré boli predmetom prieskumu (najviac odpovedí neviem boli v prípade OSN). Toto vysoké percento odpovedí „neviem“ zrejme súvisí s nedostatočnými vedomosťami/informáciami o Európskej únii, čo potvrdili výsledky analyzované v druhej kapitole.

Dôvera v inštitúcie na Slovensku

Z hľadiska trendov v porovnaní s prieskumom uskutočneným na jar 2004 je asi najvýraznejší vzrast dôvery k Európskej únii (zo 47 % až na 60 %), vďaka čomu EÚ poskočila v rebríčku zo šiesteho na tretie miesto. Vzrástla tiež dôvera v OSN (zo 46 % na 53 %). Pozitívny je vzrast dôvery k súdnictvu a právnemu systému (zo 16 % na 27 %). Pre slovenskú vládu je nepochybne pozitívny trend vzrastu dôvery zo 17 % na 22 %, ale aj tak vláda zostáva druhou najnedôveryhodnejšou inštitúciou na Slovensku.

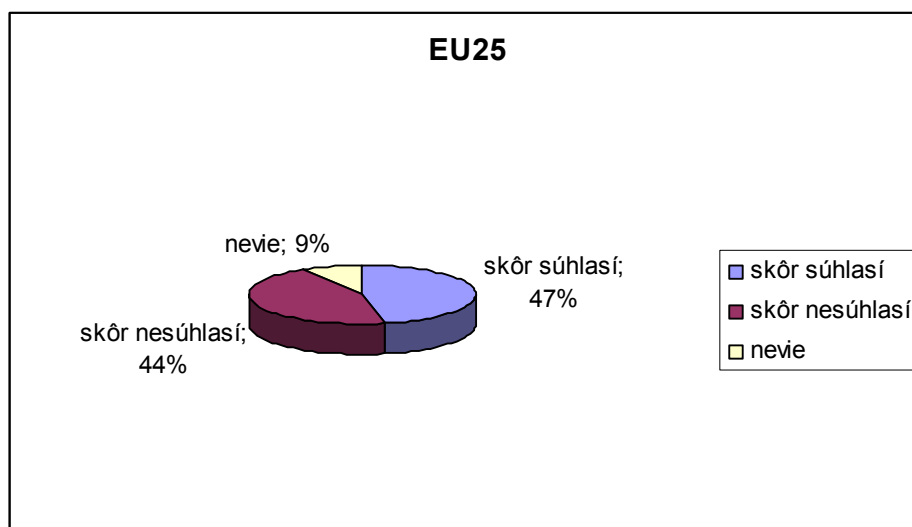
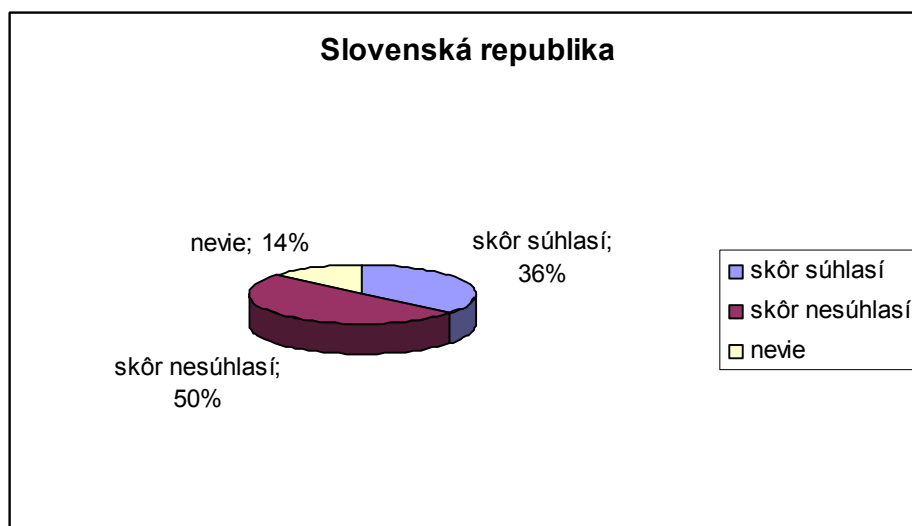
2. Informácie o Európskej únii

Slovenská vláda aj Európska únia prostredníctvom svojho zastúpenia na Slovensku uskutočnili niekoľko informačných kampaní, predovšetkým v období pred referendom o vstupe SR do EÚ, preto je dôležité vedieť, do akej miery boli tieto informačné kampane a peniaze na ne vynaložené efektívne a aká je úroveň znalostí občanov SR o Európskej únii, ktorej sme od 1. mája 2004 riadnym členom.

2.1 Subjektívna a skutočná úroveň znalostí

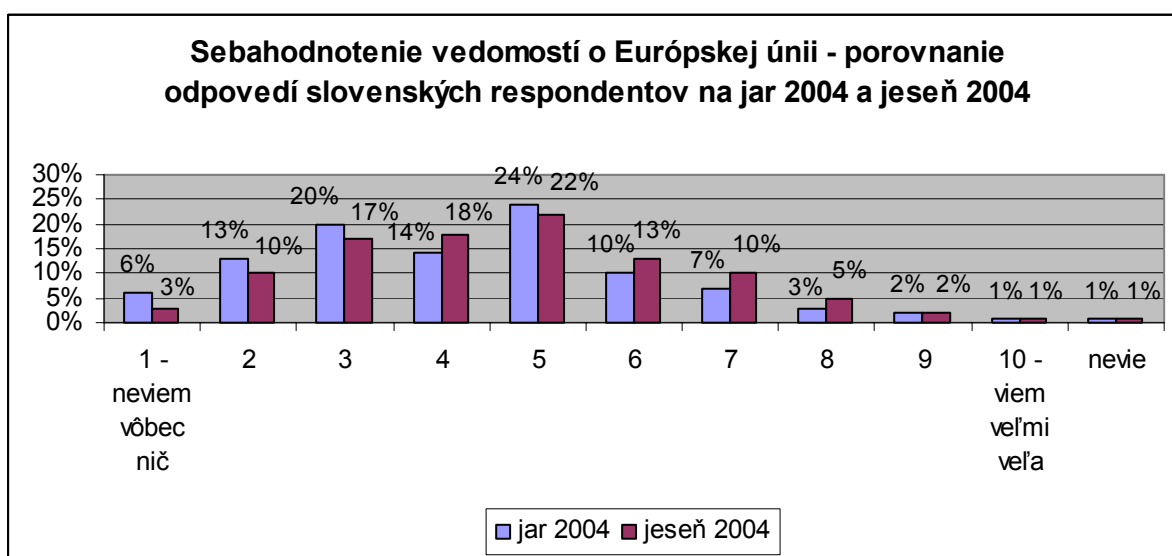
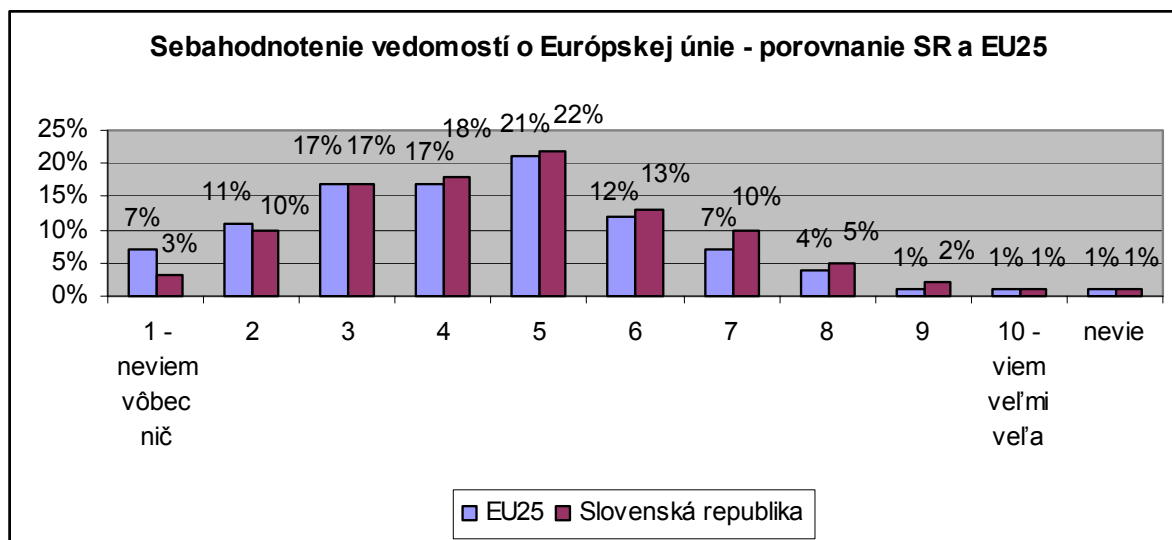
Pri úrovni znalostí treba rozlišovať subjektívnu a skutočnú úroveň znalostí, teda to čo si ľudia myslia, že o EÚ vedia a čo skutočne vedia. Pri zisťovaní subjektívnej úrovni znalostí iba 36 % slovenských respondentov uviedlo, že rozumejú ako pracuje Európska únia (v EÚ25 to bolo až 47 %) naopak až 50 % slovenských respondentov uviedlo, že nerozumejú ako pracuje Európska únia (v EÚ25 to bolo 44 %). Navyše až 14 % respondentov na túto otázku nevedelo odpovedať (v EÚ25 iba 9 %).

Otázka: Povedzte pre každý z nasledujúcich výrokov, či s ním skôr súhlasíte alebo skôr nesúhlasíte – „Rozumiem ako pracuje Európska únia“.

Pri ďalšom hlbšom skúmaní subjektívnej úrovni znalostí mali respondenti ohodnotiť úroveň svojich vedomostí o Európskej únii, jej politikách a inštitúciách na danej škále.

Otázka: *Ako hodnotíte svoje znalosti o Európskej únii, jej politike a inštitúciách? Použite nasledujúcu stupnicu od 1 do 10, kde jedna znamená „vôbec nič“ a desať „veľmi veľa“.*

Z odpovedí na obe otázky vyplýva, že počet občanov SR, ktorí pociťujú nedostatok informácií, resp. majú pocit, že ich vedomosti o fungovaní Európskej únie sú nedostatočné výrazne prevyšuje počet občanov, ktorý majú subjektívny pocit, že ich vedomosti o EÚ sú dostatočné. V porovnaní s predchádzajúcim prieskumom Eurobarometer však možno pozorovať mierny pokles počtu tých, čo úroveň svojich vedomostí o EÚ považujú za nízku a nárast počtu tých, čo úroveň svojich vedomostí považujú za vysokú.

2.1.1 Znalosť základných faktov o Európskej únii

V ďalšom zisťovaní sa skúmali skutočné vedomosti o Európskej únii. Európsku vlajku už niekedy videlo 96 % slovenských respondentov (94 % v EÚ25) a 94 % vedelo čo symbolizuje (v EÚ25 92 %).

Pri ďalších otázkach už odpovede neboli zďaleka také presvedčujúce. Až 30 % slovenských respondentov si myslí (a mylí sa), že Európska únia má momentálne 12 členov (27 % v EÚ25), 22 % Slovákov si nemyslí že členovia Európskeho parlamentu sú volení priamo občanmi EÚ (24 % v EÚ25), 17 % občanov Slovenska si mylne myslí, že predseda Európskej komisie je volený priamo občanmi EÚ a 24 % respondentov si myslí, že EÚ nemá svoju hymnu (34 % v EÚ25). Iba 43 % občanov SR vie, že v členských krajinách sa raz v roku oslavuje Deň Európy (41 % v EÚ25) a iba 44 % Slovákov správne odpovedalo, že posledné voľby do Európskeho parlamentu neboli v júni 2002 (boli v júni 2004). V EÚ25 na poslednú otázku správne odpovedalo dokonca iba 36 % respondentov.

Z týchto odpovedí vyplýva, že ešte stále existujú značné rezervy v úrovni vedomostí slovenských občanov o Európskej únii, obzvlášť ak vezmeme v úvahu, že otázky sa týkali iba najzákladnejších faktov o EÚ a prieskum sa nevenoval tomu do akej miery občania SR a EÚ25 poznajú kompetencie jednotlivých inštitúcií EÚ, ich agendu, vzájomné vzťahy a aktuálne problémy, ktorými sa EÚ a jej jednotlivé inštitúcie zaoberajú. Možno oprávnené predpokladať, že v prípade týchto zložitejších otázok by vedomosti občanov Európskej únie, vrátane slovenských, boli ešte výrazne nižšie.

Na druhej strane treba povedať, že úroveň vedomostí slovenských respondentov sa výrazne neodlišovala od celoeurópskeho priemeru, bola dokonca o niečo vyššia.

V porovnaní s predchádzajúcim prieskumom Eurobarometer tiež možno pozorovať vzrast informovanosti. Napríklad kým na jar 2004 iba 35 % občanov vedelo, že EÚ má vlastnú hymnu, na jeseň to bolo už 53 %. To, že sa každý rok slávi Deň Európy na jar 2004 vedelo 31 % opýtaných, na jeseň to bolo už 43 %, to že predseda Európskej komisie nie je priamo volený občanmi na jar 2004 vedelo 40 % respondentov na jeseň to bolo už 60 %. V každom prípade, ako už bolo konštatované, sú to iba najzákladnejšie informácie o EÚ, ktoré nehovoria nič o úrovni pochopenia zložitých mechanizmov tvorby európskych noriem a prijímania rozhodnutí na úrovni Európskej únie. To sa preukázalo pri odpovediach na otázky, akú dôležitosť občania prikladajú tej ktorej inštitúcii EÚ, čo je analyzované v kapitole o dôvere k európskym inštitúciám.

Otázka: Povedzte prosím či nasledujúce výroky o Európskej únii sú podľa Vás pravdivé alebo nepravdivé.

	Pravdivý	Nepravdivý	Neviem
Európska únia sa v súčasnosti skladá z 12-tich členských štátov			
EÚ25	27%	58%	15%
SK	30%	60%	11%
Poslanci Európskeho parlamentu sú volení priamo občanmi Európskej únie			
EÚ25	58%	24%	18%
SK	64%	22%	13%
Predseda Európskej komisie je volený priamo občanmi Európskej únie			
EÚ25	19%	59%	23%
SK	17%	60%	24%
Európska únia má vlastnú hymnu			
EÚ25	36%	34%	30%
SK	53%	24%	22%
Každý rok je vo všetkých členských krajinách Európskej únie Európsky deň			
EÚ25	41%	25%	35%
SK	43%	18%	39%
Posledné voľby do Európskeho parlamentu sa konali v júni 2002			
EÚ25	31%	36%	32%
SK	24%	44%	32%

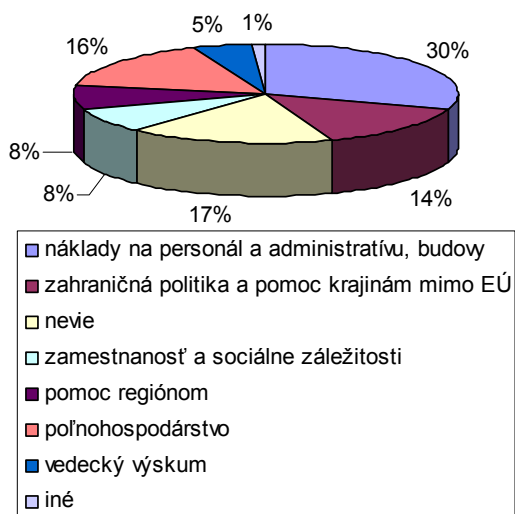
2.1.2 Rozpočet Európskej únie

Prieskum Eurbarometer č. 62 potvrdil, že občania Slovenska nemajú vôbec jasno v tom, na aké účely sa využíva rozpočet Európskej únie. Až 29 % Slovákov si myslí, že najväčšia časť rozpočtu EÚ sa používa na administratívne a personálne náklady, 19 % si myslí že najväčšiu časť svojich peňazí únia míňa na zahraničnú politiku a pomoc nečlenským krajinám a 17 % respondentov nevedelo na túto otázku odpovedať.

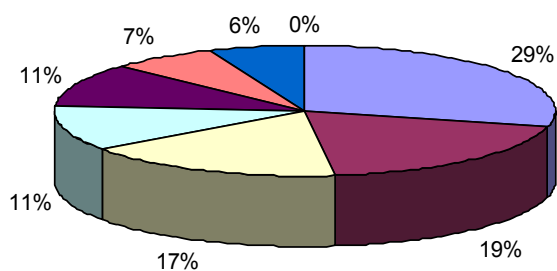
Iba 7 % slovenských respondentov odpovedalo správne, že najväčšia časť rozpočtu Európskej únie sa využíva na podporu poľnohospodárstva v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky. V rámci EÚ25 označilo poľnohospodárstvo ako príjemcu najväčšieho balíka peňazí z rozpočtu únie 16 % respondentov, čo je síce dvojnásobok počtu slovenských účastníkov prieskumu, tiež je to však alarmujúco nízke číslo.

Navyše v prípade slovenských občanov môžeme v porovnaní s predchádzajúcim prieskumom pozorovať nárast v počte tých, ktorí si myslia, že najväčšia časť rozpočtu Európskej únie sa vynakladá práve na administratívne a osobné náklady a na zahraničnú politiku a pomoc nečlenským krajinám a žiadna významná zmena nenastala v počte tých, ktorí správne označujú za hlavného konzumenta najväčšej časti rozpočtu poľnohospodárstvo. V oblasti informovania občanov členských štátov o rozpočte EÚ má teda únia značný deficit.

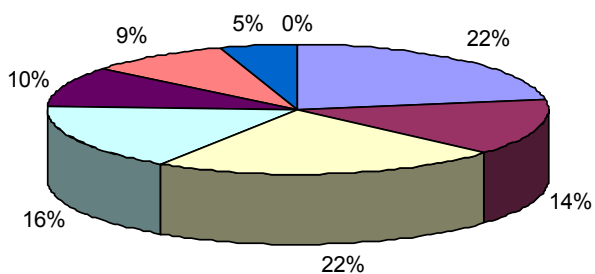
Na čo Európska únia miňa najviac peňazí - EU25 - jeseň 2004

Na čo Európska únia miňa najviac peňazí - Slovenská republika - jeseň 2004

Na čo Európska únia miňa najviac peňazí - Slovenská republika - jar 2004

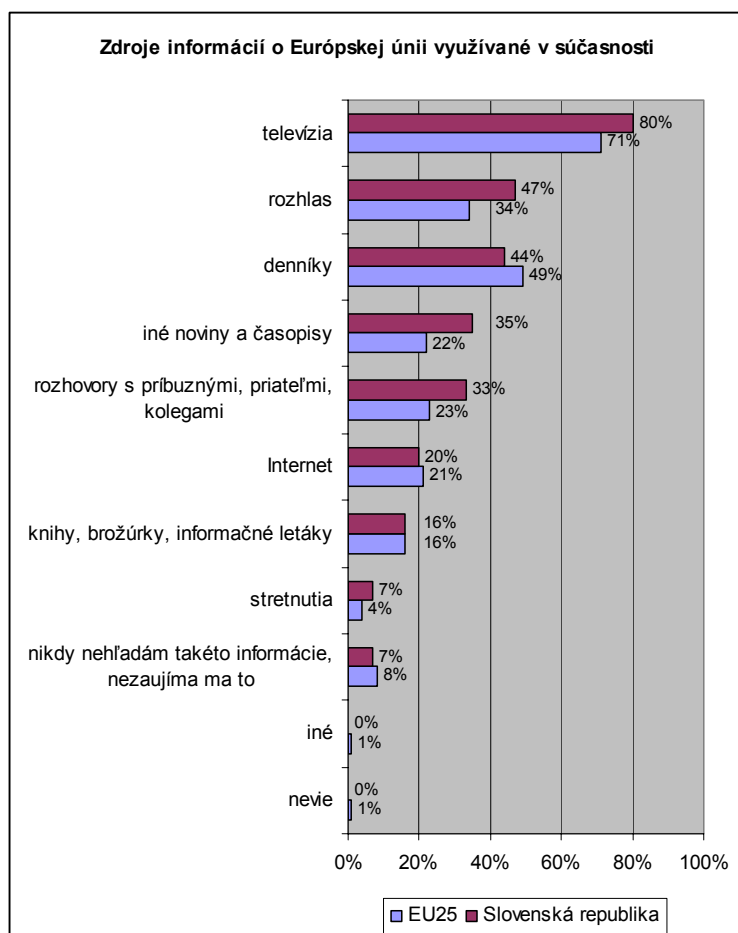

Otázka: Na ktorú z nasledujúcich oblastí, podľa Vás, Európska únia miňa najviac prostriedkov zo svojho rozpočtu?

2.2 Zdroje informácií o EÚ

Z prieskumu Eurobarometer č. 62 jednoznačne vyplýva, že Slováci majú záujem o informácie o Európskej únii. Iba 7 % respondentov odpovedalo, že o takéto informácie nemá záujem, čo je zhruba na úrovni celoeurópskeho priemeru a potešujúce je, že tento počet poklesol o 5 percentuálnych bodov v porovnaní s prieskumom konaným na jar 2004.

Najčastejším zdrojom informácií zostáva naďalej televízia, ktorú ako najčastejšie používaný zdroj uviedlo 80 % respondentov. Na druhom mieste je podobne ako v predchádzajúcom prieskume rozhlas z ktorého získava informácie 47 % Slovákov čo je však výrazný pokles v porovnaní s jarou 2004 keď rozhlas ako zdroj informácií o EÚ uviedlo až 68 % slovenských respondentov. Tento pokles je zaujímavý predovšetkým vzhľadom na to, že podľa tohto prieskumu je rozhlas na Slovensku naj dôveryhodnejšou inštitúciou. Na treťom mieste sú denníky, ktoré na získavanie informácií o EÚ využíva 44 % respondentov, čo je tiež výrazný pokles až o 18 percentuálnych bodov v porovnaní s predchádzajúcim prieskumom. Slováci v porovnaní s predchádzajúcim prieskumom tiež menej využívajú ako informačný zdroj časopisy a diskusie s príbuznými a priateľmi. Na rovnakej (a dosť nízkej) úrovni zostalo využitie Internetu, ktorý na získavanie informácií o EÚ využíva iba 20 % Slovákov, čo je však na úrovni celoeurópskeho priemeru. Z tohto prieskumu vyplýva, že oslabením resp. stagnáciou pozícií iných informačných zdrojov stúpa význam a vplyv televízií pri sprostredkovaní informácií o Európskej únii.

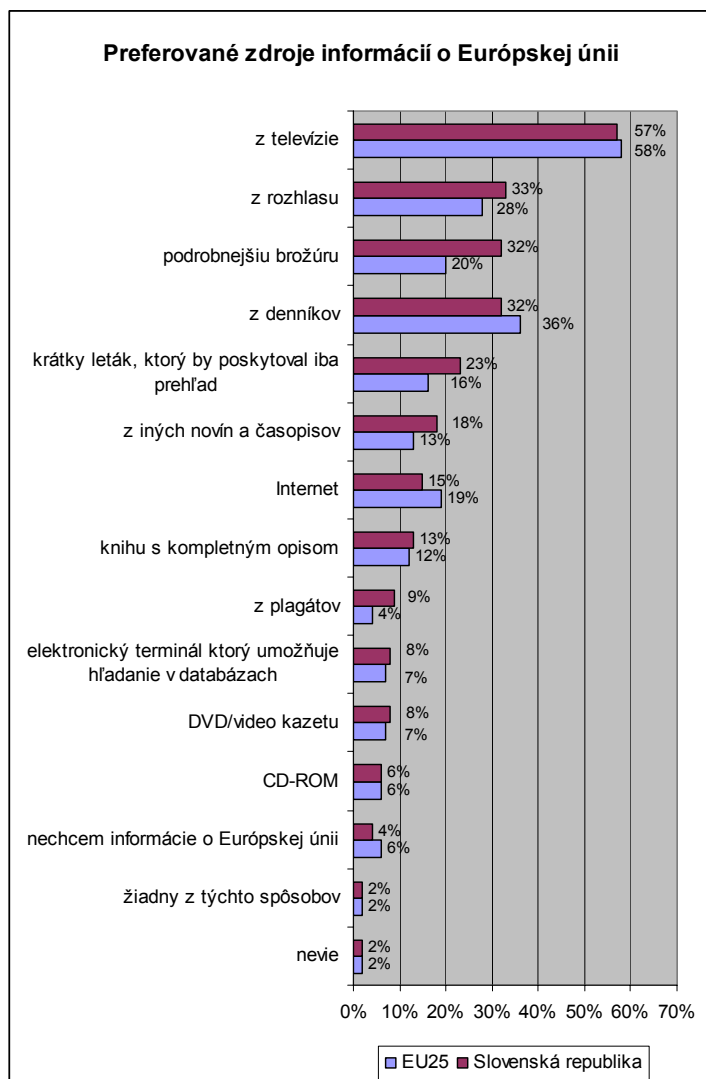

Otázka: Ktoré z nasledujúcich zdrojov využívate, keď hľadáte informácie o Európskej únii, jej politike, o jej inštitúciách? A ktoré ešte?

Mierne odlišné výsledky vyšli z odpovedí na otázku, aké zdroje informácií o Európskej únii by uprednostnili respondenti. V tomto prípade záujem využívať ako zdroj informácií televíziu poklesol z 80 % na 57 %, záujem využívať ako zdroj informácií rozhlas klesol z 47 % na 33 %, záujem o noviny ako zdroj informácií klesol z 44 % na 32 %. Respondenti naopak prejavili záujem o brožúry s detailnejšími informáciami (32 %), letáčky so stručnými informáciami (23 %), ale aj o knihy s kompletnými informáciami o EÚ (13 %). Pritom v odpovedi na predchádzajúcu otázku iba 16 % respondentov uviedlo, že ako zdroj informácií im v súčasnosti slúžia knihy, brožúry a letáky.

Tieto údaje naznačujú, že značná časť slovenských občanov v súčasnosti využíva ako hlavný zdroj informácií o EÚ televíziu, rádiá a denníky predovšetkým preto, že pociťuje nedostatok iných zdrojov, ktoré by poskytovali ako základný prehľad o EÚ v zrozumiteľnej podobe, tak aj podrobnejšie a komplexnejšie informácie.

Treba ešte poznamenať, že až 80 % slovenských občanov súhlasí s tým, aby sa školopovinné deti učili o tom ako fungujú európske inštitúcie (v EÚ 25 až 85 %) a iba 10 % je proti (9 % v EÚ25).

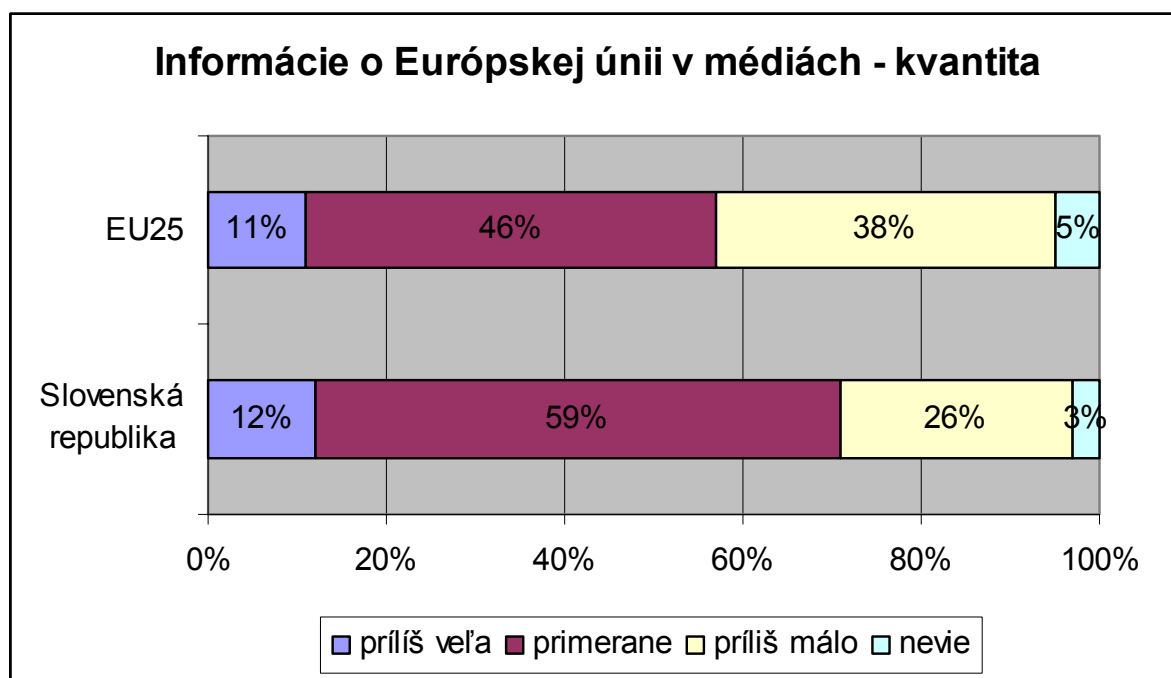

*Otázka: Vo všeobecnosti, aké spôsoby získavania informácií o Európskej únii by ste uprednostnili?
A aké ešte?*

2.3 Európska únia v slovenských médiách

Vzhľadom na vysokú dôveru obyvateľstva, ktorú majú médiá na Slovensku, predovšetkým v porovnaní s celoeurópskym priemerom, ako aj vzhľadom na to, že podľa predchádzajúcich informácií sú médiá hlavným zdrojom informácií o Európskej únii, je zaujímavý názor respondentov na to, akým spôsobom médiá o EÚ informujú.

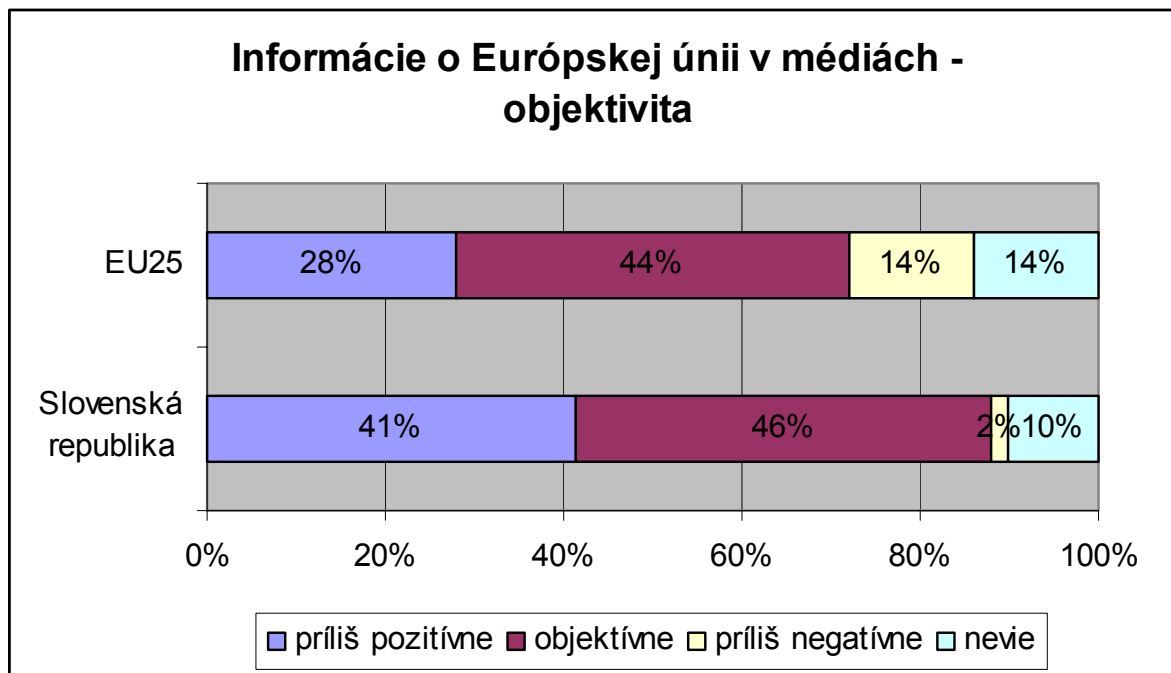
Prevažná časť Slovákov si myslí, že objem informácií o Európskej únii, ktoré médiá sprostredkovávajú, je primeraný (až 59 %). Občanov, ktorí sa však myslia, že médiá informujú o EÚ príliš málo, je však až dvakrát viac ako tých čo si naopak myslia, že médiá hovoria o Európskej únii až príliš veľa (26 % k 12 %). Aj napriek tomu sa dá po porovnaní výsledkov prieskumu s odpoveďami respondentov v rámci EÚ25 konštatovať, že Slováci sú o niečo spokojnejší s objemom informácií o EÚ, ktoré im slovenské médiá prinášajú. Aj to je zrejme dôvod, prečo občania SR využívajú médiá na získavanie informácií o Európskej únii viac než občania v EÚ25. Pri sledovaní trendov môžeme skonštatovať, že od predchádzajúceho prieskumu uskutočneného na jar 2004 nenastal v odpovediach respondentov takmer žiadny posun.

Otázka: Myslíte si vo všeobecnosti, že slovenské médiá (médiá jednotlivých členských krajín) hovoria o Európskej únii príliš veľa, primerane alebo príliš málo?

Pokiaľ ide o objektivitu slovenských médií pri informovaní o Európskej únii, najviac občanov si myslí, že médiá informujú objektívne (46 %) ale až 41 % si myslí, že médiá informujú o EÚ príliš pozitívne a iba 2 % si myslia, že médiá informujú o EÚ príliš negatívne. To je obrovský rozdiel v porovnaní s celoeurópskym priemerom, kde informácie sprostredkované médiami považuje za príliš pozitívne iba 28 % a až 14 % ich považuje za príliš negatívne.

Z hľadiska trendov v porovnaní s prieskumom uskutočneným na jar 2004 môžeme pozorovať mierny pokles počtu tých, ktorí nedokázali na otázku odpovedať (pokles o 5 percentuálnych bodov) a rast počtu tých, ktorí informácie poskytované médiami považujú za objektívne (vzrast o 8 percentuálnych bodov).

Otázka: A myslíte si že slovenské médiá (médiá jednotlivých členských krajín) hovoria o Európskej únii príliš pozitívne, objektívne alebo príliš negatívne?

2.4 Dôvera v inštitúcie Európskej únie

Základným predpokladom vyjadrenia dôvery k jednotlivým inštitúciám Európskej únie je ich znalosť. Prieskum verejnej mienky Eurobarometer č. 62 preukázal, že základná znalosť európskych inštitúcií je medzi občanmi Slovenskej republiky vysoká a porovnateľná s celoeurópskym priemerom. O Európskom parlamente (EP) už počulo 96 % občanov (92 % v EÚ25), o Európskej komisii počulo 84 % Slovákov (82 % v EÚ25), o Európskej rade ministrov už počulo 69 % občanov (66 % v EÚ25), o Európskom súdnom dvore počulo 81 % Slovákov (75 % v EÚ25) a o Európskej centrálnej banke počulo 68 % občanov (72 % v EÚ25).

V porovnaní s celoeurópskym priemerom oveľa viac Slovákov vie o existencii európskeho ombudsmana – počulo o ňom 62 % respondentov, zatiaľ čo v EÚ25 iba 37 %. O Európskom výbore regiónov počulo 46 % občanov SR, zatiaľ čo v EÚ25 iba 28% a o Ekonomickom a sociálnom výbore počulo 50% Slovákov, zatiaľ čo v EÚ25 to bolo iba 37% občanov členských krajín.

Na druhej strane iba 32 % Slovákov počulo o Európskom dvore audítorov, zatiaľ čo v EÚ25 to je až 47 %.

Z hľadiska trendov môžeme oproti predchádzajúcemu prieskumu uskutočnenému na jar 2004 pozorovať iba veľmi mierny nárast počtu občanov, ktorí sú o existencii jednotlivých inštitúciách oboznámení.

Otázka: Počuli ste už niekedy o...?	jeseň 2004			jar 2004
	Áno	Nie	nevie	Áno
Európskom parlamente				
EÚ25	92%	7%	1%	
SK	96%	3%	1%	92%
Európskej komisii				
EÚ25	82%	16%	2%	
SK	84%	15%	1%	83%
Európskom súdnom dvore				
EÚ25	75%	23%	2%	
SK	81%	17%	3%	78%
Rade ministrov Európskej únie				
EÚ25	66%	32%	2%	
SK	69%	28%	3%	64%
Európskej Centrálnej banke				
EÚ25	71%	27%	2%	
SK	68%	28%	4%	68%
Európskom ombudsmanovi				
EÚ25	37%	60%	3%	
SK	62%	34%	4%	59%
Hospodárskom a sociálnom výbore Európskej únie				
EÚ25	37%	59%	4%	
SK	50%	44%	6%	43%
Výbore Európskej únie pre regióny				
EÚ25	28%	69%	4%	
SK	46%	48%	6%	46%
Európskom dvore audítorov				
EÚ25	47%	50%	3%	
SK	32%	61%	7%	31%

Zatiaľ čo dôvera slovenských občanov k domácim inštitúciám je nižšia ako je dôvera k národným inštitúciám v celoeurópskom priemere, Slováci sa naopak vyznačujú vyššou mierou dôvery k inštitúciám Európskej únie v porovnaní s európskou „dvadsaťpäťkou“. Najvypuklejšie sa to prejavuje v prípade Európskeho parlamentu, ktorému na Slovensku dôveruje 70 % občanov oproti 57 % v EÚ25. Podobne je to aj v prípade Európskej komisie ktorej dôveruje 61 % (52 % v EÚ25), Rade ministrov Európskej únie ktorej dôveruje 49 % Slovákov (45 % v EÚ25) a Súdnom dvore Európskej únie ktorému dôveruje 62 % (57 % v EÚ25). Špecifickým prípadom je dôvera k Európskemu ombudsmanovi, ktorému vyjadrilo dôveru 45 % respondentov na Slovensku a len 35 % v EÚ25, tu však je rozdiel v dôvere spôsobený najmä vyšším podielom respondentov z EÚ25, ktorí na otázku či niekedy počuli o inštitúte Európskeho ombudsmana odpovedali záporne (60 % v EÚ25 v porovnaní s 34 % na Slovensku). V prípade EP, Európskej komisie, Rady ministrov Európskej únie a Súdného dvora Európskej únie pritom neboli výrazné rozdiely v podiele respondentov zo Slovenska a EÚ25, ktorí už niekedy počuli resp. nepočuli o týchto inštitúciách.

Slovenskí občania majú v porovnaní s celoeurópskym priemerom vyššiu dôveru aj k ďalším dvom inštitúciám EÚ a to Výboru regiónov (41 % v SR 30 % v EÚ25) a k Ekonomickému a sociálnemu výboru (40 % v SR a 33 % v EÚ25). Aj v týchto dvoch prípadoch však nižšej dôvere k týmto inštitúciám v EÚ25 možno podobne ako v prípade Európskeho ombudsmana pripísať vyššiemu percentu ľudí ktorí v EÚ25 o týchto inštitúciách nikdy nepočuli. O Výbore regiónov totiž nikdy nepočulo 69 % občanov EÚ25 (48 % občanov SR) a o Ekonomickom a sociálnom výbore nikdy nepočulo 59 % občanov EÚ25 (44 % občanov SR).

Jedinou výnimkou v pomere dôvery k európskym inštitúciám na Slovensku a v celoeurópskom priemere je Európsky dvor audítorov. Tejto inštitúcii dôveruje 39 % občanov EÚ25 a iba 28 % občanov SR. Aj v tomto prípade však rozdiel v miere dôvery možno pripísať na vrub faktu, že až 61 % slovenských respondentov odpovedalo, že o tejto inštitúcii nikdy nepočuli, zatiaľ čo v prípade EÚ25 takto odpovedalo „iba“ 50 % respondentov.

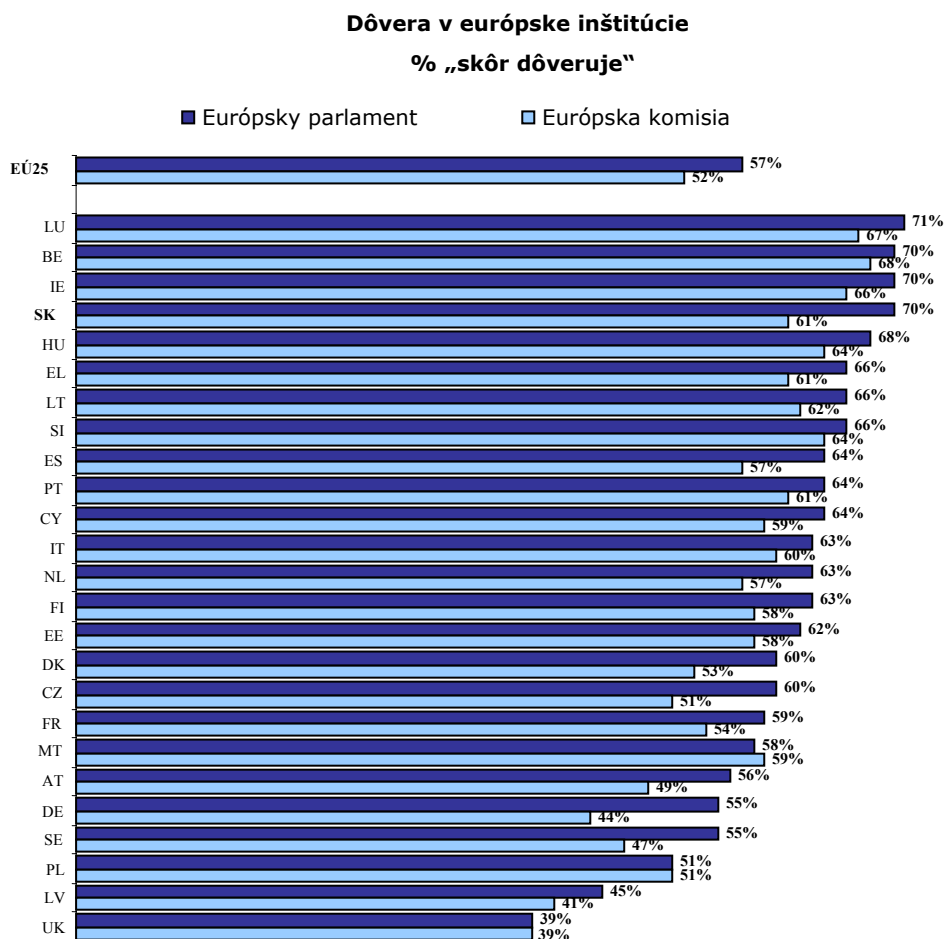
Z hľadiska trendov možno v porovnaní s prieskumom uskutočneným na jar 2004 pozorovať výrazný nárast dôvery v inštitúcie Európskej únie po vstupe Slovenska do EÚ.

Prieskum verejnej mienky však nedáva odpoveď na otázku, na čom je založená vyššia dôvera slovenských občanov k spomínaným európskym inštitúciám. Vzhľadom na výsledky prieskumu v oblasti vedomostí o EÚ nemožno predpokladať, že by táto dôvera bola založená na racionálnom hodnotení ich pôsobenia, podloženom dostatočným množstvom informácií o kompetenciách a agende týchto inštitúcií. Tak isto, vzhľadom na to, že v čase konania prieskumu bolo Slovensko členom EÚ iba niekoľko mesiacov, nemožno predpokladať, že by táto dôvera bola založená na pozitívnych skúsenostiach občanov s prácou týchto inštitúcií. S najväčšou pravdepodobnosťou tak možno predpokladať, že ide iba o ničím nepodložené subjektívne pocity ovplyvnené napríklad aj negatívnymi skúsenosťami s domácimi inštitúciami a nedôverou v domáce inštitúcie a z toho vyplývajúce očakávania, že inštitúcie vytvorené krajinami s dlhoročnými tradíciami demokracie „musia fungovať lepšie“.

Paradoxne z tohto pohľadu vyznieva vysoká dôvera k Európskemu parlamentu, ak vezmeme v úvahu, že na voľbách slovenských zástupcov do EP sa zúčastnilo iba necelých 17 % oprávnených voličov, čo je najnižšia volebná účasť spomedzi všetkých celonárodných volieb od roku 1990. Navyše iba 64 % respondentov správne odpovedalo, že členovia EP sú volení priamo občanmi EÚ až 22 % opýtaných je presvedčených, že tomu tak nie je.

<i>Otázka: Povedzte pre každú inštitúciu či jej skôr dôverujete alebo skôr nedôverujete?</i>	jeseň 2004			jar 2004
	skôr dôveruje	skôr nedôveruje	nevie	Skôr dôveruje
Európsky parlament				
EÚ25	57%	26%	16%	
SK	70%	17%	13%	60%
Európska komisia				
EÚ25	52%	27%	21%	
SK	61%	19%	20%	54%
Rada ministrov Európskej únie				
EÚ25	45%	29%	26%	
SK	49%	25%	26%	43%
Európsky súdny dvor				
EÚ25	57%	21%	22%	
SK	62%	17%	21%	56%
Európsky ombudsman				
EÚ25	35%	22%	43%	
SK	45%	24%	31%	35%
Európska centrálna banka				
EÚ25	50%	25%	26%	
SK	52%	19%	28%	44%
Európsky dvor audítorov				
EÚ25	39%	24%	37%	
SK	28%	27%	45%	22%
Výbor Európskej únie pre regióny				
EÚ25	30%	24%	46%	
SK	41%	25%	34%	32%
Hospodársky a sociálny výbor Európskej únie				
EÚ25	33%	25%	42%	
SK	40%	25%	35%	30%

Pri porovnaní dôvery občanov SR a ostatných členských krajín EÚ k inštitúciám Európskej únie vidíme, že dôvera k Európskemu parlamentu je na Slovensku najvyššia spomedzi desiatich nových členských krajín EÚ a so 70 % sme spolu s Belgickom a Írskom na druhom mieste za prvým Luxemburskom kde EP dôveruje 71 % občanov. V prípade dôvery k Európskej komisii je Slovensko s 61 % tretie spomedzi nových členských krajín za Maďarskom a Slovinskom (64 %) a Litvou s 62 %.

Najväčší význam spomedzi inštitúcií Európskej únie prisudzujú Slováci Európskemu parlamentu, na druhom mieste sa umiestnila Európska komisia, na treťom mieste Európsky súdny dvor, na štvrtom Európska centrálna banka a až piate miesto dôležitosti prisudzujú občania SR Rade Ministrov Európskej únie. V porovnaní s predchádzajúcim prieskumom Eurobarometer môžeme pozorovať nárast dôležitosti, ktorú Slováci prisudzujú jednotlivým inštitúciám EÚ.

Z týchto výsledkov môžeme usudzovať, že veľký význam pri posudzovaní dôležitosti tej ktorej inštitúcie má to, aký priestor je danej inštitúcii venovaný v médiách. Keďže v roku 2004 sa konali voľby do Európskeho parlamentu a zároveň sa v tomto roku najprv dotvárala „stará“ Európska komisia, ktorej členmi sa stali aj zástupcovia desiatich nových členských krajín a v druhej polovici roka sa už začala vytvárať nová Európska komisia, médiá prirodzene venovali najviac pozornosti týmto inštitúciám, vďaka čomu im občania začali pripisovať vyšší význam. Na druhej strane inštitúcia, ktorá má v rámci Európskej únie najväčšie právomoci, Rada ministrov Európskej únie, bola medializovaná iba minimálne a preto sa umiestnila až na piatom mieste.

Taktiež môžeme pozorovať zaujímavý jav, že vo vzťahu Slovákov k inštitúciám Európskej únie platí, že čím túto inštitúciu považujú za dôležitejšiu, tým viac jej dôverujú. Vo vzťahu Slovákov k domácim inštitúciám možno konštatovať skôr pravý opak.

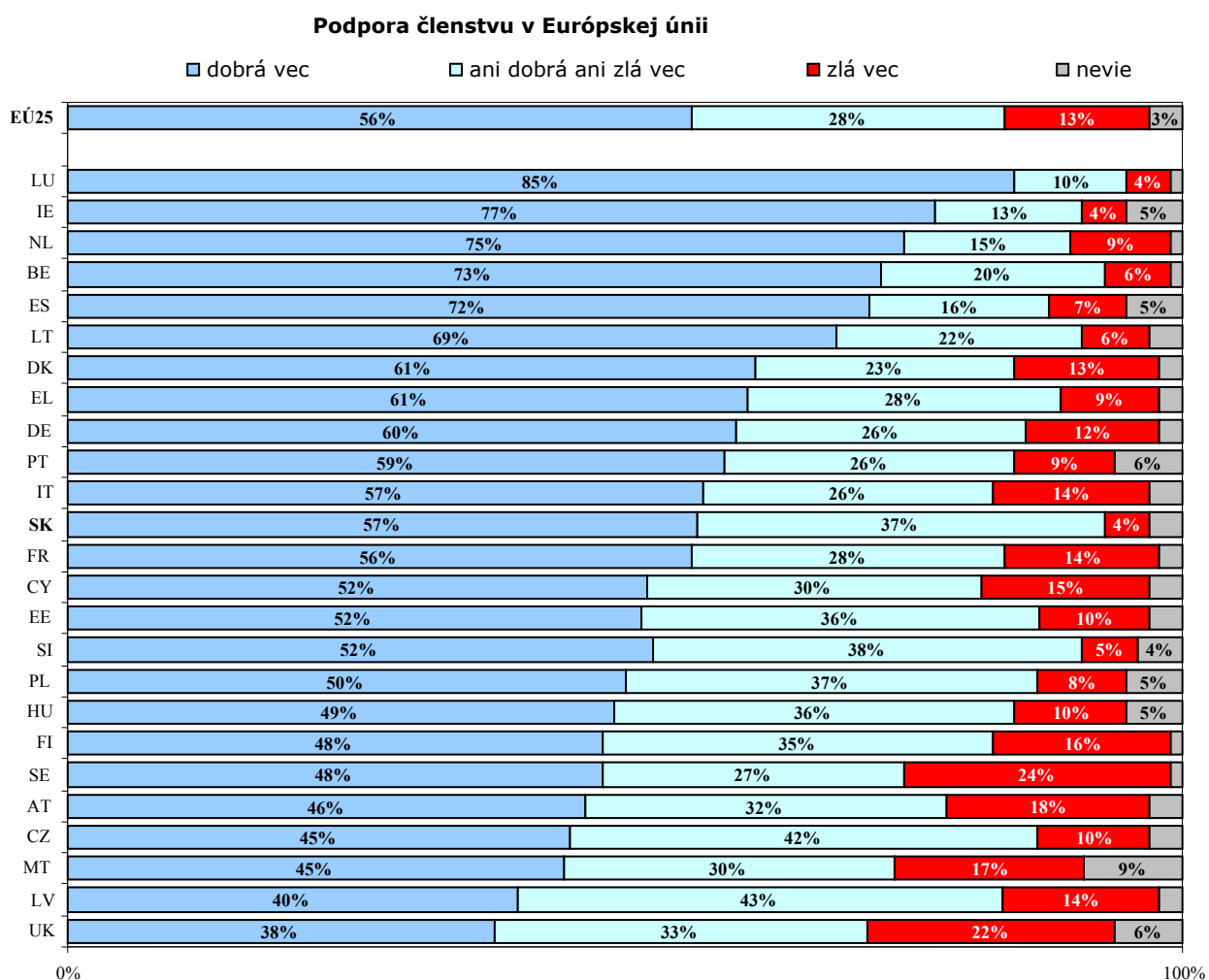
Otázka: Pre každú z nasledujúcich európskych inštitúcií povedzte, či si myslíte, že zohráva alebo nezohráva dôležitú úlohu v živote Európskej únie?	jeseň 2004			jar 2004
	zohráva dôležitú úlohu	nezohráva dôležitú úlohu	nevie	zohráva dôležitú úlohu
Európsky parlament				
EÚ25	81%	8%	10%	
SK	89%	4%	7%	83%
Európska komisia				
EÚ25	75%	9%	16%	
SK	80%	7%	13%	73%
Rada ministrov Európskej únie				
EÚ25	64%	13%	22%	
SK	69%	10%	20%	62%
Európsky súdny dvor				
EÚ25	72%	10%	18%	
SK	78%	7%	15%	70
Európsky ombudsman				
EÚ25	42%	18%	40%	
SK	55%	21%	25%	45%
Európska centrálna banka				
EÚ25	70%	9%	20%	
SK	74%	7%	19%	66%
Európsky dvor audítorov				
EÚ25	53%	14%	34%	
SK	40%	22%	38%	37%
Výbor Európskej únie pre regióny				
EÚ25	38%	18%	44%	
SK	57%	16%	27%	48%
Hospodársky a sociálny výbor Európskej únie				
EÚ25	46%	15%	39%	
SK	58%	15%	27%	46%

3. Podpora členstva v Európskej únii

Podľa prieskumu uskutočneného na jeseň 2004 považuje členstvo Slovenska v Európskej únii za dobrú vec 57 % občanov Slovenskej republiky, čo je na úrovni celoeurópskeho priemeru (56 % v EÚ25) a zároveň je to druhá najvyššia podpora spomedzi desiatich nových členských krajín. Najvyššiu podporu spomedzi nových členských krajín má členstvo v EÚ v Litve (69 %), celkovo má členstvo najvyššiu podporu v Luxembursku (85 %). Naopak, najnižšiu podporu má členstvo v EÚ v Lotyšsku (40 %) a vo Veľkej Británii (38 %). V porovnaní s celoeurópskym priemerom je však na Slovensku oveľa nižší počet ľudí, ktorí si myslia, že členstvo SR v EÚ je zlá vec - iba 4 % v porovnaní s 13 % v EÚ25. Naopak viac ľudí si na Slovensku myslí, že členstvo v EÚ nie je ani dobrá, ani zlá vec – až 37 % v porovnaní s 28 % v EÚ25.

Z hľadiska trendov môžeme pozorovať výrazný nárast podpory členstvu Slovenskej republiky v EÚ v porovnaní s predchádzajúcim prieskumom, keď členstvo v únii považovalo za dobrú vec iba 46 % Slovákov.

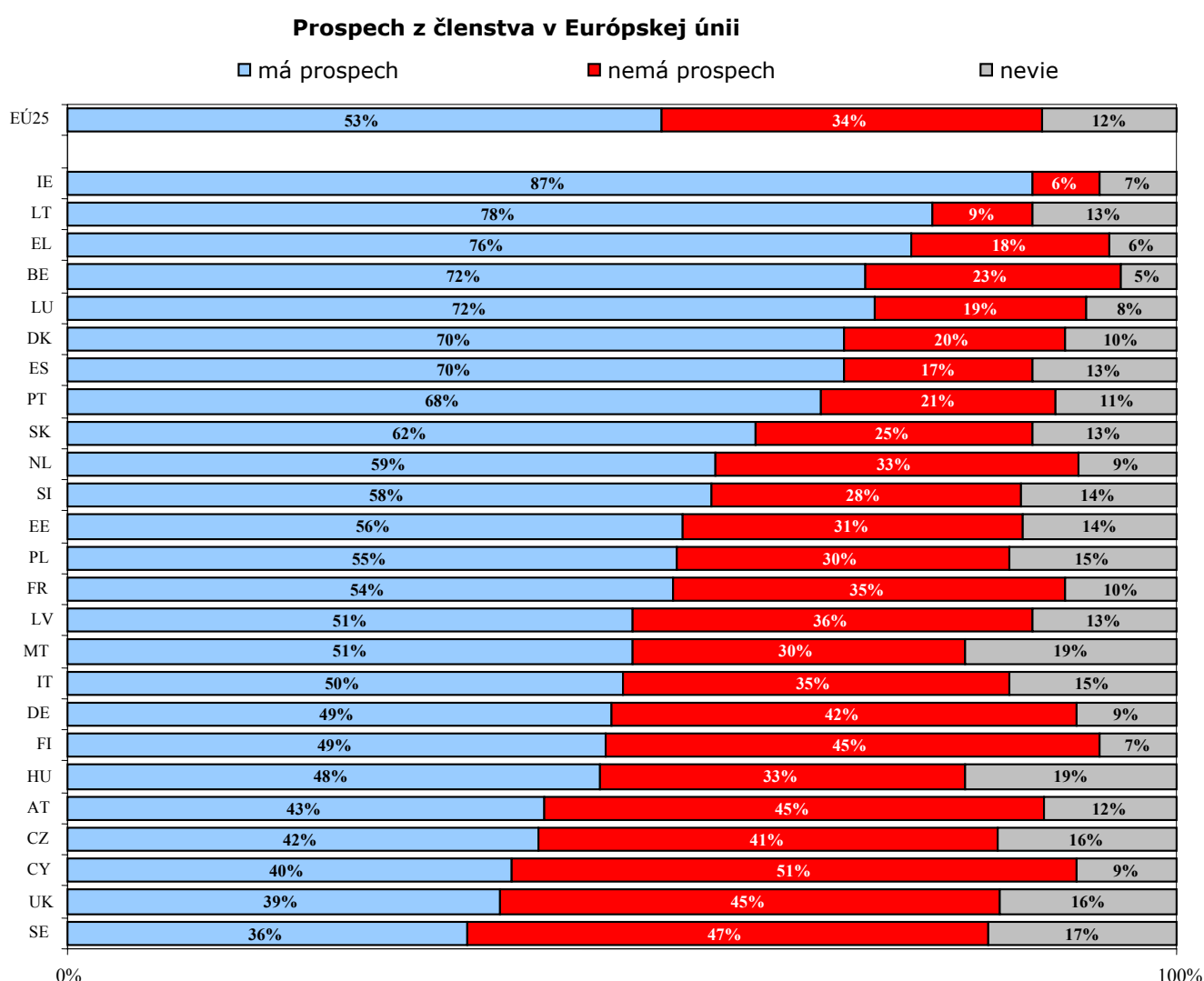
Otázka: Vo všeobecnosti, myslíte si, že členstvo Slovenska (členstvo vašej krajiny) v Európskej únii je...?

3.1 Očakávané výhody z členstva

Podpora členstvu v Európskej únii do značnej miery súvisí s očakávanými výhodami plynúcimi z členstva. Aj keď Slovensko je členom EÚ iba od 1. mája 2004, až 62 % občanov si myslí, že krajina profitovala z členstva v únii (v EÚ25 si to myslí 53 % občanov) a iba 25 % si myslí že Slovensko neprofitovalo z členstva (34 % v EÚ25).

V porovnaní s predchádzajúcim prieskumom, ktorý sa konal ešte pred vstupom do EÚ a otázka sa týkala očakávaní prínosov resp. výhod, je viditeľný mierny nárast o 5 percentuálnych bodov v kategórii tých, ktorí očakávali profit z členstva, resp. po vstupe do EÚ konštatovali, že krajina zo vstupu profitovala, pričom v kategórii tých, ktorí si mysleli že členstvo v únii neprinesie Slovensku žiadne výhody nenastal žiadny posun, to znamená že nárast optimisticky naladených Slovákov bol „na úkor“ nerozhodnutých občanov.

Otázka: Ak zväžete všetky okolnosti, povedali by ste, že Slovensko (vaša krajina) má alebo nemá prospech a výhody zo vstupu do Európskej únie?

3.2 Podpora pre kľúčové politiky EÚ

Občania Slovenska sa vyznačujú aj nadpriemernou (v porovnaní s EÚ25) podporou kľúčovým politikám Európskej únie. Európsku menovú úniu podporuje 69 % Slovákov, spoločnú zahraničnú politiku Európskej únie k tretím krajinám podporuje 75 % občanov Slovenska a najvyššiu podporu má spoločná obranná a bezpečnostná politika, ktorú podporuje až 86 % Slovákov. V porovnaní s predchádzajúcim prieskumom pritom nedošlo takmer k žiadnemu posunu v podpore jednotlivých politik.

Vysoká podpora spoločnej obrannej a bezpečnostnej politiky EÚ zrejme súvisí s vlašnejším postojom Slovákov k členstvu SR v NATO, v prípade spoločnej zahraničnej politiky sa vysoká podpora dá vysvetliť jednak tým, že Slovensko nemá ani bohaté tradície zahraničnej politiky a tradičné záujmy v tejto oblasti, ako je to napríklad v prípade Veľkej Británie, ale nemá ani tradíciu neutrality ako napr. Švédsko. Práve v týchto dvoch krajinách je podpora spoločnej zahraničnej politiky najnižšia.

Otázka: Aký máte názor na každý z nasledujúcich výrokov? Povedzte pre každý výrok či ste „za to“ alebo „proti tomu“.

	jeseň 2004			jar 2004	
	za	proti	nevie	za	proti
Európska menová únia s jednotnou menou - Euro					
EÚ25	63%	31%	6%		
SK	69%	23%	8%	68%	22%
Spoločná zahraničná politika členských štátov Európskej únie voči iným krajinám					
EÚ25	69%	20%	11%		
SK	75%	17%	8%	74%	14%
Spoločná obranná a bezpečnostná politika členských štátov Európskej únie					
EÚ25	78%	14%	8%		
SK	86%	7%	6%	82%	7%

4. Čo znamená Európa

Pre najväčšiu časť občanov SR, podobne ako v EÚ25, znamená Európska únia predovšetkým slobodu cestovania, študovania a zamestnania sa kdekoľvek v EÚ. Túto odpoveď si zvolilo až 68 % slovenských respondentov, čo je síce pokles o 4 percentuálne body oproti predchádzajúcemu prieskumu Eurobarometer, ale ešte stále je to výrazne viac ako je celoeurópsky priemer (v EÚ25 si túto možnosť zvolilo 53 % respondentov).

Rozdiel medzi občanmi Slovenska a celoeurópskym priemerom (a to predovšetkým vďaka „starým“ členským krajinám) je v tom, že zatiaľ čo pre EÚ25 Európska únia na druhom mieste znamená Euro (menu), Slováci na druhé miesto zaradili ekonomickú prosperitu. Tá sa s Európskou úniou spája až pre 44 % občanov (pokles o 7 percentuálnych bodov od jari 2004), zatiaľ čo v rámci EÚ25 si EÚ spája s ekonomickou prosperitou iba 22 % občanov.

Pre Slovákov ako aj pre občanov EÚ25 sa únia spája aj s Eurom (36 % v SR a 44 % v EÚ25), s mierom (34 % v SR a 36 % v EÚ25) a demokraciou (27 % v SR a 25 % v EÚ25).

Okrem spomínanej prosperity sú najväčšie rozdiely medzi názormi Slovákov a občanov EÚ25 v tom, že pre občanov EÚ25 sa Európska únia viac ako pre občanov SR spája s možnosťou mať silnejšie slovo vo svete (31 % v EÚ25 a 25 % v SR), s kultúrnou rôznorodosťou (30 % v EÚ25 a 22 % v SR), ale aj s takými negatívnymi javmi ako plytvanie peniazmi (23 % v EÚ25 a 14 % v SR), či byrokracia (22 % v EÚ25 a 13 % v SR).

Slováci si naopak viac ako občania EÚ25 spájajú Európsku úniu s rastom kriminality (23 % v SR a 18 % v EÚ25).

Z hľadiska trendov môžeme pozorovať, že od posledného prieskumu uskutočneného na jar 2004 mierne klesol počet tých, ktorí si Európsku úniu spájajú so slobodou cestovania, študovania a pracovania, čo môže súvisieť s obmedzeniami, ktoré väčšina starých členských krajín uplatňuje voči novým členským krajinám v prechodnom období.

O 7 percentuálnych bodov poklesol aj počet tých, pre ktorých sa EÚ spája s ekonomickou prosperitou. To môže súvisieť s masívnym príchodom zahraničných investícií na Slovensko, ktorý určitá časť populácie prisudzuje viac nízkemu daňovému zaťaženiu podnikateľských subjektov, lacnej a kvalifikovanej pracovnej sily a štátnym dotáciami, ako aj geografickej polohe Slovenska, než samotnému vstupu SR do EÚ.

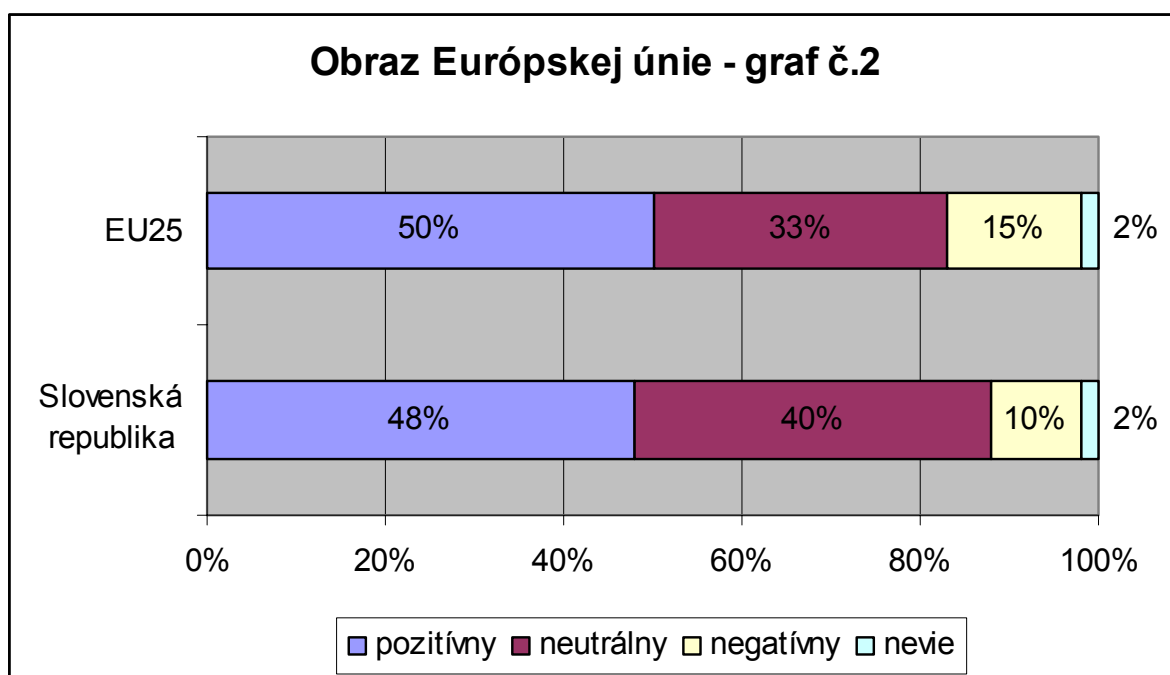
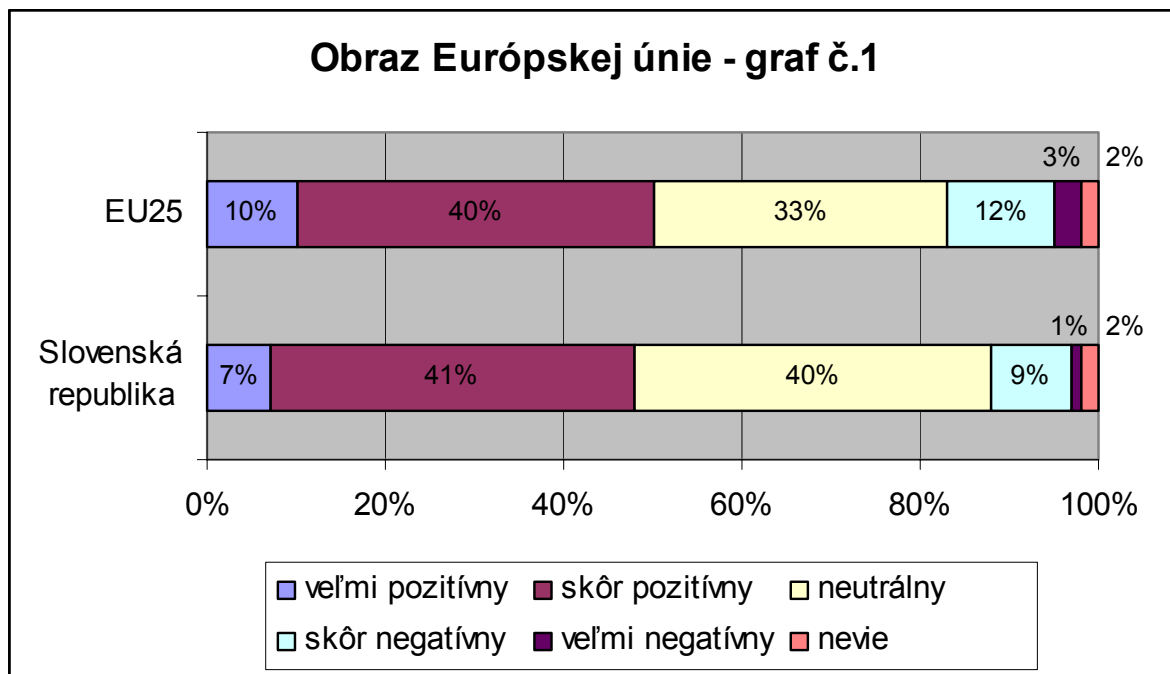
Výrazný pokles nastal aj v počte ľudí, ktorí si Európsku úniu spájajú s Eurom, mierom, demokraciou, kultúrnou rôznorodosťou alebo sociálnou ochranou, ale na druhej strane výrazne poklesol aj počet tých, ktorí si EÚ spájajú so zvýšenou kriminalitou, nedostatočnou kontrolou vonkajších hraníc, nezamestnanosťou a byrokraciou.

Otázka: Čo pre Vás osobne Európska únia znamená?

		jeseň 2004			jar 2004			
		SK	EÚ25	Poradie v EÚ25	SK	Poradie v SK	EÚ25	Poradie v EÚ25
1	sloboda cestovania, štúdia a práce kdekoľvek v EÚ	68%	53%	1	72%	1	53%	1
2	ekonomická prosperita	44%	22%	8-9	51%	3	21%	10
3	Euro	36%	44%	2	53%	2	51%	2
4	mier	34%	36%	3	46%	4-5	32%	3
5	demokracia	27%	25%	6	40%	6	23%	7-8
6	„silnejšie slovo“ vo svete	25%	31%	4	30%	9	28%	5
7	zvýšená kriminalita	23%	18%	11-12	34%	7	19%	12
8	kultúrna rôznorodosť	22%	30%	5	46%	4-5	29%	4
9	nedostatočná kontrola vonkajších hraníc	19%	21%	10	25%	10	22%	9
10-11	nezamestnanosť	15%	18%	11-12	23%	11-12	20%	11
10-11	strata našej kultúrnej identity	15%	14%	13	20%	13	14%	13
12-13	plytvanie peniazmi	14%	23%	7	19%	14	24%	6
12-13	sociálna ochrana	14%	12%	14	31%	8	13%	14
14	byrokracia	13%	22%	8-9	23%	11-12	23%	7-8
15	nevie	2%	3%	15	-		-	
16	iné	1%	2%	16	-		-	

4.1 Obraz Európskej únie

Vo všeobecnosti sa dá povedať, že pre drvivú väčšinu Slovákov predstavuje Európska únia skôr pozitívny alebo neutrálny obraz a iba pre 10 % občanov SR má EÚ negatívny obraz.

Otázka: Vo všeobecnosti, aký máte dojem a pocit z Európskej únie – veľmi pozitívny, skôr pozitívny, neutrálny, skôr negatívny alebo veľmi negatívny?

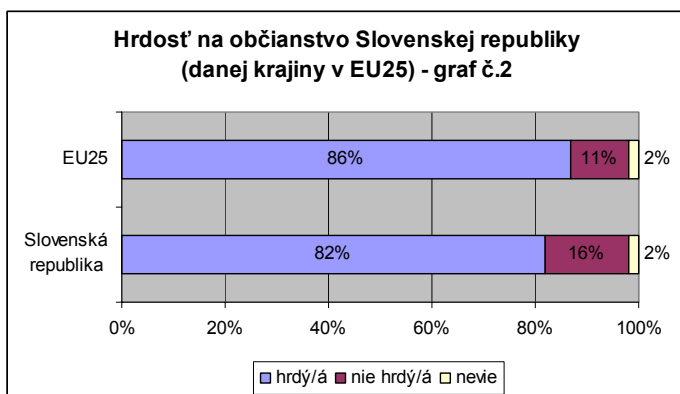
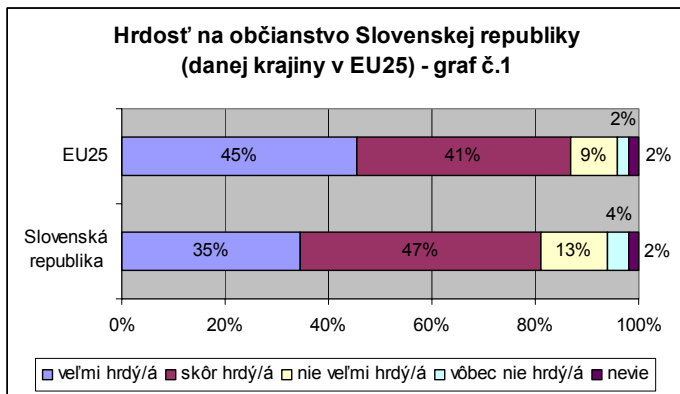
Pri porovnaní výsledkov prieskumu na Slovensku a v EÚ25 nie sú v odpovediach výrazné rozdiely, do určitej miery môžeme konštatovať, že Slováci sa viac prikláňajú k neutrálnemu hodnoteniu, u občanov EÚ25 môžeme pozorovať mierne vyšší príklon ako k pozitívnemu tak aj negatívnemu hodnoteniu Európskej únie.

V porovnaní s celoeurópskym priemerom však Slováci hodnotia pozitívnejšie úlohu, ktorú Európska únie zohráva v rôznych oblastiach. Najpozitívnejšiu úlohu podľa nich zohráva EÚ pri udržiavaní mieru vo svete. V tejto oblasti je najmenší rozdiel v názore občanov SR a EÚ25. Oveľa viac, ako občania EÚ25 však Slováci pozitívne hodnotia aj úlohu únie v boji proti terorizmu, v oblasti rastu svetovej ekonomiky, boja proti chudobe vo svete a ochrane životného prostredia.

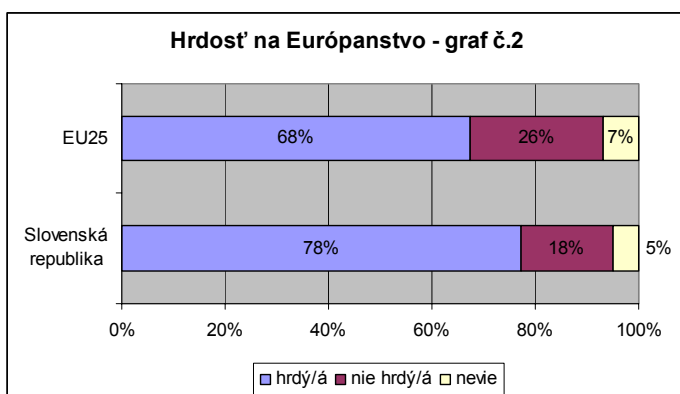
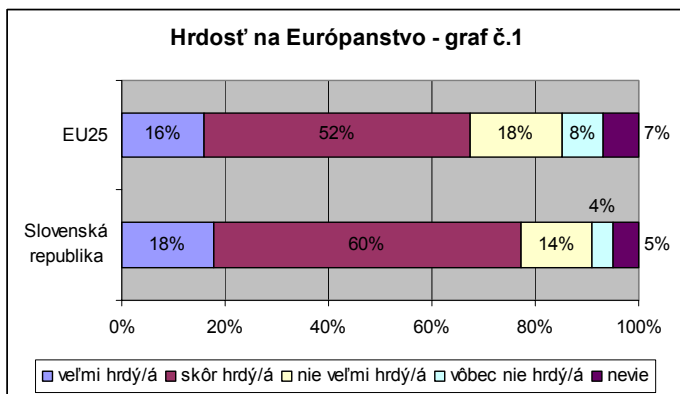
Otázka: Podľa Vášho názoru, povedali by ste, že Európska únia má sklon zohrávať v nasledujúcich záležitostiach pozitívnu, negatívnu alebo ani pozitívnu ani negatívnu úlohu?

	pozitívnu	negatívnu	ani pozitívnu ani negatívnu	nevie
mier vo svete				
EÚ25	61%	11%	22%	6%
SK	77%	3%	16%	4%
boj proti terorizmu				
EÚ25	59%	11%	23%	7%
SK	74%	4%	18%	4%
rast svetovej ekonomiky				
EÚ25	49%	15%	27%	9%
SK	69%	4%	21%	5%
boj proti chudobe vo svete				
EÚ25	45%	17%	29%	9%
SK	56%	7%	32%	5%
ochrana životného prostredia				
EÚ25	58%	13%	20%	8%
SK	67%	5%	23%	5%

Medzi Slovákmi tiež výrazne prevláda pocit hrdosti na to, že sú Európania. Až 78 % občanov Slovenska je hrdých na to, že sú Európania zatiaľ čo v rámci EÚ25 tento pocit zdieľa iba 68 % občanov. Výrazne nižší je naopak počet tých, čo nie sú hrdí na to, že sú Európania, na Slovensku takto odpovedalo iba 18 % respondentov zatiaľ čo v rámci EÚ25 si túto odpoveď zvolilo až 26 % opýtaných. Vyššia hrdosť Slovákov na to, že sú Európania je výrazná aj z porovnania toho, ako sú občania SR a EÚ25 hrdí na to, že sú občanmi svojej krajiny. Až 86 % občanov EÚ25 je hrdých na príslušnosť k svojej krajine. Medzi slovenskými občanmi je tento počet mierne nižší a na to, že sú Slovákmi bolo hrdých 82 % respondentov. Rozdiel v hrdosti na príslušnosť k svojej krajine a k Európe je teda medzi Slovákmi výrazne nižší ako medzi občanmi EÚ25.

Otázka: Nakoľko ste hrdý/á, že ste občanom/občiankou Slovenskej republiky (občanom svojej krajiny)?

Otázka: Povedali by ste, že ste veľmi hrdý/á, skôr hrdý/á, nie veľmi hrdý/á, či vôbec nie hrdý/á, na to, že ste Európan/Európanka?

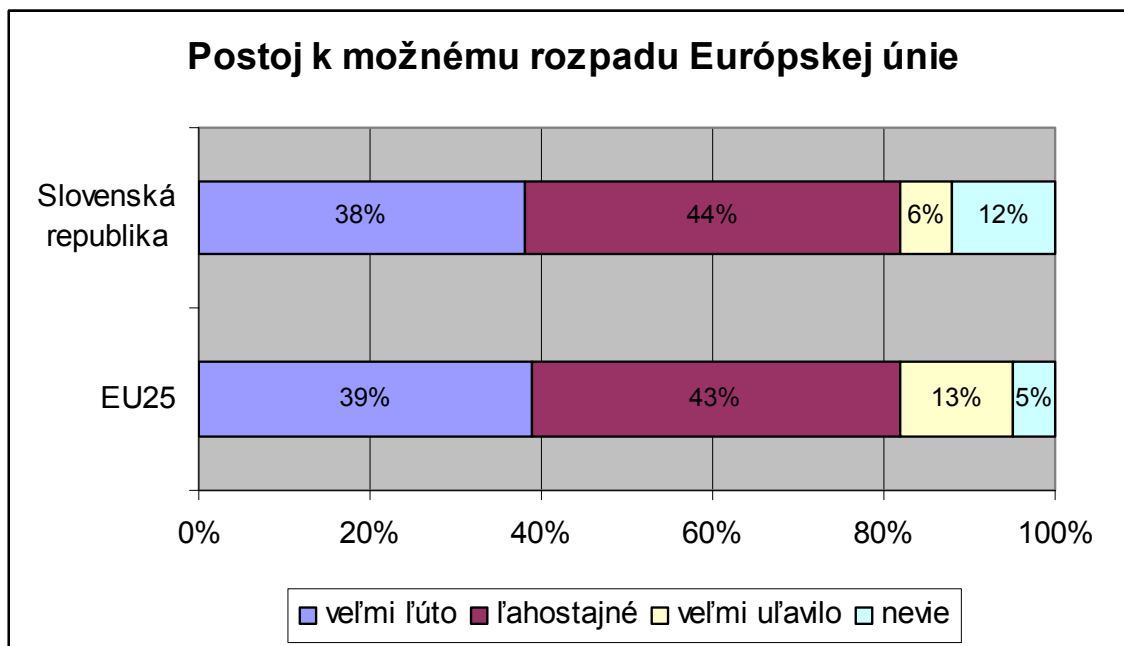
4.2 Fungovanie EÚ a výhody členstva

Rozdiel v tom, ako sú na svoje občianstvo a Európanstvo hrdí Slováci a občania EÚ25 má svoje korene v pohľade na to, ako sú občania spokojní s fungovaním svojej krajiny a s fungovaním Európskej únie. S fungovaním demokracie vo svojej krajine je spokojných 57 % občanov EÚ25 a iba 25 % občanov SR. Aj s fungovaním Európskej únie sú spokojnejší občania EÚ25 (48 %) ako občania SR (42 %), ale v tomto prípade je rozdiel v spokojnosti resp. nespokojnosti oveľa menší ako v prípade hodnotenia fungovania demokracie vo vlastnej krajine. Ak k tomu prirátame rozdiely v dôvere v domáce politické a mocenské inštitúcie a v inštitúcie Európskej únie, ktoré boli spracované v samostatných kapitolách, nie je prekvapujúce, že Slováci pociťujú väčšiu hrdosť na členstvo v EÚ.

Celkovo ste úplne spokojný/á, skôr spokojný/á, nie veľmi spokojný/á alebo vôbec nie spokojný/á s tým ako funguje demokracia...

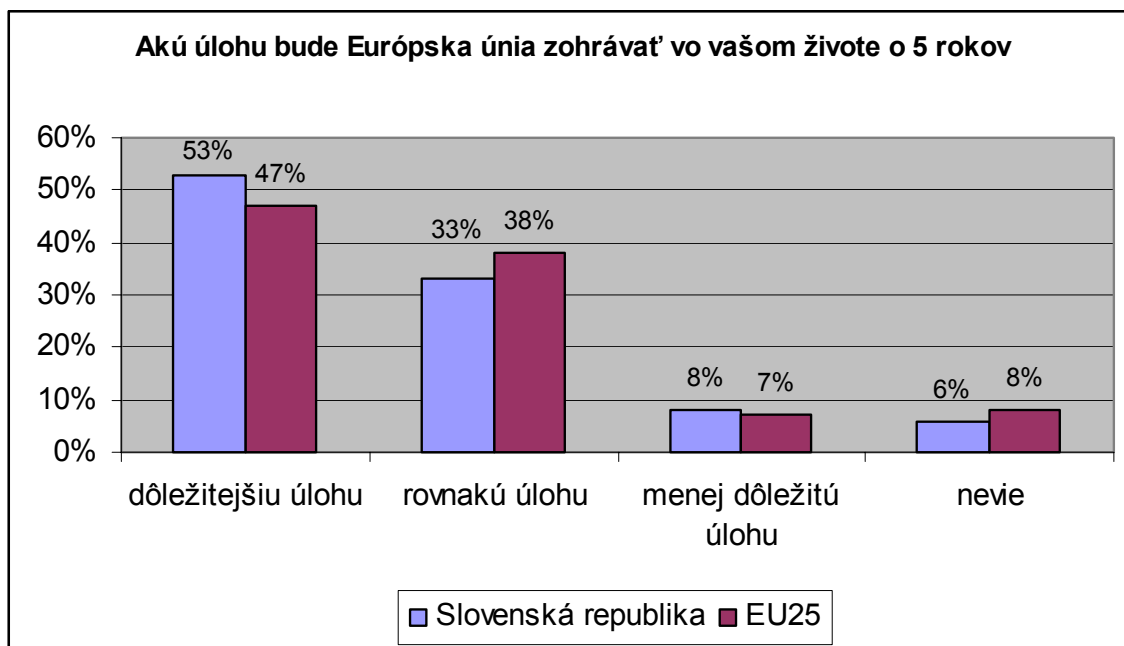
	úplne spokojný/á	skôr spokojný/á	nie veľmi spokojný/á	vôbec nie spokojný/á	nevie	spokojný/á	nie spokojný/á
<i>vo vašej krajine</i>							
EÚ25	9%	48%	30%	10%	2%	57%	40%
SK	2%	23%	47%	27%	1%	25%	74%
<i>v Európskej únii</i>							
EÚ25	5%	43%	28%	8%	17%	48%	35%
SK	3%	38%	31%	10%	18%	42%	41%

Paradoxne, napriek všetkému vyššie uvedenému, pri otázke, ako by reagovali v prípade, že by zajtra Európska únia prestala existovať, si odpoveď, že by boli veľmi smutní zvolil takmer zhodný počet respondentov zo Slovenska aj z EÚ25 (38 % resp. 39 %). Taktiež takmer zhodný bol počet odpovedí, že by im to bolo jedno (44 % slovenských respondentov a 43 % respondentov z EÚ25). Výraznejší bol iba rozdiel v počte tých ktorým by v prípade rozpadu únie odľahlo (13 % v EÚ25 a iba 6 % v SR), resp. ktorí nevedeli odpovedať (5 % v EÚ25 a 12 % v SR).

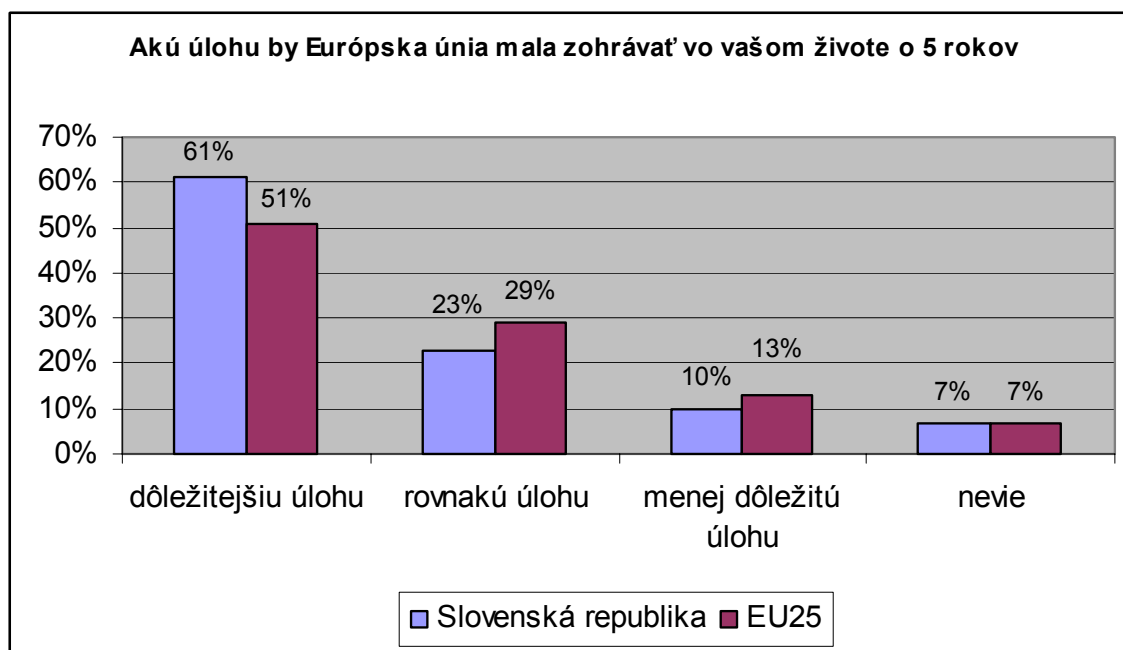

Otázka: Keby Vám zajtra niekto povedal, že sa Európska únia rozpadla, bolo by Vám to veľmi ľúto, bolo by Vám to ľahostajné, alebo by sa Vám veľmi uľavilo?

Väčšina Slovákov (53 %) očakáva, že Európska únia bude o päť rokov zohrávať oveľa väčšiu úlohu v ich každodennom živote, ako dnes a až 61 % by si takýto vývoj prialo. Medzi obyvateľmi EÚ25 má takéto očakávania 47 % obyvateľov a želalo by si to 51 %. Na druhej strane iba 8 % Slovákov očakáva, že EÚ bude v ich každodennom živote zohrávať menšiu úlohu a iba 10 % si takýto vývoj želá. Naproti tomu v EÚ25 takýto vývoj očakáva 7 % občanov, ale až 13 % by si takýto vývoj želalo.

Otázka: Podľa Vášho názoru, bude Európska únia zohrávať o päť rokov dôležitejšiu úlohu, menej dôležitú úlohu, alebo rovnakú úlohu vo Vašom každodennom živote?

Otázka: A čo by ste si želali Vy o päť rokov, aby Európska únia zohrávala dôležitejšiu úlohu, menej dôležitú úlohu, alebo rovnakú úlohu vo Vašom každodennom živote?

Slováci vnímajú pôsobenie Európskej únie na rôzne vnútroštátne spoločenské a sociálno-ekonomické oblasti v prevažnej miere pozitívne. Nadpolovičná väčšina slovenských občanov vníma pozitívne pôsobenie EÚ na domácu politiku v oblasti obrany, boja proti terorizmu a zahraničnej politiky. Výrazná väčšina Slovákov tiež vníma pozitívne pôsobenie Európskej únie na ekonomickú situáciu, ochranu životného prostredia, vzdelávací systém, boj proti kriminalite a nezamestnanosti. Naopak, prevažne negatívne vnímajú Slováci pôsobenie EÚ v oblasti rastu cien a prisťahovalectva.

V porovnaní s celoeurópskym priemerom, Slováci vnímajú pozitívnejšie ako v EÚ25 pôsobenie EÚ v oblasti ekonomickej situácie, boja proti nezamestnanosti a vzdelávacieho systému. Občania EÚ25 v porovnaní so Slováckmi vnímajú pozitívnejšie pôsobenie EÚ v oblasti ochrany životného prostredia a prisťahovalectva. Z opačného pohľadu občania EÚ25 vnímajú negatívnejšie než občania SR pôsobenie Európskej únie v oblasti ekonomickej situácie, boja proti nezamestnanosti a daňovej oblasti. Slováci vnímajú negatívnejšie než v EÚ25 pôsobenie EÚ v oblasti prisťahovalectva. Oblasťami domácej politiky, na ktorú má únia najmenší vplyv je podľa väčšiny Slovákov verejná doprava a bývanie.

Celkovo možno povedať, že Slováci hodnotia pozitívnejšie vplyv EÚ v socio-ekonomických oblastiach, čo je v súlade s ich očakávaniami vo vzťahu k vstupu SR do EÚ, kde sa očakávania tiež sústreďovali na zlepšenie ekonomickej situácie a zníženie nezamestnanosti. Tieto oblasti sú zároveň bodmi, kde sa očakávania resp. hodnotenia Slovákov a celoeurópskeho priemeru (a predovšetkým „starých“ členských štátov) rozchádzajú. Občania EÚ25 a starých členských štátov v oveľa menšej miere očakávajú od Európskej únie pozitívny vplyv na ekonomickú situáciu a v otázke vplyvu EÚ na znižovanie nezamestnanosti sú výrazne pesimistickí.

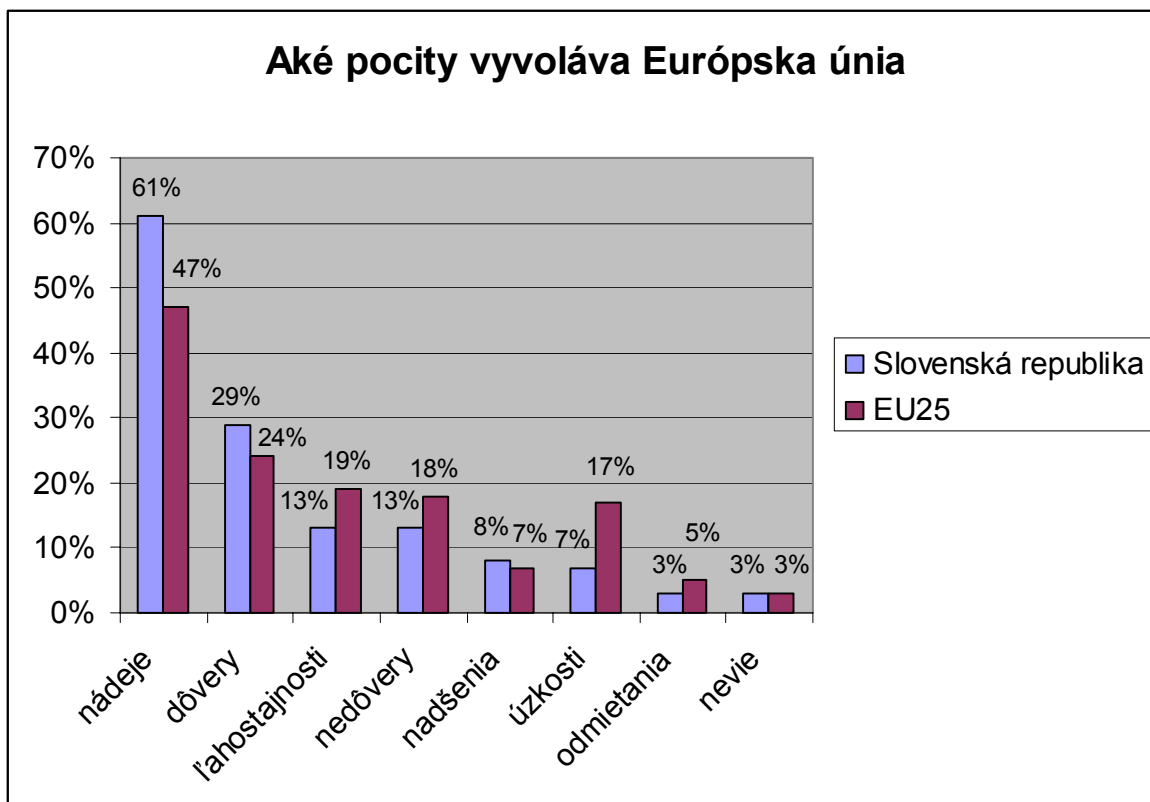
Z hľadiska trendov možno konštatovať, že ani v jednej zo sledovaných oblastí nedošlo od predchádzajúceho prieskumu k výraznejšej zmene názorov dospeléj populácie.

Otázka: Myslíte si že Európska únia zohráva v nasledujúcich otázkach pozitívnu úlohu, negatívnu úlohu, alebo ani pozitívnu ani negatívnu úlohu?

	jeseň 2004				jar 2004		
	pozitívnu úlohu	negatívnu úlohu	ani pozitívnu ani negatívnu úlohu	nevie	pozitívnu úlohu	negatívnu úlohu	ani pozitívnu ani negatívnu úlohu
obrana							
EÚ25	52%	14%	25%	9%			
SK	57%	8%	29%	6%	54%	8%	24%
boj proti terorizmu							
EÚ25	57%	16%	20%	7%			
SK	56%	12%	26%	6%	56%	11%	22%
zahraničná politika							
EÚ25	53%	14%	22%	11%			
SK	56%	11%	25%	8%	57%	8%	19%
ekonomická situácia							
EÚ25	39%	31%	22%	8%			
SK	47%	21%	27%	5%	46%	21%	24%
ochrana životného prostredia							
EÚ25	52%	17%	22%	8%			
SK	45%	12%	35%	8%	47%	11%	29%
vzdelávací systém							
EÚ25	32%	21%	37%	9%			
SK	44%	18%	32%	6%	41%	18%	30%
boj proti kriminalite							
EÚ25	44%	15%	33%	7%			
SK	41%	10%	43%	5%	41%	10%	38%
boj proti nezamestnanosti							
EÚ25	25%	37%	30%	7%			
SK	41%	21%	33%	6%	39%	21%	30%

	jeseň 2004				jar 2004		
	pozitívnu úlohu	negatívnu úlohu	Ani pozitívnu ani negatívnu úlohu	nevie	pozitívnu úlohu	negatívnu úlohu	Ani pozitívnu ani negatívnu úlohu
verejná doprava							
EÚ25	28%	16%	46%	11%			
SK	21%	14%	58%	8%	20%	10%	56%
daňový systém							
EÚ25	17%	41%	32%	10%			
SK	21%	30%	38%	10%	17%	31%	32%
dôchodky							
EÚ25	15%	33%	41%	11%			
SK	20%	28%	42%	9%	13%	32%	39%
pristahovalectvo							
EÚ25	29%	38%	24%	9%			
SK	19%	39%	32%	10%	16%	34%	35%
systém zdravotnej starostlivosti							
EÚ25	24%	28%	39%	9%			
SK	18%	30%	44%	8%	18%	28%	41%
rastúce ceny/inflácia							
EÚ25	21%	49%	22%	8%			
SK	18%	55%	21%	6%	16%	53%	21%
bývanie							
EÚ25	16%	24%	47%	13%			
SK	17%	22%	54%	7%	15%	21%	50%

Predchádzajúce výsledky prieskumu našli svoj odraz aj v odpovedi na otázku, aký pocit v občanoch vyvoláva Európska únia. Aj keď najvyšší počet respondentov ako zo Slovenska tak aj z EÚ25 sa priklonil k odpovedi, že je to nádej, medzi Slovákami je tento podiel výrazne vyšší – až 61 % (47 % v EÚ25). Na druhej strane iba v 7 % slovenských občanov vyvoláva EÚ pocit úzkosti (znepokojenia), kým v EÚ25 má tento pocit až 17 % občanov. Slováci majú tiež mierne vyšší pocit dôvery v Európsku úniu (čo bolo viditeľné pri otázkach týkajúcich sa dôvery v inštitúcie EÚ) ako je celoeurópsky priemer, v EÚ25 je zase oproti Slovensku mierne vyšší pocit nedôvery.

Otázka: Dáva Vám osobne Európska únia pocit...?

K pocitom, ktoré v súvislosti s členstvom Slovenska v Európskej únii prevládajú treba pridať aj pocit väčšieho bezpečia. Až 55 % Slovákov sa vďaka členstvu SR v EÚ cíti bezpečnejšie. Odpovede na otázky, či občania majú pocit, že vďaka členstvu ich krajiny v EÚ je ich vlast' ekonomicky resp. politicky stabilnejšia už boli viac vyváženejšie a zhruba rovnaký počet respondentov súhlasil, resp. nesúhlasí s takýmito výroky. V porovnaní s predchádzajúcim výskumom, ktorý sa konal ešte pred vstupom SR do EÚ vidno výrazný pokles v počte tých, ktorí očakávali, že členstvo Slovenska v únii bude mať pozitívny vplyv na ekonomickú a politickú stabilitu ich krajiny.

Otázka: Povedzte pre každý z nasledujúcich výrokov, či s ním skôr súhlasíte alebo skôr nesúhlasíte?	jeseň 2004			jar 2004	
	skôr súhlasí	skôr nesúhlasí	nevie	skôr súhlasí	skôr nesúhlasí
Cítim sa bezpečnejšie, pretože naša krajina je členom Európskej únie					
EÚ25	50%	42%	8%		
SK	55%	36%	9%	53%	33%
Mám pocit že sme ekonomicky stabilnejší, pretože naša krajina je členom EÚ					
EÚ25	44%	46%	10%		
SK	48%	42%	9%	58%	27%
Cítim, že sme politicky stabilnejší, pretože naša krajina je členom Európskej únie					
EÚ25	42%	48%	11%		
SK	44%	46%	10%	49%	34%

Na druhej strane Slováci sú značne pesimistickejší v názore na možnosť ovplyvňovať dianie v Európskej únii. Iba 27 % Slovákov si myslí, že ich hlas v EÚ zaváži, zatiaľ čo v EÚ25 si to myslí 39 % občanov. Podobne iba 37 % Slovákov si myslí, že hlas ich krajiny zaváži v Európskej únii, zatiaľ čo v celoeurópskom priemere si to myslí až 68 %. Na druhej strane až 52 % Slovákov očakáva, že Slovensko získa v budúcnosti v EÚ väčší vplyv.

Odpoveď na otázku, prečo sú Slováci v otázke možnosti vplývať na veci verejné v rámci Európskej únie možno nájsť v skutočnosti, že Slovensko s 5 miliónmi obyvateľov patrí k menším krajinám EÚ a podľa prieskumu si až 83 % občanov Slovenska myslí najväčšiu moc majú v únii najväčšie krajiny (v EÚ25 si to myslí „len“ 75 % občanov).

Z hľadiska trendov možno v porovnaní s predchádzajúcim prieskumom pozorovať nárast sebavedomia a optimizmu v daných otázkach. Počet občanov ktorí si myslia, že ich názor v EÚ zaváži stúpol od jari 2004 o 14 percentuálnych bodov, počet občanov ktorí si myslia, že hlas Slovenska v únii zaváži stúpol o 6 percentuálnych bodov a počet občanov, ktorí si myslia, že Slovensko sa v budúcnosti stane v EÚ vplyvnejšie, stúpol tiež o 14 percentuálnych bodov.

Aj na tomto mieste je však vhodné uviesť to, čomu sa venovala pozornosť v kapitole o informáciách o Európskej únii – iba 36 % slovenských respondentov uviedlo, že vie ako EÚ funguje (47 % v EÚ25) a až 50 % uviedlo, že nevie ako únia funguje. Navyše až 14 % slovenských respondentov nevedelo na danú otázku odpovedať.

Otázka: Povedzte pre každý z nasledujúcich výrokov, či s ním skôr súhlasíte alebo skôr nesúhlasíte?	jeseň 2004			jar 2004	
	skôr súhlasí	skôr nesúhlasí	nevie	skôr súhlasí	skôr nesúhlasí
Môj hlas v Európskej únii niečo znamená					
EÚ25	39%	52%	10%		
SK	27%	60%	12%	13%	70%
Hlas našej krajiny má v EÚ svoju váhu					
EÚ25	68%	24%	8%		
SK	37%	50%	13%	31%	48%
Naša krajina bude mať v budúcnosti v Európskej únii väčší vplyv					
EÚ25	49%	36%	15%		
SK	52%	33%	15%	38%	41%
V EÚ majú najväčšie krajiny najväčšiu moc					
EÚ25	75%	18%	7%		
SK	83%	12%	5%		
Rozumiem ako pracuje Európska únia					
EÚ25	47%	44%	9%		
SK	36%	50%	14%	33%	45%

4.3 Úloha Európskej únie

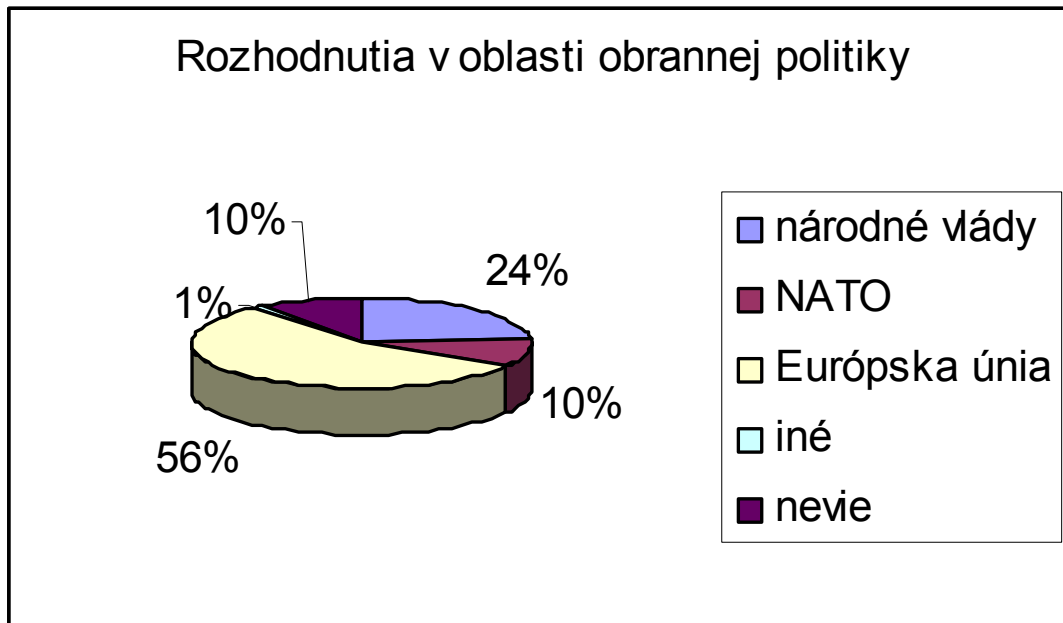
Prioritou Európskej únie by podľa občanov Slovenskej republiky mali byť, boj proti nezamestnanosti, boj proti chudobe a vytlačaniu niektorých skupín na okraj spoločnosti, udržiavanie mieru a bezpečnosti v Európe, boj proti organizovanému zločinu a pašovaniu drog, boj proti terorizmu a ochrana životného prostredia. Týchto 6 priorít sa umiestnilo na prvých šiestich miestach aj v celoeurópskom priemere, určité rozdiely medzi Slovákmi a občanmi EÚ25 však napriek tomu môžeme pozorovať. Boj proti nezamestnanosti považuje za najdôležitejší až 55 % občanov SR, zatiaľ čo v EÚ25 je to iba 44 % a boj proti chudobe a vytlačaniu niektorých skupín na okraj spoločnosti považuje za najväčšiu prioritu 48 % Slovákov a iba 40 % občanov EÚ25. Na druhej strane boj proti terorizmu radí medzi najdôležitejšie oblasti, ktorým by sa Európska únia mala venovať, 27 % občanov v EÚ25 a iba 19 % občanov SR.

Medzi najväčšie rozdiely v prioritách občanov SR a EÚ25 patrí garantovania kvality potravinárskych produktov, ktoré ako prioritu označilo 15 % slovenských respondentov, zatiaľ čo v EÚ25 to bolo iba 8 % a naopak, medzi najväčšie priority radia občania EÚ25 boj proti nelegálnemu prisťahovalectvu, ktorý ako prioritu označilo 15 % respondentov, zatiaľ čo na Slovensku to bolo iba 5 %. V ostatných oblastiach nie sú v preferenciách občanov SR a celoeurópskym priemerom významné rozdiely.

Otázka: Z nasledujúceho zoznamu aktivít vyberte tri aktivity, ktoré by pre Európsku úniu mali byť prioritou.

Poradie dôležitosti	Aktivity	SK	EÚ25	Poradie v EÚ25
1	boj proti nezamestnanosti	55%	44%	1
2	boj proti chudobe a vytlačaniu niektorých skupín ľudí na okraj spoločnosti	48%	40%	2
3	udržiavanie mieru a bezpečnosti v Európe	38%	34%	3
4	boj proti organizovanému zločinu a pašovaniu drog	32%	30%	4
5-6	boj proti terorizmu	19%	27%	5
5-6	ochrana životného prostredia	19%	19%	6
7	zaručenie kvality potravinárskych výrobkov	15%	8%	11
8	úspešné zavedenie jednotnej európskej meny - Eura	13%	10%	10
9	garantovanie práv jednotlivca a rešpektovanie princípov demokracie v Európe	12%	14%	9
10	priblížiť sa občanom EÚ, napríklad prostredníctvom lepšieho informovania o EÚ, jej politike a inštitúciách	11%	16%	7
11	prijatie nových členských krajín	7%	5%	14-15
12	ochrana spotrebiteľov a zaručenie kvality ostatných výrobkov	6%	6%	12-13
13	boj proti nelegálnemu prisťahovalectvu	5%	15%	8
14-15	presadzovanie politického a diplomatického významu Európskej únie na celom svete	4%	6%	12-13
14-15	reformovanie inštitúcií Európskej únie a spôsobu ich fungovania	4%	5%	14-15
16	iné	0%	1%	16

Občania Slovenskej republiky vyslovili podporu ďalšiemu posilňovaniu Spoločnej bezpečnostnej a zahraničnej politiky a Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky. Až 56 % Slovákov si myslí, že rozhodnutia v oblasti európskej obrannej politiky by sa mali robiť na úrovni Európskej únie. Rozdiel medzi názormi občanov SR a EÚ25 na túto otázku bol pritom minimálny, najväčší v prípade NATO, ktoré v EÚ25 preferuje ako rozhodujúcu inštitúciu 15 % občanov, zatiaľ čo na Slovensku iba 10 %.

Otázka: Podľa Vášho názoru, mali by byť rozhodnutia týkajúce sa európskej obrannej politiky prijímané národnými vládami, Severoatlantickou alianciou (NATO) alebo Európskou úniou?

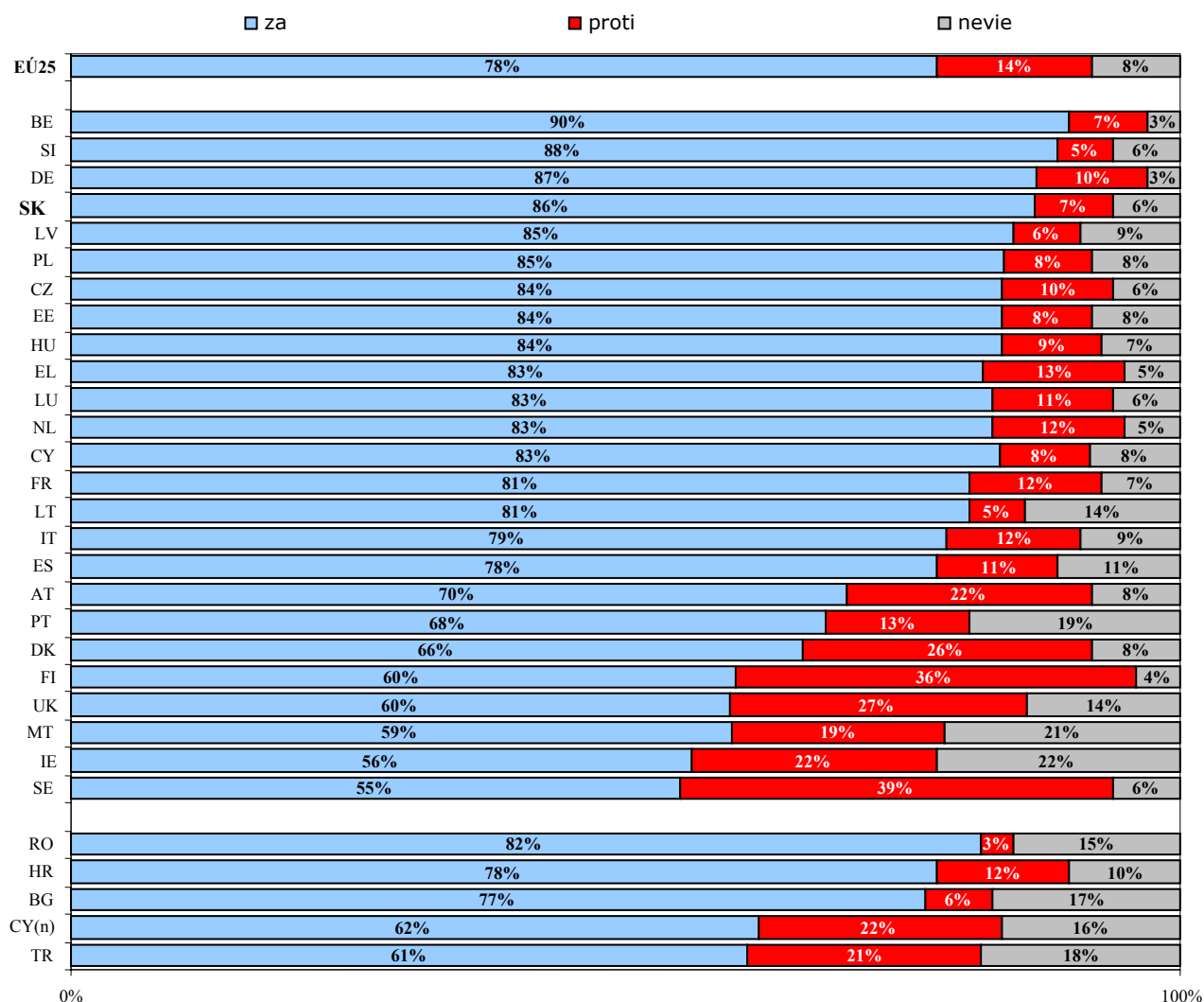
Výrazná väčšina slovenských občanov súhlasí tiež s tým, aby Európska únia mala sily rýchleho nasadenia, ktoré by mohli byť rýchle vyslané na miesta, kde vypuknú medzinárodné krízy a aby sa v prípade vzniku medzinárodných kríz štáty EÚ dohodli na spoločnom postoji. Vysokú podporu má tiež myšlienka spoločnej prísťahovaleckej a azylovej politiky v rámci EÚ. Občania tiež podporujú myšlienku aby EÚ mala vlastné kreslo v Bezpečnostnej rade OSN. O niečo menšiu, ale stále nadpolovičnú podporu má vytvorenie funkcie Európskeho ministra zahraničných vecí a umožnenie neutrálnym štátom podieľať sa na formovaní zahraničnej politiky EÚ. Vo všetkých týchto otázkach nie je medzi názormi Slovákov a celoeurópskym priemerom výrazný rozdiel.

Jedinou oblasťou v ktorej sa názory občanov Slovenska a EÚ25 výrazne líšia je otázka garantovania ľudských práv vo svete. Až 79 % občanov Európskej únie si myslí, že EÚ by mala po celom svete podnikat aktivity s cieľom zabezpečiť dodržiavanie ľudských práv a to aj v prípade ak je to v rozpore s želaniami niektorých iných štátov. Na Slovensku takýto zásadový postoj prejavuje iba 63 % občanov.

Otázka: Európska únia už má Spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku. Teraz sa diskutuje o tom, do akej miery by sa tieto ešte mali rozvinúť. Povedzte či skôr súhlasíte alebo skôr nesúhlasíte s nasledujúcimi výrokmi?

	skôr súhlasí	skôr nesúhlasí	nevie
Európska únia by mala mať vojenskú jednotku rýchleho nasadenia, ktorú by bolo možné rýchlo vyslať na miesto konfliktu, ak dôjde k medzinárodnej kríze			
EÚ25	71%	20%	9%
SK	74%	17%	9%
Keď dôjde k medzinárodnej kríze, členské štáty Európskej únie by mali prijať spoločné stanovisko			
EÚ25	83%	9%	7%
SK	89%	6%	5%
Európska únia by mala mať svojho vlastného ministra zahraničia, ktorý by bol hovorcom spoločného stanoviska Európskej únie			
EÚ25	67%	20%	13%
SK	64%	22%	14%
Európska únia by mala mať svoje vlastné kreslo v Rade bezpečnosti Spojených národov			
EÚ25	71%	16%	13%
SK	76%	13%	11%
Členské štáty, ktoré si zvolili neutralitu, by mali mať slovo v zahraničnej politike Európskej únie			
EÚ25	55%	30%	15%
SK	53%	30%	17%
Zahraničná politika Európskej únie by mala byť nezávislá od zahraničnej politiky Spojených štátov			
EÚ25	82%	9%	9%
SK	85%	8%	7%
Európska únia by mala zaručiť ľudské práva v každom členskom štáte, a to aj vtedy ak je to v rozpore so želaním niektorých iných štátov			
EÚ25	83%	8%	8%
SK	80%	11%	9%
Európska únia by sa mala snažiť zabezpečiť ľudské práva na celom svete, a to aj vtedy ak je to v rozpore so želaním niektorých iných štátov			
EÚ25	79%	12%	8%
SK	63%	25%	12%
Európska únia by mala mať spoločnú prístahovaleckú politiku voči ľuďom z krajín nepatriacich do Európskej únie			
EÚ25	76%	14%	10%
SK	74%	17%	10%
Európska únia by mala mať spoločnú azylovú politiku voči žiadateľom o azyl			
EÚ25	75%	15%	10%
SK	72%	18%	10%

Podpora Spoločnej obrannej a bezpečnostnej politiky medzi členskými štátmi Európskej únie

Občania Slovenskej republiky sa prikláňajú k tomu, aby vo veľkom počte politik rozhodovala národná vláda spoločne s Európskou úniou. Medzi takého oblasti patrí obrana, ochrana životného prostredia, mena, humanitárna pomoc, boj s chudobou/pomoc ľuďom na okraji spoločnosti, boj proti nezamestnanosti, vzdelávanie, vedecký a technologický výskum, informácie o EÚ, o jej politike a inštitúciách, zahraničná politika voči krajinám mimo EÚ, prísťahovalecká politika, boj proti organizovanému zločinu, prijímanie utečencov, boj proti drogám, boj proti obchodovaniu s ľuďmi a vykorisťovaniu ľudí a boj proti medzinárodnému terorizmu.

Najväčšiu podporu pre spoločné rozhodovanie národných vlád spolu s Európskou úniou pritom majú boj proti medzinárodnému terorizmu, boj proti obchodovaniu s ľuďmi a vykorisťovaniu ľudí, boj proti organizovanému zločinu a boj proti drogám. Medzi tieto tri oblasti boja proti negatívnym javom v spoločnosti sa dostali „iba“ informácie o EÚ, o jej politike a inštitúciách, čo vzhľadom na nedostatky v tejto oblasti popísané v predchádzajúcich kapitolách nie je určite zanedbateľná priorita.

Oblasti, v ktorých by mala naďalej rozhodovať výlučne národná vláda sú podľa väčšiny Slovákov zdravotná a sociálna starostlivosť, základné pravidlá pre vysielanie a tlač, poľnohospodárstvo a rybolov, kultúrna politika, prevencia kriminality mladistvých, prevencia mestskej kriminality, polícia, právny systém a súdnictvo.

Najväčší rozdiel v názoroch Slovákov a celoeurópskym priemerom je v otázke boja proti nezamestnanosti a vzdelávania, kde sa väčšina občanov SR prikláňa k spoločnému rozhodovaniu, zatiaľ čo v EÚ25 je väčšina za rozhodovanie na úrovni národných vlád. Tento rozdiel určite súvisí s očakávaniami občanov Slovenska týkajúcimi sa pozitívneho vplyvu vstupu SR do EÚ na zlepšenie ekonomickej situácie a špecificky zamestnanosti, tak ako to bolo popísané v predchádzajúcich kapitolách

Naopak v prípade poľnohospodárstva a rybolovu sa väčšina občanov SR prikláňa k rozhodovaniu na úrovni národných vlád, zatiaľ čo v EÚ25 sa väčšina prikláňa k spoločnému rozhodovaniu. Toto môže pre zmenu súvisieť s obavami občanov z problémov, ktoré vstup do EÚ spôsobí slovenským poľnohospodárom, ako je to popísané v nasledujúcej kapitole a do určitej miery to môže súvisieť aj s vysokou prioritou, ktorú Slováci v rámci európskych politik prisúdili dohľadu nad kvalitou potravín.

V prípade rozhodovania o pravidlách pre udeľovanie politického azylu sa občania EÚ25 prikláňajú k spoločnému rozhodovaniu, zatiaľ čo Slováci sú v tejto otázke rozdelení na dva rovnako silné tábory.

Špecifickým prípadom je problém vyrovnávanie sa s problémom starnutia obyvateľstva, v prípade ktorého názor Slovákov ako aj občanov EÚ25 je rovnomerne rozložený medzi alternatívu samostatného rozhodovania vlád členských štátov a spoločného rozhodovania vlád štátov spolu s úniou.

Otázka: V ktorých z nasledujúcich oblastí by rozhodnutia podľa Vás mala vykonávať slovenská vláda (vláda vašej krajiny) samostatne a v ktorých by mala rozhodovať spoločne s Európskou úniou?

	národná vláda	spoločne s EÚ	nevie
boj proti medzinárodnému terorizmu			
EÚ25	11%	86%	3%
SK	4%	93%	2%
boj proti obchodovaniu s ľuďmi a vykorisťovaniu ľudí			
EÚ25	16%	81%	4%
SK	12%	86%	3%
boj proti organizovanému zločinu			
EÚ25	21%	76%	4%
SK	12%	86%	2%
informácie o EÚ, o jej politike a inštitúciách			
EÚ25	22%	71%	7%
SK	12%	84%	5%
boj proti drogám			
EÚ25	24%	73%	3%
SK	18%	79%	2%
vedecký a technologický výskum			
EÚ25	28%	67%	6%
SK	17%	79%	5%
zahraničná politika voči krajinám mimo EÚ			
EÚ25	25%	68%	7%
SK	18%	76%	7%
humanitárna pomoc			
EÚ25	24%	72%	5%
SK	24%	73%	4%
obrana			
EÚ25	38%	57%	5%
SK	27%	70%	4%
podpora regiónov, ktoré majú hospodárske ťažkosti			
EÚ25	35%	60%	5%
SK	26%	69%	5%
boj s chudobou/pomoc ľuďom na okraji spoločnosti			
EÚ25	38%	58%	4%
SK	30%	67%	3%
boj proti nezamestnanosti			
EÚ25	50%	47%	4%
SK	33%	64%	3%
ochrana životného prostredia			
EÚ25	29%	67%	4%
SK	37%	59%	4%

	národná vláda	spoločne s EÚ	nevie
mena			
EÚ25	32%	63%	5%
SK	36%	59%	5%
pristahovalecká politika			
EÚ25	37%	58%	4%
SK	42%	54%	4%
vzdelávanie			
EÚ25	62%	33%	4%
SK	44%	52%	3%
prijímanie utečencov			
EÚ25	40%	56%	5%
SK	46%	50%	4%
pravidlá pre udeľovanie politického azylu			
EÚ25	37%	58%	6%
SK	47%	48%	5%
vyrovnávanie sa s problémom starnutia obyvateľstva			
EÚ25	44%	48%	7%
SK	46%	48%	6%
poľnohospodárstvo a rybolov			
EÚ25	44%	50%	6%
SK	52%	42%	6%
prevencia kriminality mladistvých			
EÚ25	57%	39%	4%
SK	55%	41%	4%
právny systém a súdnictvo			
EÚ25	60%	36%	5%
SK	56%	41%	3%
zdravotná a sociálna starostlivosť			
EÚ25	63%	33%	4%
SK	60%	37%	4%
polícia			
EÚ25	66%	30%	4%
SK	65%	32%	3%
kultúrna politika			
EÚ25	60%	34%	6%
SK	68%	27%	5%
prevencia mestskej kriminality			
EÚ25	64%	32%	4%
SK	72%	25%	3%
základné pravidlá pre vysielanie a tlač			
EÚ25	59%	34%	7%
SK	74%	20%	6%

4.4 Obavy z členstva v Európskej únii

Členstvo v Európskej únii sa okrem pozitívnych očakávaní spája prirodzene aj s určitými obavami. Slováci majú v súvislosti s členstvom v EÚ najväčšie obavy z nárastu pašovania drog a medzinárodného organizovaného zločinu (až 74 % v porovnaní s 65 % v EÚ25). Na ďalších miestach sa umiestnili obavy z ťažkostí domácich poľnohospodárov, obavy z toho, že naša krajina bude musieť prispievať viac a viac do spoločnej pokladnice, obavy z presunu pracovných miest do krajín s nižšími výrobnými nákladmi a strata moci menších členských krajín.

Z hľadiska trendov môžeme pozorovať výrazný, v niektorých prípadoch dramatický vzrast obáv, najmä v porovnaní s celoeurópskym priemerom, kde zmeny nie sú také výrazné. Obavy z nárastu pašovania drog a medzinárodného organizovaného zločinu vzrástli oproti jari 2004 o 11 percentuálnych bodov a obavy z toho, že Slovensko bude musieť prispievať viac a viac do spoločnej pokladnice vzrástli až o 18 percentuálnych bodov. V prípade posledne menovaných obáv môže byť dramatický nárast spôsobený medializáciou informácií, že Slovensko nie je dostatočne pripravené na čerpanie Štrukturálnych fondov (ŠF), a v prípade ak tieto peniaze nebudú využité, SR sa môže dostať do situácie, že do spoločnej pokladnice prispeje vyššou sumou než akú získa z európskych fondov.

Trochu odlišnú situáciu možno pozorovať v prípade obáv z presunu pracovných miest do krajín s nižšími výrobnými nákladmi. Na Slovensku obavy z takejto situácie vzrástli oproti jari 2004 o 8 percentuálnych bodov v EÚ25 však dokonca až o 12 percentuálnych bodov. Nižší vzrast obáv z takéhoto vývoja na Slovensku v porovnaní s celoeurópskym priemerom možno zrejme pripísať na vrub skutočnosti, že v posledných mesiacoch oznámilo viacero investorov zámer vybudovať na Slovensku rôzne výrobné prevádzky, čo bude znamenať vytvorenie nových pracovných miest. Zároveň médiami prebehli informácie o tom, že viacero zahraničných podnikateľských uvažuje o presune svojich závodov zo starých členských krajín do nových členských krajín, čo môže oprávnene vyvolávať obavy občanov starých členských krajín zo straty pracovných príležitostí. V prípade Slovenska menšie obavy z presunu pracovných príležitostí do iných členských krajín ovplyvňuje skutočnosť, že iba málo členských krajín EÚ má nižšie výrobné náklady ako Slovenská republika. Z tohto dôvodu možno predpokladať, že úroveň obáv z presunu pracovných miest do krajín s nižšími výrobnými nákladmi sa na Slovensku v najbližšom období výrazne nezmení, očakávať možno skôr pokles, avšak s blížiacim sa ďalším rozšírením Európskej únie o Bulharsko a Rumunsko, resp. Chorvátsko a Turecko je možné predpokladať, že obavy z tohto javu vzrastú aj na Slovensku.

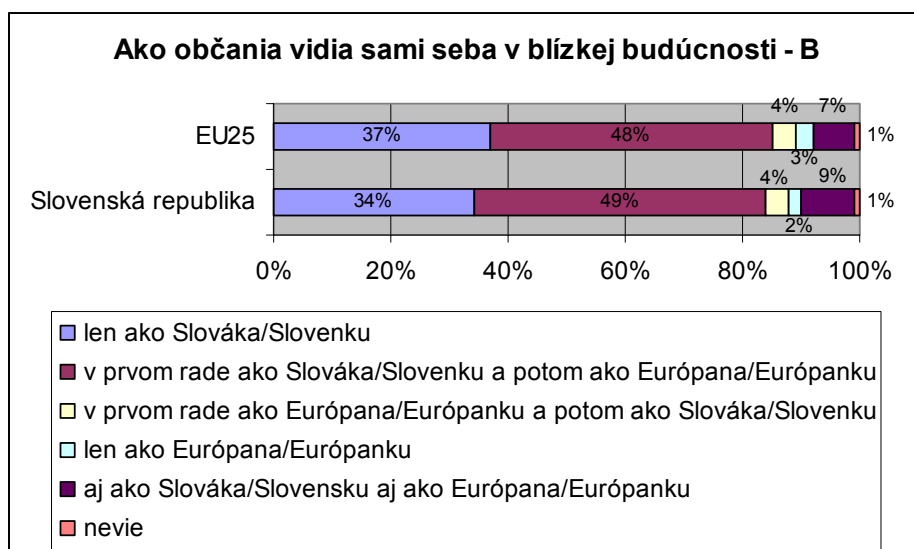
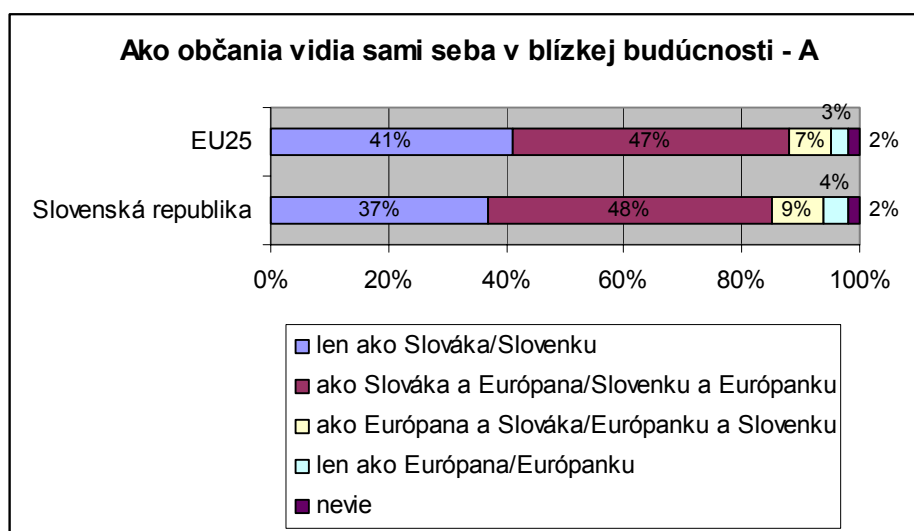
Zaujímavý je aj nárast obáv z ťažkostí domácich poľnohospodárov o 3 percentuálne body, ktorý tiež môže byť spôsobený medializáciou sporu o výšku dofinancovania poľnohospodárskych dotácií zo štátneho rozpočtu, ako aj medializáciou meškania priamych platieb. Aj keď ide o nepatrný nárast, zaujímavé na ňom je to, že podľa informácií EUROSTATu publikovaných koncom roka 2004 sa príjmy slovenských poľnohospodárov v roku 2004 aj vďaka priamym platbám z EÚ, zvýšili. Preto bude dôležité sledovať, ako bude verejná mienka ovplyvnená informáciami o zvýšení príjmov slovenských poľnohospodárov.

Otázka: Niektorí ľudia môžu mať obavy z budovania Európy, Európskej únie. Máme tu zoznam vecí, o ktorých niektorí ľudia tvrdia, že sa ich obávajú. Povedzte pre každú z nich, či sa jej Vy osobne v súčasnosti obávate alebo nie?

	jeseň 2004			jar 2004
	v súčasnosti sa toho obávam	v súčasnosti sa toho neobávam	nevie	v súčasnosti sa toho obávam
nárast pašovania drog a medzinárodného organizovaného zločinu				
EÚ25	65%	31%	4%	64%
SK	74%	22%	4%	63%
viac ťažkostí pre domácich poľnohospodárov				
EÚ25	65%	26%	9%	69%
SK	70%	22%	8%	67%
naša krajina bude platiť viac a viac Európskej únii				
EÚ25	64%	28%	8%	62%
SK	58%	30%	11%	40%
presun pracovných miest do krajín s nižšími výrobnými nákladmi				
EÚ25	74%	21%	5%	62%
SK	57%	35%	9%	49%
strata moci menších členských štátov				
EÚ25	46%	47%	8%	43%
SK	50%	42%	8%	47%
koniec národnej meny				
EÚ25	56%	40%	4%	55%
SK	48%	46%	6%	42%
ekonomická kríza				
EÚ25	52%	41%	7%	50%
SK	47%	44%	9%	41%
strata sociálnych výhod				
EÚ25	52%	41%	7%	50%
SK	47%	42%	11%	38%
strata národnej identity a kultúry				
EÚ25	42%	54%	4%	40%
SK	40%	54%	6%	32%
čoraz zriedkavejšie používanie nášho jazyka				
EÚ25	40%	56%	3%	36%
SK	38%	58%	3%	32%

4.5 Európska identita

Vstup do Európskej únie pre Slovákov znamená aj výzvu pre vysporiadanie sa s otázkou identity – a to národnej a európskej. Najväčšia časť Slovákov sa hlási aj k národnej aj k európskej identite, avšak jednoznačne na prvé miesto kladie identitu národnú. Druhú najväčšiu skupinu občanov Slovenska tvoria tí, ktorí sa hlásia výlučne k slovenskej identite a nestotožňujú sa s európskou identitou. K výlučne európskej identite sa hlási len mizivé percento Slovákov. Znamená to teda, že občania Slovenska napriek tomu, že majú k Európskej únii a jej inštitúciám výrazne vyššiu dôveru ako k domácim inštitúciám, že majú k únii pozitívny vzťah a sú s členstvom SR v EÚ spokojní, v otázke identity pre nich národná identita stále zohráva významnú úlohu. Z hľadiska trendov možno konštatovať stabilizáciu keď počet tých, ktorí sa identifikujú iba s národnou identitou klesol o štatisticky zanedbateľné 2 percentuálne body a nepokračoval tak trend posilňovania národnej identity z predchádzajúceho obdobia (od prieskumu konaného na jeseň 2003 po prieskum uskutočnený na jar 2004 došlo na Slovensku k nárastu v skupine identifikujúcej sa iba s národnou identitou o 10 percentuálnych bodov).

Otázka: V blízkej budúcnosti sám/sama seba vidíte ako...? (občania EÚ25 vyjadrovali príslušnosť k svojej krajine)

Pri podrobnejšom skúmaní miestnej, regionálnej, národnej a európskej identity môžeme konštatovať, že Slováci sú približne rovnako zviazaní so svojím mestom/dedinou, regiónom a krajinou. Väzba na Európsku úniu je zhruba o dve desiatky percentuálnych bodov nižšia. Výsledky prieskumu na Slovensku sa v tomto ohľade výrazne neodlišovali od výsledkov v celoeurópskom priemere.

Otázka: Ľudia sa môžu cítiť rôzne spätý so svojím mestom, obcou, regiónom, krajinou alebo s Európou. Povedzte do akej miery sa cítite spätý/á...?

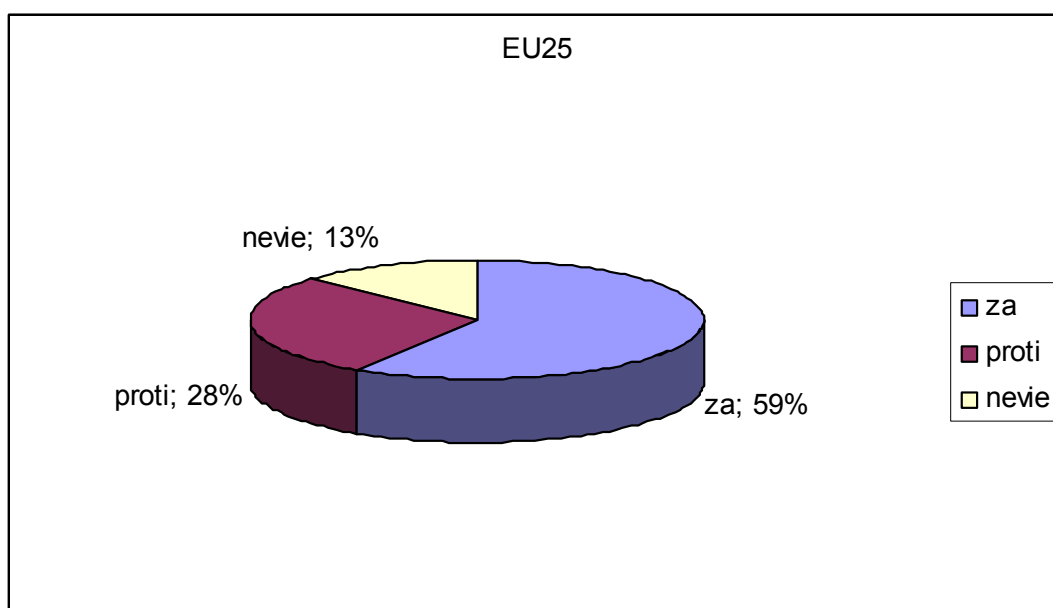
	úzko spätý	dosť spätý	nie veľmi spätý	vôbec nie spätý	neviem	spätý	nie spätý
s Vaším mestom/s Vašou obcou							
EÚ25	53%	34%	10%	3%	0%	87%	13%
SK	48%	40%	9%	2%	1%	88%	11%
s Vaším regiónom							
EÚ25	51%	37%	9%	2%	0%	88%	12%
SK	37%	48%	12%	2%	1%	85%	14%
s vašou krajinou							
EÚ25	56%	36%	6%	2%	0%	92%	8%
SK	43%	45%	10%	2%	0%	88%	11%
s Európou							
EÚ25	20%	48%	23%	7%	2%	67%	31%
SK	19%	49%	25%	5%	2%	68%	30%

S identitou sú úzko zviazané symboly. V prípade príslušnosti k určitému štátnemu zoskupeniu je takýmto symbolom vlajka. Vedomosti Slovákov sú v tomto smere dobré, až 96 % opýtaných spoznalo na obrázku Európsku vlajku (94 % v EÚ25). 89 % slovenských občanov považuje túto vlajku za dobrý symbol pre Európu (82 % v EÚ25), pre 68 % Slovákov táto vlajka symbolizuje niečo dobré (69 % v EÚ25), 68 % Slovákov sa identifikuje s touto vlajkou („iba“ 50 % v EÚ25) a 59 % Slovákov si myslí, že táto vlajka by mala visieť na všetkých verejných budovách vedľa štátnej vlajky (55 % v EÚ25).

5. Inštitucionálna reforma Európskej únie a ďalšie rozšírenie

Tak ako Slováci nadpriemerne (z pohľadu celoeurópskeho priemeru) pozitívne hodnotia členstvo svojej krajiny v EÚ, ako nadpriemerne dôverujú inštitúciám EÚ a ako nadpriemerne do únie vkladajú očakávania týkajúce sa zlepšenia ich života, tak isto sa nadpriemerne kladne stavajú k ďalšiemu rozšíreniu Európskej únie a k prehĺbeniu európskej integrácie.

Až 74 % občanov Slovenska je za vytvorenie Európskej politickej únie a iba 12 % je proti. V rámci EÚ25 je pritom za vytvorenie Európskej politickej únie (EPÚ) iba 59 % občanov a až 28 % je proti. Treba však zdôrazniť, že pojem Európska politická únia je veľmi vágny a je otáznе, čo si občania pod týmto pojmom predstavujú a aký by bol názor občanov, keby sa presne definovalo, čo by vytvorenie EPÚ znamenalo, predovšetkým vo vzťahu suverenity a kompetencií národných parlamentov a vlád jednotlivých členských štátov a EPÚ.

Otázka: Ste Vy osobne za alebo proti vývinu smerom k Európskej politickej únii?

Rozšírenie Európskej únie o ďalšie krajiny podporuje až 69 % Slovákov zatiaľ čo v celoeurópskom priemere má rozšírenie podporu iba 53 % občanov. Tento výrazný rozdiel, ktorý je viac-menej rozdielom medzi novými a starými členskými krajinami možno pripísať na vrub viacerým dôvodom.

Prvým dôvodom je skutočnosť, že nové členské krajiny sú výrazne chudobnejšie a tak sú prevažne prijímateľmi pomoci z Európskych fondov, zatiaľ čo staré členské krajiny sú ekonomicky silnejšie a sú v prevažnej miere čistými prispievateľmi do spoločnej pokladnice. Prijatím ďalších – ešte chudobnejších – členských krajín by sa na jednej strane ešte zvýšil tlak na financovanie regionálnej pomoci novým členským krajinám, čo by mohlo znamenať zvýšenie členských príspevkov „bohatších“ členských krajín a na strane druhej by to mohlo znamenať zníženie príspevkov menej rozvinutým starým členským krajinám, resp. zaostávajúcim regiónom v starých členských štátoch. Nových členských krajín sa tento problém až tak výrazne nedotýka.

Druhým dôvodom môže byť skutočnosť, že občania nových členských krajín, ktoré dlhé desaťročia žili za „železnou oponou“ cítia zrejme väčší pocit spolupatričnosti s občanmi krajín, ktoré mali podobný osud a do prvého kola rozšírenia sa nedostali, poprípade majú pocit, že by bolo neférové, keby hneď po vstupe do Európskej únie za sebou „zabuchli dvere“. U občanov Slovenska tento pocit môže byť ešte znásobený vlastnými skúsenosťami, keďže Slovenská republika počas tretej Mečiarovej vlády na niekoľko rokov vypadla z prvej skupiny kandidátskych krajín na vstup do EÚ a reálne hrozilo, že Slovensko nevstúpi do únie v rovnakom čase ako jeho susedia z Vyšegrádskej štvorky.

V tejto súvislosti možno podobne ako v prípade názorov na vytvorenie Európskej politickej únie otvoriť otázku, čo si občania predstavujú pod pojmom „ďalšie rozšírenie“. V prieskume sa totiž nespomenula žiadna konkrétna krajina a preto sa mohlo stať, že respondenti pri vyjadrení súhlasu alebo nesúhlasu s ďalším rozšírením únie mali na mysli rozdielne kandidátske krajiny. Napríklad je možné, že zatiaľ čo v starých členských krajinách si občania pri pojme rozšírenie EÚ predstavili v prvom rade Turecko a aj preto ich nadšenie pre ďalšie rozšírenie bolo menšie, v prípade nových členských krajín si občania mohli v prvom rade predstaviť Rumunsko, Bulharsko, Chorvátsko, prípadne ďalšie následnícke krajiny bývalej Juhoslávie. Táto hypotéza však môže byť otestovaná jedine zaradením otázky, ktorá by jednoznačne zisťovala podporu občanov členských krajín členstvu jednotlivých asociovaných krajín, prípadne krajín, ktoré majú záujem vstúpiť do EÚ.

Q36.4 Otázka: Aký máte názor na každý z nasledujúcich výrokov? Povedzte pre každý výrok, či ste „za to“ alebo proti tomu“.

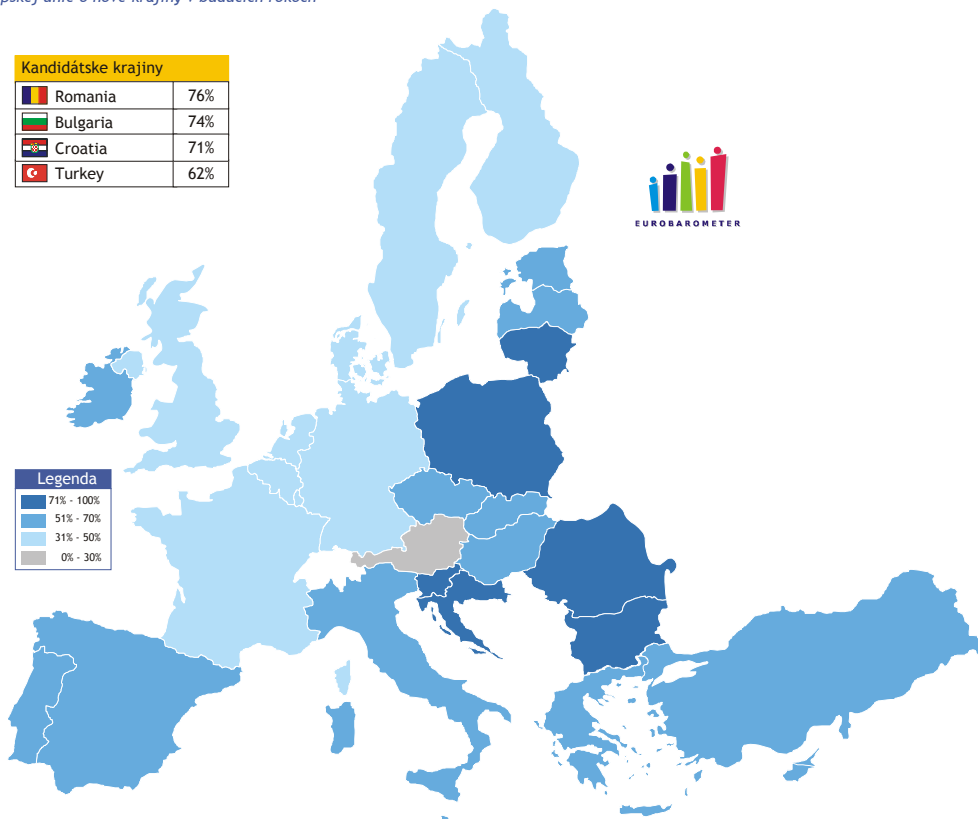
Možnosť: ďalšie rozšírenie Európskej únie o nové krajiny v budúcich rokoch

Odpovede: za

Výsledky podľa krajín	
Poland	78%
Lithuania	76%
Slovenia	75%
Slovakia	69%
Spain	67%
Czech Republic	66%
Latvia	65%
Estonia	63%
Hungary	63%
Greece	62%
Italy	61%
Cyprus	61%
Malta	61%
Ireland	54%
EÚ25	53%
Portugal	51%
Belgium	50%
The Netherlands	50%
United Kingdom	50%
Finland	45%
Sweden	44%
Denmark	43%
France	39%
Luxembourg	38%
Germany	36%
Austria	28%

Kandidátske krajiny	
Romania	76%
Bulgaria	74%
Croatia	71%
Turkey	62%

Legenda	
	71% - 100%
	51% - 70%
	31% - 50%
	0% - 30%

¹Cyprus North (83 - 9)

Zatiaľ čo v prípade vytvorenia Európskej politickej únie a ďalšieho rozšírenia EÚ možno konštatovať, že na Slovensku majú obe záležitosti výrazne vyššiu podporu ako v EÚ, v prípade prijatia Ústavy Európskej únie nie je v podpore výrazný rozdiel medzi občanmi SR a EÚ25. Dochádza tu však k paradoxnej situácii, keď medzi občanmi EÚ25 je viac tých, čo podporujú prijatie európskej ústavy ako tých, ktorí sa prikláňajú k vytvoreniu Európskej politickej únie a na Slovensku je naopak viac prívržencov vytvorenia EPÚ ako prívržencov prijatia európskej ústavy. Prijatie Ústavy Európskej únie môžeme pritom oprávnené považovať za základný predpoklad vzniku EPÚ. Aj táto nekonzistentnosť v odpovediach vyvoláva otázky, do akej miery občania chápu, o čo v prípade Európskej politickej únie ide.

V prípade Ústavy Európskej únie je zároveň nejasné, do akej miery sú občania SR (ale aj EÚ25) oboznámení s jej obsahom, keďže v prieskume sa neobjavila otázka, či respondenti čítali kompletný text ústavnej zmluvy, alebo aspoň jej skrátenu, resp. zjednodušenú verziu. Slovákom však viac ako na prijatí európskej ústavy záleží na tom, aby každá krajina mala v Európskej komisii jedného komisára – želá si to 88 % občanov zatiaľ čo v EÚ25 iba 78 %.

Občania Slovenska, podobne ako občania celej Európskej únie nie sú naopak naklonení myšlienke tzv. dvojrýchlostnej Európy, teda tomu, že určitá skupina krajín by integračné procesy realizovala rýchlejšie ako zvyšní členovia – k tejto idei sa priklonilo len 44 % respondentov a 43 % bolo proti.

Otázka: Aký máte názor na každý z nasledujúcich výrokov? Povedzte pre každý výrok, či ste „za to“ alebo proti tomu“.

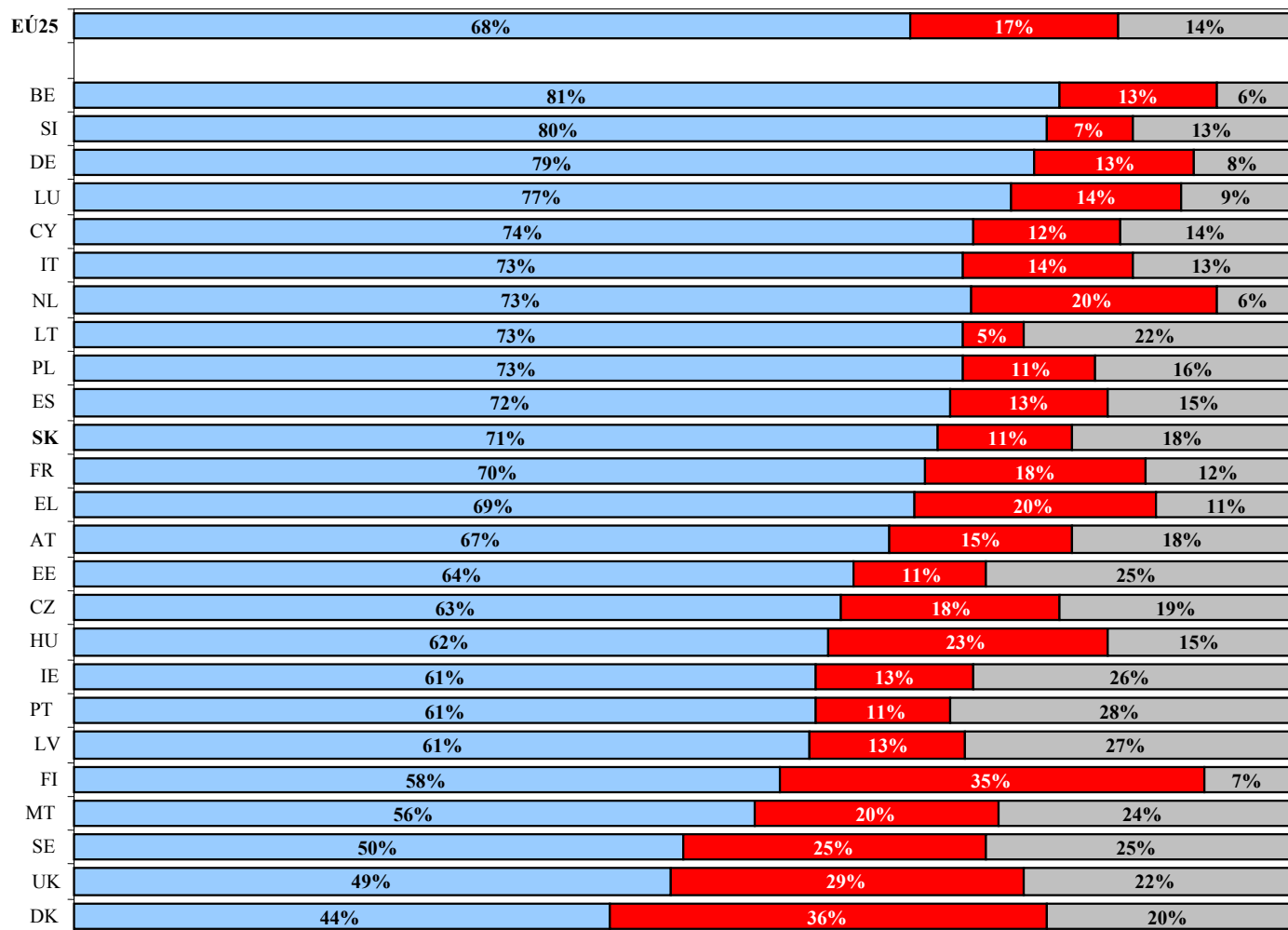
	za	proti	nevie
ďalšie rozšírenie Európskej únie o nové krajiny v budúcich rokoch			
EÚ25	53%	35%	12%
SK	69%	17%	14%
skutočnosť, že Európska komisia je zložená z komisárov, ktorí pochádzajú z každého z členských štátov			
EÚ25	78%	10%	12%
SK	88%	4%	8%
rýchlosť budovania Európy je v jednej skupine krajín vyššia ako v ostatných krajinách			
EÚ25	40%	43%	17%
SK	44%	43%	13%

Podpora Ústave Európskej únie

□ za

■ proti

□ nevie

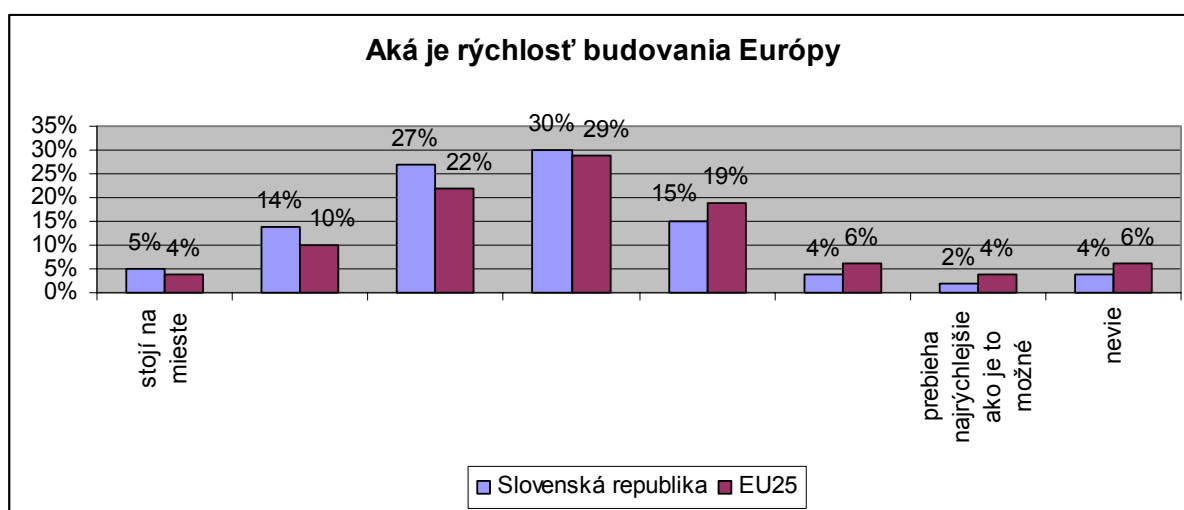

0%

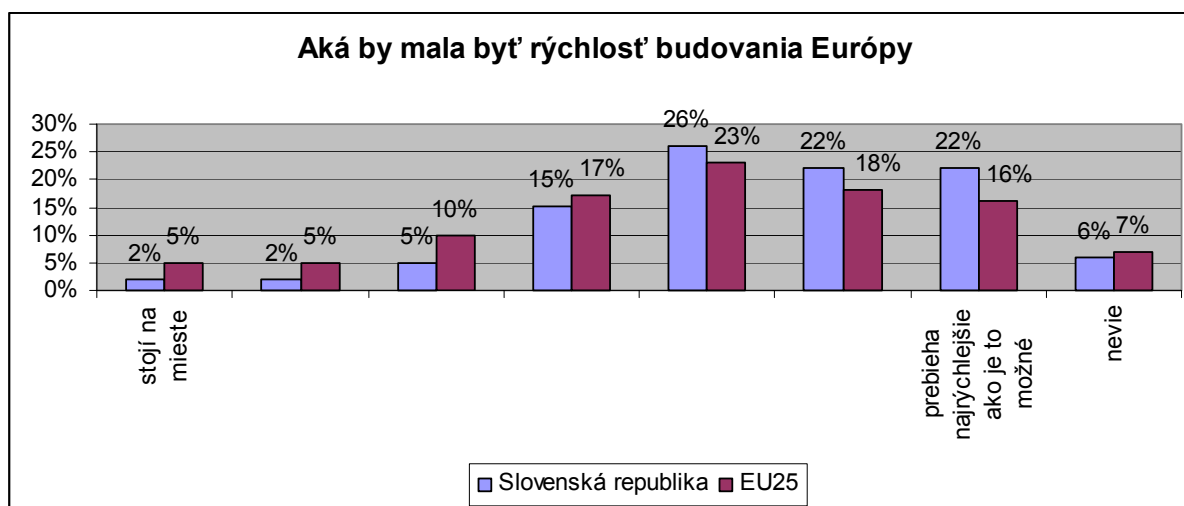
100%

Prieskum však poukázal aj na to, že Slováci by privítali, keby sa rýchlость európskej integrácie zvýšila. Na otázku, aby na danej škále vyznačili aký rýchly je v súčasnosti integračný proces sa totiž viac než je celoeurópsky priemer klonili k hodnoteniu, že tento proces je skôr pomalší, a na otázku aký by mal byť sa výraznejšie než občania EÚ25 prikláňali k tomu, aby sa tento proces zrýchlil.

Opäť sa však otvára otázka, čo si občania pod rýchlостью budovania Európy predstavujú – či rozširovanie EÚ o nové členské krajiny, odstraňovanie bariér medzi krajinami (napr. v oblasti voľného pohybu pracovných síl a rozšírenia „Schengenu“), úplnú harmonizáciu zákonov (napríklad daňovú harmonizáciu, harmonizáciu zákonov upravujúcich trh práce a pod.), alebo dokonca vytvorenie Spojených štátov európskych – teda európskeho federatívneho štátu.

Otázka: Aká je, podľa Vášho názoru, súčasná rýchlость budovania Európy? Pozrite si tieto čísla. Číslo 1 znamená, že sa nehýbe a číslo 7 znamená najrýchlejšie možné tempo. Vyberte číslo, ktoré najlepšie vystihuje Váš názor na súčasnú rýchlость budovania Európy.

Otázka: A ktoré číslo najlepšie zodpovedá tempu, aké by ste si želali?

Záver

Výsledky prieskumu verejnej mienky Eurobarometer č. 62 uskutočneného na jeseň 2004 možno zhrnúť do nasledovných konštatovaní:

Občania Slovenskej republiky sú v porovnaní s celoeurópskym priemerom nadpriemerne spokojní s členstvom svojej krajiny v Európskej únii. Aj keď vo svojich očakávaniach ohľadne zlepšenia kvality svojho života sú výrazne pesimistickejší ako občania EÚ25, možnosti zlepšenia svojej ekonomickej situácie spájajú práve s členstvom Slovenska v EÚ. Aj keď sami priznávajú, že o fungovaní Európskej únie nemajú dostatok vedomostí, európskym inštitúciám dôverujú viac ako domácim inštitúciám. Ich najväčšiu dôveru má Európsky parlament, avšak na prvých historických voľbách slovenských zástupcov do tejto inštitúcie sa zúčastnilo menej ako 17 % oprávnených voličov.

Väčšinu informácií o Európskej únii čerpajú z médií, pričom tlač, televízia a najmä rozhlas patria medzi domáce inštitúcie, ktorým dôverujú najviac. Informovanie o Európskej únii v slovenských médiách považujú väčšinou za objektívne prípadne až príliš pozitívne pričom výsledky naznačujú, že za dôležité európske inštitúcie majú tendenciu považovať práve tie, ktorým sa v médiách poskytuje najviac priestoru.

Napriek tomu, že výrazná väčšina občanov Slovenskej republiky si myslí, že ich hlas ani hlas ich krajiny v Európskej únii nezaváži a najväčšiu moc v EÚ majú veľké štáty, Slováci sú naklonení ďalšiemu vývoju EÚ smerom k Európskej politickej únii. Preto nie je prekvapujúce, že vysokú podporu má u nich posilňovanie Spoločnej bezpečnostnej a zahraničnej politiky a Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky. Slováci sú tiež viac, než je celoeurópsky priemer, naklonení posilňovaniu úlohy Európskej únie aj v ďalších oblastiach ekonomického a spoločenského života. Prevažná väčšina občanov Slovenska súhlasí so zavedením Eura.

Slováci sú zároveň viac ako je celoeurópsky priemer naklonení ďalšiemu rozširovaniu Európskej únie a majú pocit, že proces európskej integrácie v súčasnosti prebieha skôr pomalšie a prikláňajú sa k tomu aby sa zrýchlil.

Napriek všetkému uvedenému, národná identita je pre Slovákov stále dôležitejšia ako Európska identita, to aby Slovensko malo svojho vlastného člena Európskej komisie je pre nich dôležitejšie ako prijatie Európskej ústavy a iba menšine Slovákov by bolo ľúto, ak by Európska únia zajtra prestala existovať.

Špecifikácia výberovej vzorky

Na žiadosť EURÓPSKEJ KOMISIE, Generálneho riaditeľstva pre tlač a komunikáciu uskutočnilo TNS Opinion & Social, konzorcium vytvorené spoločnosťami Taylor Nelson Sofres a EOS Gallup Europe, v období od 2. októbra do 8. novembra 2004 62. vlnu štandardného Eurobarometra.

Štandardný EUROBAROMETER 62 je prvým prieskumom Eurobarometer uskutočneným po rozšírení EÚ o 10 nových členských štátov ktoré vstúpilo v platnosť 1. mája 2004. Výskum pokrýva populáciu občanov členských štátov Európskej únie, starších ako 15 rokov s trvalým pobytom v krajinách, ktoré boli predmetom prieskumu. Štandardný Eurobarometer 62 sa tiež uskutočnil v 3 kandidátskych krajinách (Bulharsko, Rumunsko a Turecko) ako aj v Chorvátsku a v severnej časti Cypru. V týchto krajinách prieskum pokrýva populáciu občanov týchto krajín starších ako 15 rokov a populáciu občanov všetkých členských štátov EÚ, ktorí majú trvalý pobyt v týchto krajinách a dostatočne ovládajú úradný jazyk resp. jeden z úradných jazykov, aby mohli zodpovedať otázky v dotazníku. Základný spôsob výberu vzorky, aplikovaný vo všetkých kandidátskych krajinách je viacstupňový, náhodný (pravdepodobnostný) výber. V každej krajine bol náhodne vybraný istý počet výberových bodov úmerný veľkosti populácie (pre celkové pokrytie krajiny a hustote osídlenia).

Za týmto účelom boli výberové body systematicky vybrané z každej „administratívnej regionálnej jednotky“, po stratifikácii podľa jednotlivých jednotiek a typov oblastí. Výberové miesta tak reprezentujú celé teritórium krajín, ktoré boli predmetom prieskumu, podľa EUROSTAT NUTS 2 (alebo ekvivalent) a podľa rozdelenia populácie na metropolitnú oblasť, mestské a vidiecke oblasti. V každom z vybraných výberových bodov bola náhodne vybraná počiatočná adresa. Ďalšie adresy boli vybrané ako každá n-tá adresa od počiatočnej adresy pomocou štandardnej metódy náhodnej prechádzky. V každej domácnosti bol náhodne vybraný respondent. Všetky rozhovory boli uskutočnené formou osobných rozhovorov (face-to-face) v domovoch respondentov a v príslušnom úradnom jazyku. Pre zápis dát systém Osobného rozhovoru za asistencie počítača - CAPI (*Computer Assisted Personal Interview*) bola použitá v krajinách kde je táto technika/technológia k dispozícii.

KRAJINY	INŠTITÚCIE	POČET ROZHOVOROV	TERMÍNY ZBERU DÁT	POPULÁCIA NAD 15 ROKOV
Rakúsko	Österreichisches Gallup-Institute	1007	11-10/07-11/2004	6,679,444
Belgicko	TNS Dimarso	974	08-10/08-11/2004	8,598,982
Dánsko	TNS Gallup DK	1028	06-10/08-11/2004	4,380,062
Francúzsko	TNS Sofres	1020	14-10/30-10/2004	44,010,619
Fínsko	TNS Gallup OY	1005	10-10/04-11/2004	4,279,286
Nemecko (vých.)	TNS Infratest	508	11-10/27-10/2004	12,802,222
Nemecko (záp.)	TNS Infratest	1037	08-10/27-10/2004	51,372,073
Grécko	TNS ICAP	1000	11-10/31-10/2004	8,674,230
Veľká Británia	TNS UK	1310	05-10/08-11/2004	46,371,359
Írsko	TNS MRBI	1000	08-10/08-11/2004	3,089,775
Taliansko	TNS Abacus	1020	11-10/01-11/2004	49,208,000
Luxembursko	TNS ILReS	502	05-10/26-10/2004	367,199
Holandsko	TNS NIPO	1009	07-10/04-11/2004	13,242,328
Portugalsko	TNS EUROTESTE	1000	02-10/01-11/2004	8,080,915
Španielsko	TNS Demoscopia	1023	06-10/27-10/2004	35,882,820
Švédsko	TNS GALLUP	1000	02-10/01-11/2004	7,376,680
Cyprus (juh)	Synovate	500	10-10/31-10/2004	552,213
Česká republika	TNS Aisa	1075	15-10/30-10/2004	8,571,710
Estónsko	Emor	1000	08-10/28-10/2004	887,094
Maďarsko	TNS Hungary	1014	10-10/28-10/2004	8,503,379
Lotyšsko	TNS Baltic Data House	1005	12-10/03-11/2004	1,394,351
Litva	TNS Gallup Lithuania	1002	10-10/30-10/2004	2,803,661
Malta	MISCO	500	03-10/22-10/2004	322,917
Poľsko	TNS OBOP	1000	16-10/03-11/2004	31,610,437
Slovensko	TNS AISA SK	1252	02-10/30-10/2004	4,316,438
Slovinsko	RM PLUS	1000	19-10/05-11/2004	1,663,869
Bulharsko	TNS BBSS	1004	12-10/24-10/2004	6,695,512
Rumunsko	TNS CSOP	1012	14-10/27-10/2004	18,145,036
Turecko	TNS PIAR	1027	09-10/26-10/2004	47,583,830
Chorvátsko	PULS	1000	14-10/03-11/2004	3,682,826
Cyprus (sever)	KADEM	500	15-10/28-10/2004	157,101

Pre každú krajinu bolo vypracované porovnanie medzi výberovou vzorkou a základným súborom. Deskripcia základného súboru bola získaná z údajov o populácii EUROSTATu alebo národných štatistických inštitúcií. V prípade všetkých členských krajín EÚ bola uskutočnená procedúra váženía, s použitím marginálneho a medzibunkového váženía, založená na uvedenej deskripcii základného súboru. Rovnako vo všetkých krajinách boli pohlavie, vek, región a veľkosť bydliska použité v iteratívnej procedúre. Pre medzinárodné váženie (t.j. priemery EU) použil TNS Opinion & Social oficiálne údaje o populácii poskytované EUROSTATom alebo národnými štatistickými inštitúciami. Celkové počty obyvateľstva ako vstupné údaje do tejto vážiacej procedúry, sú uvedené vyššie.

Upozorňujeme čitateľov, že výskumné výsledky sú odhady, ktorých presnosť, (za predpokladu že všetko je rovnaké), závisí od veľkosti vzorky a od zistenej percentuálnej hodnoty. Pri vzorke okolo 1000 rozhovorov sa skutočné percentá pohybujú v rámci nasledujúcich intervalov spoľahlivosti:

Percentuálne hodnoty	10% alebo 90%	20% alebo 80%	30% alebo 70%	40% alebo 60%	50%
Intervaly spoľahlivosti	± 1,9 bodu	± 2,5 bodu	± 2,7 bodu	± 3,0 bodu	± 3,1 bodu

Dotazník

A Číslo Vášho prieskumu

B Kód krajiny

--	--

C Číslo nášho prieskumu

6	2	0
---	---	---

D Číslo rozhovoru

--	--	--	--	--	--

E VERZIA DOTAZNÍKA

A	1
B	2

Q1 Aká je Vaša štátna príslušnosť? Povedzte mi prosím krajinu/-y, ktorá/-é sa Vás týka/-jú

(MOŽNOSŤ VIACERÝCH ODPOVEDÍ)

Belgicko	1,
Dánsko	2,
Nemecko	3,
Grécko	4,
Španielsko	5,
Francúzsko	6,
Írsko	7,
Taliansko	8,
Luxembursko	9,
Holansko	10,
Portugalsko	11,
Spojené Kráľovstvo (Veľká Británia, Severné Írsko)	12,
Rakúsko	13,
Švédsko	14,
Fínsko	15,
Cyprus (Juh)	16,
Česká republika	17,
Estónsko	18,
Maďarsko	19,
Lotyšsko	20,
Litva	21,
Malta	22,
Polsko	23,
Slovensko	24,
Slovinsko	25,
Iné krajiny: VYPIŠTE:	31,
Neviem	32,

EB61 Q1 TREND MODIFIED

AK INÁ ALEBO NEVIE, UKONČITE ROZHOVOR

Q2 Keď sa stretnete s priateľmi, povedali by ste, že diskutujete o politických záležitostiach často, príležitostne alebo nikdy?

často	1
príležitostne	2
nikdy	3
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	4

EB61 Q2 TREND

Q3 Keď ste presvedčený/-á o svojom názore, stane sa Vám niekedy, že presvedčate svojich priateľov, príbuzných alebo kolegov v práci, aby zdieľali rovnaký názor ako Vy? Stáva sa Vám to:

PREČÍTAJTE

často	1
z času na čas	2
zriedka	3
nikdy	4
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	5

EB61 Q3 TREND

Q4 Celkovo, ste veľmi spokojný/-á, skôr spokojný/-á, nie veľmi spokojný/-á, vôbec nie spokojný/-á so životom, ktorý vediete?

PREČÍTAJTE

veľmi spokojný/-á	1
skôr spokojný/-á	2
nie veľmi spokojný/-á	3
vôbec nie spokojný/-á	4
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	5

EB60.1 Q4 TREND

Q5 Aké sú Vaše očakávania pre nasledujúcich 12 mesiacov, bude nasledujúcich 12 mesiacov lepších, horších alebo rovnakých, čo sa týka...?

	PREČÍTAJTE	LEPŠIE	HORŠIE	ROVNAKÉ	NEVIEM
--	------------	--------	--------	---------	--------

1	vášho života celkovo	1	2	3	4
2	ekonomickej situácie na Slovensku	1	2	3	4
3	finančnej situácie Vašej domácnosti	1	2	3	4
4	možností zamestnania na Slovensku	1	2	3	4
5	Vašej osobnej situácie v zamestnaní	1	2	3	4

EB61 Q4 TREND

Q6 Ak porovnáte Vašu súčasnú osobnú situáciu so situáciou pred piatich rokov povedali by ste, že sa zlepšila, zostala rovnaká alebo sa zhoršila?

zlepšila sa	1
zostala rovnaká	2
zhoršila sa	3
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	4

EB61 Q5 TREND

Q7 Očakávate, že sa v priebehu najbližších piatich rokov Vaša osobná situácia zlepší, zostane rovnaká alebo sa zhorší?

zlepší sa	1
zostane rovnaká	2
zhorší sa	3
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	4

EB61 Q6 TREND

Q8a Už ste niekedy videli tento symbol?

UKÁŽTE EURÓPSKU ZÁSTAVU

áno	1
nie	2
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	3

EB58.1 Q7a TREND

AK "ÁNO", OZNAČTE 1 V Q.8.a

Q8b Mohli by ste mi povedať, aký má tento symbol význam?

NEČÍTAJTE

Respondent spomenul jeden z nasledujúcich významov: Európa, Európska únia, Spoločenstvo krajín, spoločný trh, Európska rada atď.
 Respondent spomenul iný význam (VYPÍŠTE)
 nie
 nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)

1
2
3
4

EB58.1 Q7b TREND

Q9 Tento symbol je Európska zástava. Mám tu zoznam výrokov, ktoré sa jej týkajú. Zaujíma ma Váš názor na každý z nich. Môžete mi, prosím, ku každému z nich povedať, či s ním skôr súhlasíte, alebo skôr nesúhlasíte?

	PREČÍTAJTE	SKÓR SÚHLASÍM	SKÓR NESÚHLASÍM	NEVIEM
--	------------	---------------	-----------------	--------

1	Táto zástava je dobrý symbol pre Európu	1	2	3
2	Táto zástava symbolizuje niečo dobré	1	2	3
3	Stotožňujem sa s touto zástavou	1	2	3
4	Táto zástava by mala byť na všetkých verejných budovách na Slovensku vedľa našej národnej zástavy	1	2	3

EB58.1 Q8 TREND

Q10 Rád/a by som sa Vás spýtal/-a do akej miery dôverujete niektorým inštitúciám. Povedzte mi, prosím, pre každú z nasledujúcich inštitúcií, či jej skôr dôverujete alebo skôr nedôverujete.

	PREČÍTAJTE	SKÓR DÔVERUJEM	SKÓR NEDÔVERUJEM	NEVIEM
--	------------	----------------	------------------	--------

1	Tlač	1	2	3
2	Rozhlas	1	2	3
3	Televízia	1	2	3
4	Súdy a právny systém Slovenska	1	2	3
5	Polícia	1	2	3
6	Armáda	1	2	3
7	Náboženské inštitúcie	1	2	3
8	Odbory	1	2	3
9	Politické strany	1	2	3
10	Veľké firmy / spoločnosti	1	2	3
11	Vláda Slovenskej republiky	1	2	3
12	Národná rada Slovenskej republiky	1	2	3
13	Európska únia	1	2	3
14	Organizácia spojených národov	1	2	3
15	Charitatívne a dobrovoľnícke organizácie	1	2	3

EB61 Q7 TREND

Teraz pokračujeme otázkami týkajúcimi sa Európskej únie

Q11a Vo všeobecnosti, myslíte si, že členstvo Slovenska v Európskej únii je...?

PREČÍTAJTE

dobrá vec	1
zlá vec	2
ani dobrá ani zlá vec	3
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	4

EB61 Q8 TREND

Q12a Ak zväžite všetky okolnosti, povedali by ste, že Slovensko má alebo nemá prospech a výhody zo vstupu do Európskej únie?

áno, má výhody	1
nie, nemá výhody	2
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	3

EB61 Q9 TREND

Q13 Vo všeobecnosti, aký máte dojem a pocit z Európskej únie - veľmi pozitívny, skôr pozitívny, neutrálny, skôr negatívny alebo veľmi negatívny?

veľmi pozitívny	skôr pozitívny	neutrálny	skôr negatívny	veľmi negatívny
1	2	3	4	5

nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	6
-----------------------------------	---

EB61 Q10 TREND

Q14 Ste Vy osobne za alebo proti vývinu smerom k Európskej politickej únii?

za	1
proti	2
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	3

EB60.1 Q13 TREND

Q15 Keby Vám zajtra niekto povedal, že sa Európska únia rozpadla, bolo by Vám to veľmi ľúto, bolo by Vám to ľahostajné, alebo by sa Vám veľmi uľavilo?

veľmi ľúto	1
ľahostajné	2
veľmi uľavilo	3
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	4

EB60.1 Q14 TREND

Q16 Čo pre Vás osobne Európska únia znamená?

PREDLOŽTE KARTU Q16. MOŽNOSŤ VIACERÝCH ODPOVEDÍ. ROTUJTE - PRI KAŽDOM ROZHOVORE ZMEŇTE PORADIE, V KTOROM SA PÝTATE NA JEDNOTLIVÉ POLOŽKY. V ĽAVOM STĽPCI ZAKRÚŽKUJTE PÍSMENO PRI TEJ POLOŽKE, NA KTORÚ SA BUDETE PÝTAŤ AKO NA PRVÚ. STRIEDAVO ČÍTAJTE ZHORA DOLU A Z DOLA HORE.

mier	1,
ekokonomická prosperita	2,
demokracia	3,
sociálna ochrana	4,
sloboda cestovania, štúdia a práce kdekoľvek v Európskej únii	5,
kultúrna rôznorodosť	6,
"silnejšie slovo" vo svete	7,
Euro	8,
nezamestnanosť	9,
byrokracia	10,
plytvanie peniazmi	11,
strata našej kultúrnej identity	12,
zvýšená kriminalita	13,
nedostatočná kontrola vonkajších hraníc	14,
iné (NEPONÚKAJTE) VYPIŠTE:	15,
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	16,

EB61 Q11 TREND

Q17 Dáva Vám osobne Európska únia pocit...?

PREDLOŽTE KARTU - PREČÍTAJTE - MOŽNOSŤ VIACERÝCH ODPOVEDÍ

nadšenia	1,
nádeje	2,
dôvery	3,
ľahostajnosti	4,
úzkosti	5,
nedôvery	6,
odmietania	7,
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	8,

EB60.1 Q11 TREND

Q18a Povedzte mi, prosím, pre každý z nasledujúcich výrokov, či s ním skôr súhlasíte alebo skôr nesúhlasíte?

	PREČÍTAJTE	SKÔR SÚHLASÍ	SKÔR NESÚHLASÍ	NEVIE
1	Cítim sa bezpečnejšie, pretože Slovensko je členom Európskej únie	1	2	3
2	Mám pocit, že sme ekonomicky stabilnejší, pretože Slovensko je členom Európskej únie	1	2	3
3	Cítim, že sme politicky stabilnejší, pretože Slovensko je členom Európskej únie	1	2	3
4	Môj hlas v Európskej únii niečo znamená	1	2	3
5	Rozumiem, ako pracuje Európska únia	1	2	3
6	Hlas Slovenska má v Európskej únii svoju váhu	1	2	3
7	Slovensko bude mať v budúcnosti v Európskej únii väčší vplyv	1	2	3
8	V Európskej únii majú najväčšie krajiny najväčšiu moc	1	2	3

EB61 Q12 TREND MODIFIED

Q19a	Aká je, podľa Vášho názoru, súčasná rýchlosť budovania Európy? Pozrite si, prosím, tieto čísla. Číslo 1 znamená, že sa nehýbe a číslo 7 znamená najrýchlejšie možné tempo. Vyberte, prosím, číslo, ktoré najlepšie vystihuje Váš názor na súčasnú rýchlosť budovania Európy.
------	--

Q19b	A ktoré číslo najlepšie zodpovedá tempu, aké by ste si želali?
------	--

UKÁŽTE KARTU SO STUPNICOU

PREČÍTAJTE	Q19a	Q19b
	SÚČASNÁ RÝCHLOSŤ	ŽELANÁ RÝCHLOSŤ
stojí na mieste	1	1
	2	2
	3	3
	4	4
	5	5
	6	6
prebieha najrýchlejšie, ako je to možné	7	7
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	8	8

EB61 Q13a Q13b TREND

Q20a	Podľa Vášho názoru, bude Európska únia zohrávať o päť rokov dôležitejšiu úlohu, menej dôležitú úlohu alebo rovnakú úlohu vo Vašom každodennom živote?
------	---

Q20b	A čo by ste si želali Vy o päť rokov, aby Európska únia zohrávala dôležitejšiu úlohu, menej dôležitú úlohu alebo rovnakú úlohu vo Vašom každodennom živote?
------	---

PREČÍTAJTE	Q20a	Q20b
	očakávanie	želanie
dôležitejšiu úlohu	1	1
menej dôležitú úlohu	2	2
rovnakú úlohu	3	3
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	4	4

EB61 Q14a Q14b TREND

Q21	Niektorí ľudia môžu mať obavy z budovania Európy, Európskej únie. Máme tu zoznam vecí, o ktorých niektorí ľudia tvrdia, že sa ich obávajú. Povedzte, prosím, pre každú z nich, či sa jej Vy osobne v súčasnosti obávate alebo nie
-----	---

PREČÍTAJTE	V súčasnosti sa toho obávam	v súčasnosti sa toho neobávam	nevie
------------	-----------------------------	-------------------------------	-------

1	Strata moci menších členských štátov	1	2	3
2	Nárast pašovania drog a medzinárodného organizovaného zločinu	1	2	3
3	Čoraz zriedkavejšie používanie nášho jazyka	1	2	3
4	Naša krajina bude platiť viac a viac Európskej únii	1	2	3
5	Strata sociálnych výhod	1	2	3
6	Strata národnej identity a kultúry	1	2	3
7	Ekonomická kríza	1	2	3
8	Presun pracovných miest do krajín s nižšími výrobnými nákladmi	1	2	3
9	Viac ťažkostí pre slovenských poľnohospodárov	1	2	3
10	Koniec slovenskej koruny	1	2	3

EB61 Q15 TREND SLIGHTLY MODIFIED

Q22 Ako hodnotíte svoje znalosti o Európskej únii, jej politike a inštitúciách? Použite nasledujúcu stupnicu od 1 do 10, kde jedna znamená "vôbec nič" a desať "veľmi veľa"

UKÁŽTE KARTU SO STUPNICOU

NEVIEM VÔBEC NIČ				VIEM VEĽMI VEĽA					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE) 11

EB61 Q16 TREND

Q23 Ktoré z nasledujúcich zdrojov využívate, keď hľadáte informácie o Európskej únii, jej politike, o jej inštitúciách? A ktoré ešte?

UKÁŽTE KARTU - PREČÍTAJTE - MOŽNOSŤ VIACERÝCH ODPOVEDÍ

stretnutia	1,
rozhovory s príbuznými, priateľmi, kolegami	2,
denníky	3,
iné noviny a časopisy	4,
televízia	5,
rozhlas	6,
internet	7,
knihy, brožúry, informačné letáky	8,
iné (NEPONÚKAJTE) VYPÍŠTE:	9,
nikdy nehľadám takéto informácie, nezaujíma ma to (SPONTÁNNE)	10,
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	11,

EB61 Q18 TREND MODIFIED

Q24 Vo všeobecnosti, aké spôsoby získavania informácií o Európskej únii by ste uprednostnili? A aké ešte?

UKÁŽTE KARTU - PREČÍTAJTE - MOŽNOSŤ VIACERÝCH ODPOVEDÍ

krátky leták, ktorý by poskytoval iba prehľad	1,
podrobnejšiu brožúru	2,
knihu s kompletným opisom	3,
DVD/video kazetu	4,
Internet	5,
CD-Rom	6,
elektronický terminál, ktorý umožňuje hľadanie v databázach	7,
z televízie	8,
z rozhlasu	9,
z denníkov	10,
z iných novín, časopisov	11,
z plagátov	12,
nechcem informácie o Európskej únii (SPONTÁNNE)	13,
žiadny z týchto spôsobov (NEPONÚKAJTE)	14,
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	15,

EB60.1 Q17 TREND MODIFIED

Q25 Myslíte si vo všeobecnosti, že slovenské médiá hovoria o Európskej únii príliš veľa, primerane alebo príliš málo?

príliš veľa	1
primerane	2
príliš málo	3
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	4

EB61 Q19 TREND

Q26 A myslíte si, že slovenské médiá hovoria o Európskej únii príliš pozitívne, objektívne alebo príliš negatívne?

príliš pozitívne	1
objektívne	2
príliš negatívne	3
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	4

EB61 Q20 TREND

Q27 Počuli ste už niekedy o...?

	PREČÍTAJTE	ÁNO	NIE	NEVIEM
1	Európskom parlamente	1	2	3
2	Európskej komisii	1	2	3
3	Rade ministrov Európskej únie	1	2	3
4	Európskom súdnom dvore	1	2	3
5	Európskom ombudsmanovi	1	2	3
6	Európskej centrálnej banke	1	2	3
7	Európskom dvore audítorov	1	2	3
8	Výbore Európskej únie pre regióny	1	2	3
9	Hospodárskom a sociálnom výbore Európskej únie	1	2	3

EB61 Q21 TREND

Q28 A pre každú z nasledujúcich Európskych inštitúcií mi, prosím, povedzte, či si myslíte, že zohráva alebo nezohráva dôležitú úlohu v živote Európskej únie?

PREČÍTAJTE		ZOHRÁVA DÔLEŽITÚ ÚLOHU	NEZOHRÁVA DÔLEŽITÚ ÚLOHU	NEVIEM
1	Európsky parlament	1	2	3
2	Európska komisia	1	2	3
3	Rada ministrov Európskej únie	1	2	3
4	Európsky súdny dvor	1	2	3
5	Európsky ombudsman	1	2	3
6	Európska centrálna banka	1	2	3
7	Európsky dvor audítorov	1	2	3
8	Výbor Európskej únie pre regióny	1	2	3
9	Hospodársky a sociálny výbor Európskej únie	1	2	3

EB61 Q22 TREND

Q29 A povedzte mi, prosím, pre každú inštitúciu, či jej skôr dôverujete alebo skôr nedôverujete?

PREČÍTAJTE		SKÔR DÔVERUJE	SKÔR NEDÔVERUJE	NEVIEM
1	Európsky parlament	1	2	3
2	Európska komisia	1	2	3
3	Rada ministrov Európskej únie	1	2	3
4	Európsky súdny dvor	1	2	3
5	Európsky ombudsman	1	2	3
6	Európska centrálna banka	1	2	3
7	Európsky dvor audítorov	1	2	3
8	Výbor Európskej únie pre regióny	1	2	3
9	Hospodársky a sociálny výbor Európskej únie	1	2	3

EB61 Q23 TREND

Q30 Mohli by ste mi, prosím, povedať, či nasledujúce výroky o Európskej únii sú, podľa Vás, pravdivé alebo nepravdivé

PREČÍTAJTE		PRAVDIV Ý	NEPRAVD IVÝ	NEVIEM
1	Európska únia sa v súčasnosti skladá z 12-tich členských štátov	1	2	3
2	Poslanci Európskeho parlamentu sú volení priamo občanmi Európskej únie	1	2	3
3	Predseda Európskej komisie je volený priamo občanmi Európskej únie+AM808	1	2	3
4	Európska únia má vlastnú hymnu	1	2	3
5	Každý rok je vo všetkých členských krajinách Európskej únie Európsky deň	1	2	3
6	Posledné voľby do Európskeho parlamentu sa konali v júni 2002	1	2	3

EB61 Q24 TREND MODIFIED

Q33 Čo si myslíte, ktoré sú dva najdôležitejšie problémy, ktorým musí Slovensko v súčasnosti čeliť?

PREDLOŽTE KARTU Q33 - PONÚKNITE, 2 MOŽNÉ ODPOVEDE

kriminalita	1,
verejná doprava	2,
ekonomická situácia	3,
rastúce ceny/inflácia	4,
daňový systém	5,
nezamestnanosť	6,
terorizmus	7,
obrana/zahraničná politika	8,
bývanie	9,
prísťahovalectvo	10,
systém zdravotnej starostlivosti	11,
vzdelávací systém	12,
dôchodky	13,
ochrana životného prostredia	14,
iné (NEPONÚKAJTE) VYPÍŠTE:	15,
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	16,

EB61 Q27 TREND

Q34 Myslíte si, že Európska únia hrá na Slovensku v nasledujúcich otázkach pozitívnu úlohu, negatívnu úlohu, alebo ani pozitívnu, ani negatívnu úlohu?

	PREČÍTAJTE	POZITÍVNU ÚLOHU	NEGATÍVNU ÚLOHU	ANI POZITÍVNU ANI NEGATÍVNU	NEVIE
--	------------	-----------------	-----------------	-----------------------------	-------

1	boj proti kriminalite	1	2	3	4
2	verejná doprava	1	2	3	4
3	ekonomická situácia	1	2	3	4
4	rastúce ceny/inflácia	1	2	3	4
5	daňový systém	1	2	3	4
6	boj proti nezamestnanosti	1	2	3	4
7	boj proti terorizmu	1	2	3	4
8	obrana	1	2	3	4
9	zahraničná politika	1	2	3	4
10	bývanie	1	2	3	4
11	prísťahovalectvo	1	2	3	4
12	systém zdravotnej starostlivosti	1	2	3	4
13	vzdelávací systém	1	2	3	4
14	dôchodky	1	2	3	4
15	ochrana životného prostredia	1	2	3	4

EB61 Q28 TREND

Q35a V ktorých z nasledujúcich oblastí by rozhodnutia, podľa vás, mala vykonávať slovenská vláda samostatne a v ktorých by mala rozhodovať spoločne s Európskou úniou?

	PREČÍTAJTE - MEŇTE PORADIE POLOŽIEK. V ĽAVOM STĽPCI ZAKRÚŽKUJTE POLOŽKU, KTOROU ZAČÍNATE OPYTOVANIE.	SLOVENSKÁ VLÁDA	SPOLOČNE S EÚ	NEVIE
--	--	-----------------	---------------	-------

1	obrana	1	2	3
2	ochrana životného prostredia	1	2	3
3	mena	1	2	3
4	humanitárna pomoc	1	2	3
5	zdravotná a sociálna starostlivosť	1	2	3
6	základné pravidlá pre vysielanie a tlač	1	2	3
7	boj s chudobou/pomoc ľuďom na okraji spoločnosti	1	2	3
8	boj proti nezamestnanosti	1	2	3
9	poľnohospodárstvo a rybárstvo	1	2	3
10	podpora oblastí, ktoré majú hospodárske ťažkosti	1	2	3
11	vzdelávanie	1	2	3
12	vedecký a technický výskum	1	2	3
13	informácie o Európskej únii, o jej politike a inštitúciách	1	2	3
14	zahraničná politika voči krajinám mimo Európskej únie	1	2	3
15	kultúrna politika	1	2	3

EB60.1 Q28a TREND

Q35b A pre tieto oblasti?

	PREČÍTAJTE - MEŇTE PORADIE POLOŽIEK. V ĽAVOM STĽPCI ZAKRÚŽKUJTE POLOŽKU, KTOROU ZAČÍNATE OPYTOVANIE.	SLOVENSKÁ VLÁDA	SPOLOČNE S EÚ	NEVIE
--	--	-----------------	---------------	-------

1	prísťahovalecká politika	1	2	3
2	pravidlá pre udeľovanie politického azylu	1	2	3
3	boj proti organizovanému zločinu	1	2	3
4	polícia	1	2	3
5	právny systém a súdnictvo	1	2	3
6	prijímanie utečencov	1	2	3
7	prevencia kriminality mladistvých	1	2	3
8	prevencia mestskej kriminality	1	2	3
9	boj proti drogám	1	2	3
10	boj proti obchodovaniu s ľuďmi a vykorisťovaniu ľudí	1	2	3
11	boj proti medzinárodnému terorizmu	1	2	3
12	vyrovnávanie sa s problémom starnutia obyvateľstva	1	2	3

EB60.1 Q28b TREND

Q36 Aký máte názor na každý z nasledujúcich výrokov? Povedzte mi, prosím, pre každý výrok, či ste "za to" alebo "proti tomu".

	PREČÍTAJTE - MEŇTE PORADIE POLOŽIEK. V ĽAVOM STĽPCI ZAKRÚŽKUJTE POLOŽKU, KTOROU ZAČÍNATE OPYTANIE.	ZA	PROTI	NEVIE
--	--	----	-------	-------

1	Európska menová únia s jednotnou menou - Euro	1	2	3
2	Spoločná zahraničná politika členských štátov Európskej únie voči iným krajinám	1	2	3
3	Spoločná obranná a bezpečnostná politika členských štátov Európskej únie	1	2	3
4	Ďalšie rozšírenie Európskej únie o nové krajiny v budúcich rokoch	1	2	3
5	Ústava Európskej únie	1	2	3
6	Skutočnosť, že Európska komisia je zložená z komisárov, ktorí pochádzajú z každého z členských štátov	1	2	3
7	Rýchlosť budovania Európy je v jednej skupine krajín vyššia ako v ostatných krajinách	1	2	3
8	Vyučovanie detí v školách o fungovaní inštitúcií Európskej únie	1	2	3

EB61 Q29 TREND MODIFIED

Q37 Teraz Vám prečítam zoznam činností, ktoré by Európska únia mohla uskutočniť. Povedzte mi, prosím, tri z nich, ktoré by podľa Vás mali byť prioritou pre Európsku úniu.

UKÁŽTE KARTU - PREČÍTAJTE - NAJVIAC TRI ODPOVEDE

Prijatie nových členských krajín	1,
Priblížiť sa k občanom Európskej únie, napríklad prostredníctvom lepšieho informovania o Európskej únii, jej politike a inštitúciách	2,
Úspešné zavedenie jednotnej európskej meny - Eura	3,
Boj proti chudobe a vytlačaniu niektorých skupín ľudí na okraj spoločnosti	4,
Ochrana životného prostredia	5,
Zaručenie kvality potravinárskych výrobkov	6,
Ochrana spotrebiteľov a zaručenie kvality ostatných výrobkov	7,
Boj proti nezamestnanosti	8,
Reformovanie inštitúcií Európskej únie a spôsob ich fungovania	9,
Boj proti organizovanému zločinu a pašovaniu drog	10,
Presadzovanie politického a diplomatického významu Európskej únie na selom svete	11,
Udržanie mieru a bezpečnosti v Európe	12,
Garantovanie práv jednotlivca a rešpektovanie princípov demokracie v Európe	13,
Boj proti terorizmu	14,
Boj proti nelegálnemu prisťahovalectvu	15,
Iné (NEPONÚKAJTE) VYPIŠTE:	16,
Žiadne zo spomenutých (SPONTÁNNE)	17,
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	18,

EB60.1 Q30 TREND MODIFIED

Q38	Na ktorú z nasledujúcich oblastí, podľa Vás, Európska únia míňa najviac prostriedkov zo svojho rozpočtu?
-----	--

UKÁŽTE KARTU - PREČÍTAJTE - LEN JEDNA ODPOVEĎ

Zamestnanosť a sociálne záležitosti	1
Poľnohospodárstvo	2
Vedecký výskum	3
Pomoc regiónom	4
Zahraničná politika a pomoc krajinám mimo Európskej únie	5
Náklady na personál a administratívu, budovy	6
Iné (NEPONÚKAJTE) VYPIŠTE:	7
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	8

EB61 Q35 TREND

Q39	Európska únia už má Spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku a Európsku obrannú a bezpečnostnú politiku. Teraz sa diskutuje o tom, do akej miery by sa tieto ešte mali rozvinúť. Povedzte mi, prosím, či skôr súhlasíte alebo skôr nesúhlasíte s nasledujúcimi výrokmí?
-----	--

	PREČÍTAJTE - MEŇTE PORADIE POLOŽIEK. V ĽAVOM STĽPCI ZAKRÚŽKUJTE POLOŽKU, KTOROU ZAČÍNATE OPYTOVANIE.	SKÔR SÚHLASÍM	SKÔR NESÚHLASÍM	NEVIEM
--	--	---------------	-----------------	--------

1	Európska únia by mala mať vojenskú jednotku rýchleho nasadenia, ktorú by bolo možné rýchlo vyslať na miesto konfliktu, ak dôjde k medzinárodnej kríze	1	2	3
2	Keď dôjde k medzinárodnej kríze, členské štáty Európskej únie by mali prijať spoločné stanovisko	1	2	3
3	Európska únia by mala mať svojho vlastného ministra zahraničia, ktorý by bol hovorcom spoločného stanoviska Európskej únie	1	2	3
4	Európska únia by mala mať svoje vlastné kreslo v Rade bezpečnosti Spojených národov	1	2	3
5	Členské štáty, ktoré si zvolili neutralitu, by mali mať slovo v zahraničnej politike Európskej únie	1	2	3
6	Zahraničná politika Európskej únie by mala byť nezávislá od zahraničnej politiky Spojených štátov	1	2	3
7	Európska únia by mala zaručiť ľudské práva v každom členskom štáte, a to aj vtedy, ak je to v rozpore so želaním niektorých iných štátov	1	2	3
8	Európska únia by sa mala snažiť zabezpečiť ľudské práva na celom svete, a to aj vtedy, ak je to v rozpore so želaním niektorých iných štátov	1	2	3
9	Európska únia by mala mať spoločnú prístupovú politiku voči ľuďom z krajín nepatriacich do Európskej únie	1	2	3
10	Európska únia by mala mať spoločnú azylovú politiku voči žiadateľom o azyl	1	2	3

EB61 Q30 TREND

Q40 Podľa Vášho názoru, mali by byť rozhodnutia týkajúce sa európskej obrannej politiky prijímané národnými vládami, NATO alebo Európskou úniou?

LEN JEDNA ODPOVEĎ

Národná vláda	1
NATO	2
Európska únia	3
Niekym iným (NEPONÚKAJTE)	4
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	5

EB61 Q31 TREND

Q41 Podľa Vášho názoru, povedali by ste, že Spojené štáty (USA) majú sklon zohrávať v nasledujúcich záležitostiach pozitívnu, negatívnu alebo ani pozitívnu ani negatívnu úlohu?

	PREČÍTAJTE	POZITÍVNU	NEGATÍVNU	ANI POZITÍVNU ANI NEGATÍVNU	NEVIEM
--	------------	-----------	-----------	--------------------------------------	--------

1	mier vo svete	1	2	3	4
2	boj proti terorizmu	1	2	3	4
3	rast svetovej ekonomiky	1	2	3	4
4	boj proti chudobe vo svete	1	2	3	4
5	ochrana životného prostredia	1	2	3	4

EB60.1 Q47 TREND

Q42 Podľa Vášho názoru, povedali by ste, že Európska únia má sklon zohrávať v nasledujúcich záležitostiach pozitívnu, negatívnu alebo ani pozitívnu ani negatívnu úlohu?

	PREČÍTAJTE	POZITÍVNU	NEGATÍVNU	ANI POZITÍVNU ANI NEGATÍVNU	NEVIEM
--	------------	-----------	-----------	--------------------------------------	--------

1	mier vo svete	1	2	3	4
2	boj proti terorizmu	1	2	3	4
3	rast svetovej ekonomiky	1	2	3	4
4	boj proti chudobe vo svete	1	2	3	4
5	ochrana životného prostredia	1	2	3	4

EB60.1 Q48 TREND

Q43A V blízkej budúcnosti sám/samu seba vidíte ako...?

PREDLOŽTE KARTU - PREČÍTAJTE - LEN JEDNA ODPOVEĎ

Len ako Slováka/Slovenku	1
Ako Slováka a Európana/Slovenku a Európanku	2
Ako Európana a Slováka/Európanku a Slovenku	3
Len ako Európana/Európanku	4
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	5

EB61 Q38 ballot A TREND

SPLIT BALLOT B

Q43B V blízkej budúcnosti sám/samu seba vidíte ako...?

PREDLOŽTE KARTU - PREČÍTAJTE - LEN JEDNA ODPOVEĎ

Len ako Slováka/Slovenku	1
V prvom rade ako Slováka/Slovenku a potom ako Európana/Európanku	2
V prvom rade ako Európana/Európanku a potom ako Slováka/Slovenku	3
Len ako Európana/Európanku	4
Aj ako Slováka/Slovenku aj ako Európana/Európanku (NEPONÚKAJTE)	5
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	6

EB61 Q38 ballot B TREND MODIFIED

Q44a Celkovo, ste úplne spokojný/-á, skôr spokojný/á, nie veľmi spokojný/-á alebo vôbec nie spokojný/-á s tým, ako funguje demokracia na Slovensku?

Q44b A ako ste spokojný/-á s tým, ako funguje demokracia v Európskej únii?

PREDLOŽTE KARTU SO STUPNICOU

PREČÍTAJTE	Q44a	Q44b
	Na slovensku	V Európskej únii
úplne spokojný/-á	1	1
skôr spokojný /-á	2	2
nie veľmi spokojný/-á	3	3
vôbec nie spokojný/-á	4	4
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	5	5

EB61 Q39a Q39b TREND

Q45 Nakoľko ste hrdý/á, že ste občanom/občiankou Slovenskej republiky?

AK RESPONDENT V OTÁZKE Q1 UVEDIE, ŽE JE OBČANOM INEJ KRAJINY, NAHRAĎTE SR PRÍSLUŠNOU KRAJINOU) JEDNA MZNÁ ODPOVD

velmi hrdý/-á	1
skôr hrdý/-á	2
nie veľmi hrdý/-á	3
vôbec nie hrdý/-á	4
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	5

EB60.1 Q44 TREND

Q46 Povedali by ste, že ste veľmi hrdý/-á, skôr hrdý/-á, nie veľmi hrdý/-á, či vôbec nie hrdý/-á na to, že ste Európan/Európanka?

LEN JEDNA ODPOVEĎ

velmi hrdý/-á	1
skôr hrdý/-á	2
nie veľmi hrdý/-á	3
vôbec nie hrdý/-á	4
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	5

EB60.1 Q45 TREND

Q47 Ľudia sa môžu cítiť rôzne spätí so svojim mestom, obcou, regiónom, krajinou, alebo s Európou. Povedzte, prosím, do akej miery sa cítite spätý/-á...?

PREDLOŽTE KARTU SO STUPNICOU

	PREČÍTAJTE	ÚZKO SPÄTÝ	DOSTĽ SPÄTÝ	NIE VEĽMI SPÄTÝ	VÔBEC NIE SPÄ+AM186 TÝ	NEVIEM
a	S Vaším mestom/s Vašou obcou	1	2	3	4	5
b	S Vaším regiónom	1	2	3	4	5
c	So Slovenskom	1	2	3	4	5
d	S Európou	1	2	3	4	5

EB60.1 Q46 TREND

Ukončíme tento rozhovor zopár otázkami o športe

Q48 Ako často vykonávate nejaký šport?

PREDLOŽTE KARTU - PREČÍTAJTE - LEN JEDNA ODPOVEĎ

3 a viac krát do týždňa	1
1 až 2 krát do týždňa	2
1 až 3 krát do mesiaca	3
menej často	4
nikdy	5
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	6

EB60.0 Q37e TREND MODIFIED

AK "NIKDY", OZNAČTE 5 V Q.48

Q49 Nerobíte žiaden šport aktívne preto, že...?

PREDLOŽTE KARTU - PREČÍTAJTE - LEN JEDNA ODPOVEĎ

nemám na to čas	1
je to príliš drahé	2
nemám rád(a) šport	3
v blízkosti môjho bydliska nie je žiadne vhodné športové zariadenia, zázemie	4
iné (NEPONÚKAJTE) VYPÍŠTE:	5
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	6

EB62.0 Q49 NEW

AK "AKTÍVNE ŠPORTUJE" OZNAČTE 1, 2, 3 A 4 V Q.48.

Q50 Kde robíte šport, ktorému sa venujete najčastejšie?

PREČÍTAJTE - LEN JEDNA ODPOVEĎ

v posilňovni alebo fitness centre	1
v športovom klube	2
v športovom centre	3
v škole	4
niekde inde (NEPONÚKAJTE) VYPÍŠTE:	5
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	6

EB60.0 Q38 TREND SLIGHTLY MODIFIED

PÝTAJTE SA VŠETKÝCH

Q51 Aké sú, podľa Vás, najväčšie výhody a prínosy športovania?

PREDLOŽTE KARTU - PREČÍTAJTE - MOŽNOSŤ VIACERÝCH ODPOVEDÍ

zlepšiť svoje zdravie (mentálne a fyzicky)	1,
zabaviť sa	2,
odpočinúť si	3,
byť s priateľmi	4,
ponať nových ľudí	5,
stretnúť ľudí z iných kultúr	6,
zlepšiť fyzickú kondíciu	7,
zvýšiť si sebavedomie	8,
naučiť sa niečo nové	9,
posilniť si charakter/osobnosť	10,
dosiagnúť určité ciele	11,
podporovať súťaživeho ducha	12,
pomôcť ľuďom s handicapom (hendikepom) začleniť sa do spoločnosti	13,
iné (NEPONÚKAJTE) VYPÍŠTE:	14,
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	15,

EB60.0 Q39 TREND

Q54 Pre každý z nasledujúcich výrokov týkajúcich sa úlohy Európskej únie v oblasti športu, mi prosím povedzte, či s ním skôr súhlasíte alebo skôr nesúhlasíte.

	PREČÍTAJTE	SKÔR SÚHLASÍM	SKÔR NESÚHLASÍM	NEVIEM
1	Európska únia by mala byť schopná viac zasahovať do problémov Európskeho športu	1	2	3
2	Európska únia by mala viac spolupracovať s národnými športovými organizáciami a vládami	1	2	3
3	Propagácia etických a sociálnych hodnôt v športe by mala byť prioritou pre Európsku úniu	1	2	3
4	Európska únia by mala byť aktívnejšia v boji proti dopingu	1	2	3
5	Európska únia musí vykonať také kroky, aby posilnila spoluprácu medzi svetovým vzdelávaním a športom, čo bolo cieľom Európskeho roka výchovy prostredníctvom športu	1	2	3
6	Je dobré, že otázka športu je zahrnutá v projekte Európskej Ústavy	1	2	3

EB60.0 Q41 TREND MODIFIED

Q55 Prečítam Vám zoznam negatívnych vecí, ktoré môžete počuť v súvislosti so športom. Povedzte mi, prosím, ktoré z nich Vás znepokojujú?

PREDLOŽTE KARTU - PREČÍTAJTE - MOŽNOSŤ VIACERÝCH ODPOVEDÍ

doping	1,
nadmerná konzumácia doplnkov výživy	2,
korupcia	3,
vykorisťovanie detí	4,
vykorisťovanie ľudí z rozvojových krajín	5,
preťaženie	6,
sexuálne zneužívanie detí	7,
násilie	8,
diskriminácia	9,
príliš veľký dôraz na peniaze	10,
iné (NEPONÚKAJTE) VYPÍŠTE:	11,
žiadne z týchto (SPONTÁNNE)	12,
neviem, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	13,

EB60.0 Q42 TREND

Q52 Ktoré z nasledujúcich hodnôt, podľa výšho názoru, podporuje šport najviac?

PREDLOŽTE KARTU - PREČÍTAJTE - MOŽNOSŤ VIACERÝCH ODPOVEDÍ

tímový duch	1,
tolerancia	2,
rešpekt k druhým	3,
Fair play (fér-pley) /čestná hra	4,
sebakontrola	5,
dodržiavanie pravidiel	6,
disciplína	7,
vzájomné porozumenie	8,
solidarita	9,
priateľstvo	10,
rovnosť mužov a žien	11,
úsilie/snaha	12,
iné (NEPONÚKAJTE) VYPÍŠTE:	13,
žiadne z týchto (SPONTÁNNE)	14,
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	15,

EB60.0 Q40 TREND MODIFIED

Q53 Povedzte mi, prosím, pre každý z nasledujúcich výrokov, či s ním skôr súhlasíte alebo skôr nesúhlasíte?

	PREČÍTAJTE	SKÖR SÚHLASÍM	SKÖR NESÚHLASÍM	NEVIEM
1	V školskom rozvrhu by sa malo venovať viac času športu	1	2	3
2	Šport podporuje integráciu prisťahovalcov pomocou rozvoja dialógu medzi kultúrami	1	2	3
3	Mala by byť lepšia spolupráca medzi vzdelávacími inštitúciami a športovými organizáciami na Slovensku	1	2	3
4	Pomocou športu sa dá bojovať proti všetkým formám diskriminácie	1	2	3
5	Šport predstavuje dostatočne atraktívnu alternatívu k pasívnemu tráveniu voľného času vnútri (televízia, video hry, internet, atď)	1	2	3
6	Športovanie umožňuje efektívne bojovať proti obezite	1	2	3
7	Pre profesionálneho športovca, ktorý nemá v športe úspechy, je veľmi ťažké prejsť na inú aktivitu, iný odbor činnosti	1	2	3
8	Profesie v oblasti športu by mali byť viac uznané	1	2	3

EB60.0 Q41 TREND MODIFIED

DEMOGRAFIA

D1 V politike sa hovorí o "ľavici" a "pravici". Kde by ste sa so svojimi názormi zaradili na tejto stupnici Vy?

(PREDLOŽTE KARTU) - (NENÚŤTE - AK ZAVÁHA, SKÚSTE ZNOVU)

ĽAVICA										PRAVICA
A										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

Odmietol (NEPONÚKAJTE) 11

nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE) 12

EB61 D1 DEMO TREND

NIESÚ OTÁZKY D2 AŽ D6

D7 Aký je Váš rodinný stav?

UKÁŽTE KARTU - PREČÍTAJTE - LEN JEDNA ODPOVEĎ

ženatý/vydatá	1
znovu ženatý/znovu vydatá	2
slobodný/á, v súčasnosti žijúci s partnerom/kou	3
slobodný/á, nikdy nežil/a s partnerom/kou	4
slobodný/á, predtým žil/a s partnerom/kou, teraz žijem sám/sama	5
rozvedený/á	6
odlúčení (zosobášený/á, ale žijúci/a oddelene)	7
vdova/vdovec	8
iné (NEPONÚKAJTE) VYPIŠTE:	9
odmietnutie (SPONTÁNNE)	10

EB61 D7 DEMO TREND

D8 Koľko ste mali rokov, keď ste ukončili Vaše vzdelanie? Máme na mysli riadne, denné štúdium.

AK EŠTE ŠTUDUJE, ZADAJTE KÓD 00

--	--

EB61 D8 DEMO TREND

NIEJE OTÁZKA D9

D10 Pohlavie

Muž	1
Žena	2

EB61 D10 DEMO TREND

D11 Koľko máte rokov?

--	--

EB61 D11 DEMO TREND

NIESÚ OTÁZKY D12 AŽ D14

OPÝTAJTE SA D15B IBA AK MOMENTÁLNE NEPRACUJE

D15a Aké je Vaše súčasné zamestnanie?

D15b Vykonavali ste v minulosti nejakú platenú prácu? Aké bolo Vaše posledné zamestnanie?

	D15a	D15b
	SÚČASNÉ ZAMESTNANIE	PREDOŠLÉ ZAMESTNANIE
NIE-AKTÍVNY		
Stará sa o bežné nákupy a domácnosť alebo nemá žiadne zamestnanie, nepracuje	1	1
Študent/-ka	2	2
Nezamestnaný(á) alebo prechodne nepracujúci	3	3
V penzii alebo neschopný(á) práce kvôli nemoci	4	4
SAMOSTATNE ZÁROBKOVO ČINNÝ(Á)		
Poľnohospodá	5	5
Rybár	6	6
Profesionál (právnik, lekár, účtovník, architekt, ...)	7	7
Vlastník predajne, remeselník alebo iná samostatne zárobkovo činná osoba	8	8
Majiteľ firmy, vlastník (úplný alebo spoločník) podniku	9	9
ZAMESTNANEC		
Zamestnaný profesionál (zamestnaný lekár, právnik, účtovník, architekt)	10	10
Vrcholový management a riaditelia (generálni riaditelia, riaditelia všeobecne, iní riaditelia)	11	11
Stredný management, iní manažéri (vedúci oddelení, učiteľ, technik)	12	12
Zamestnanec, pracujúci hlavne stacionárne (na jednom mieste)	13	13
Zamestnanec, nie stacionárny, ale na cestách (obchodný zástupca, vodič ..)	14	14
Zamestnanec, nie stacionárny, v službách (nemocnice, reštaurácie, polícia, hasiči)	15	15
Supervízor / majster	16	16
Kvalifikovaný robotník	17	17
iní (nekvalifikovaní) robotníci, služobníctvo	18	18
NIKDY NEROBIL ŽIADNU PLATENÚ PRÁCU	19	19

EB61 D15a D15b DEMO TREND

NIESÚ OTÁZKY D16 AŽ D24

D25 Povedali by ste, že žijete...?

PREČÍTAJTE

na vidieku, na dedine	1
v malom alebo v strede veľkom meste	2
vo veľkom meste	3
nevie, bez odpovede (NEPONÚKAJTE)	4

EB61 D25 DEMO TREND

NIESÚ OTÁZKY D26 AŽ D39

D40a Mohli by ste mi povedať, koľko osôb, starších ako 15 rokov žije vo vašej domácnosti - vrátane Vás?

PREČÍTAJTE A ZAPÍŠTE

EB62.0 D40a DEMO NEW

D40b Koľko detí, mladších ako 10 rokov žije vo vašej domácnosti?

PREČÍTAJTE A ZAPÍŠTE

EB62.0 D40b DEMO NEW

D40c A koľko detí, vo veku 10 až 14 rokov žije vo vašej domácnosti?

PREČÍTAJTE A ZAPÍŠTE

EB62.0 D40c DEMO NEW

D41 Vy osobne, ste sa narodili...?

PREDLOŽTE KARTU - PREČÍTAJTE - LEN JEDNA ODPOVEĎ

na Slovensku	1
v inej krajine Európskej únie	2
v Európe, ale nie v členskej krajine Európskej únie	3
v Ázii, v Afrike alebo v Latinskej Amerike	4
v severnej Amerike, v Japonsku alebo v Oceánii	5
odmietnutie (NEPONÚKAJTE)	6

EB62.0 D41 DEMO NEW

D42 Ktorý z týchto výrokov vystihuje Vašu situáciu?

PREDLOŽTE KARTU - PREČÍTAJTE - LEN JEDNA ODPOVEĎ

Obidvaja Vaši rodičia sa narodili na Slovensku	1
Jeden z Vašich rodičov sa narodil na Slovensku a druhý v inej členskej krajine Európskej únie	2
	3
Obidvaja Vaši rodičia sa narodili v inej krajine Európskej únie	4
Aspoň jeden z Vašich rodičov sa narodil mimo Európskej únie	5
Nevie / Odmietnutie (NEPONÚKAJTE)	6

EB62.0 D42 DEMO NEW

PROTOKOL ROZHOVORU

P1 DÁTUM ROZHOVORU

<input type="text"/>	<input type="text"/>	DEŇ	<input type="text"/>	<input type="text"/>	MESIAC
----------------------	----------------------	-----	----------------------	----------------------	--------

EB61 P1

P2 ČAS ZAČIATKU ROZHOVORU

POUŽITE 24 HODINOVÉ ČASOVÉ ROZPÄTIE

<input type="text"/>	<input type="text"/>	HODINA	<input type="text"/>	<input type="text"/>	MINÚTA
----------------------	----------------------	--------	----------------------	----------------------	--------

EB61 P2

P3 TRVANIE ROZHOVORU V MINÚTACH

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	MINÚTY
----------------------	----------------------	----------------------	--------

EB61 P3

P4 Počet osôb prítomných počas rozhovoru, vrátane anketára

dvaja (anketár a respondent)	1
traja	2
štyria	3
piati a viac	4

EB61 P4

P5 Spolupráca respondenta

výborná	1
celkom dobrá	2
priemerná	3
zlá	4

EB61 P5

P6 Veľkosť miesta bydliska

do 1 000 obyvateľov; 1 000-5 000 obyvateľov; 5 001-20 000 obyvateľov; 20 001 - 100 000 obyvateľov; viac ako 100 000 obyvateľov

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

EB61 P6

P7 Okres

Vypíšte:

--	--

EB61 P7

--	--	--	--	--	--	--	--

EB61 P8

P9 Číslo výberového bodu

--	--	--	--	--	--	--	--

EB61 P9

P10 Číslo anketára

--	--	--	--	--	--	--	--

EB61 P10

P11 Faktor váženia

--	--	--	--	--	--	--	--

EB61 P11

P12a Máte pevnú telefónnu linku vo Vašej domácnosti?

P12b Má niekto v domácnosti k dispozícii mobilný telefón?

	P12a	P12b
	Pevná linka	Mobilný telefón
Áno	1	1
Nie	2	2

EB61 P12